

حزب حیات آزاد کرستان
کرنولونزى PJAK

تہ

س

س

س

س

س

تقدیم به تمامی شهدای راه آزادیخواهی
که این تاریخ پرشکوه را بر ساختند.

کرونولوژی

حزب حیات آزاد کردستان
PJAK

(از تأسیس تا سال ۲۰۲۱)

کرونولوژی حزب حیات آزاد کردستان - PJAK

تدوین:

کمیته پژوهش‌های تاریخی پژاک

PJAK History Research Committee

ویرایش: کمیته پژوهش‌های تاریخی پژاک

صفحه‌آرایی و طرح جلد: رامین گارا

انتشارات: مرکز انتشارات پژاک ۱۴۰۱ ه.ش

تعداد صفحات: ۹۶

چاپ یکم: تابستان ۱۴۰۰ - ۲۰۲۲

چاپخانه گریلا

فهرست

۶	پیش‌گفتار .....
۷	کرونولوژی .....
۷	ظهور رهبر اوجالان .....
۲۵	مرحله نخست تکوین .....
۶۰	مرحله دوم تکوین .....
۷۵	مرحله سوم تکوین .....

پیش‌گفتار

نگارش تاریخ پرفرازونشیب پژاک، مصداق بارز رسالت عصر يك حزب در مسیر بر ساخت حقیقت مدرن، اخلاقی و زیبا است. همانطور که به یقین يك حقیقت بایستی صحیح، زیبا و اخلاقی باشد و در مهد «آزادی» آهسته آرام‌گیرد، تبلور تاریخ يك حزب راستین و شورانگیزی‌های ملامال از هیجان يك ملت که از فراز تاریخ آمده‌اند نیز باید هزمنمانده باشد. تاریخی خیال‌برانگیز که غلیان احساسات پاك آزادیخواهانه ملت ستم‌دیده گُرد است و مشحون از مبادی انتقادگرایانه و ستایش‌های فارغ از خودستایی و تکبر شوونیستی حزبی.

پژاک به‌مثابه يك حزب نوپا و مدرن، در مسیر کسب متعالی تجارب و تکوین حزبی گام‌هایی جسورانه برداشت، «مشاهده‌نمود، آزمایش کرد و تجربه کسب‌نمود». در این سیر، علی‌رغم صحیح‌بودن استراتژی و برخورداری از دستاوردهای عظیم تاکتیکی خیل قهرمانان تاریخ خود، شهدا، اما دچار اشتباهات تاکتیکی هم شد و در جای خود با صداقت کامل به خودانتقادی پرداخته که همین خصیصه موجب رشد و تعالی در منهج پرمخاطره تکوین‌حزبی گشته.

کرونولوژی پژاک با هدف ترسیم تاریخ رویدادی بصورت موجز می‌تواند یاری‌سان درکی عمیق در نحوه تطور آن گردد. در کلیت تواتر کرونولوژی حاضر همت‌شده تمامیت رویدادهای سازمانی بصورت شفاف بدست داده‌شود. دیالکتیک آن نیز ایستا، منجمد و راکد نیست، پویا، سرزنده و چشمه همیشه جوشان و غلیانی است که بسوی ذرّوه آینده متعالی، مدام در پرواز می‌باشد.

کمیته پژوهش‌های تاریخی پژاک

۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۱

۱۲ می ۲۰۲۲

کرونولوژی

ظهور رهبر اوجالان:

۴ آوریل ۱۹۴۹

رهبر خلق کرد، عبدالله اوجالان در چهارم آوریل سال ۱۹۴۹ در روستای عُمرلی (آمارا) واقع در بخش خلقتی استان رها (اورفا) دیده به جهان گشود. پدرش عمر و مادرش عُویش نام داشتند. رهبر اوجالان فرزند چهارم خانواده بود و پس از سه خواهرش به دنیا آمده بود. وی دو برادر کوچکتر نیز داشت. تحصیلات ابتدایی را در حد فاصل سالهای ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۲ در روستای «جبین» به پایان رساند. دوران راهنمایی را ۱۹۶۲ / ۱۹۶۵ در شهر کوچک «نزیپ» و دبیرستان را ۱۹۶۵ / ۱۹۶۹ در دبیرستان آنکارا گذراند. وی در روستا بیشتر تحت تأثیر دین و فرهنگ اجتماعی بود و در دوران دبیرستان با افکار سوسیالیستی آشنا شد.

پاییز ۱۹۶۹ / تابستان ۱۹۷۰

رهبر اوجالان به مدت یک سال در مسیر شهرهای آمد(دیاربکر)، پیاس و آرغنی کارمند اداری ثبت اسناد و املاک بود. وی پس از آشنایی با شهرهای رها و آنکارا با شهر مرکزی کردستان یعنی آمد آشنا شد و در همان جا بود که اندیشه‌ی آزادی کردستان در تفکرات وی ریشه دواند.

سال کارآموزی ۱۹۷۱ - ۱۹۷۲

رهبر خلق کورد با کسب نمره قبولی در رشته علوم سیاسی دانشگاه آنکارا، پس از دو سال بار دیگر جهت تحصیل به پایتخت ترکیه برگشت.

۷ آوریل ۱۹۷۲

اعتصاب و پخش اعلامیه‌های اعتراضی توسط دانشجویان در اعتراض به کشتار

قزلدره. رهبر اوجالان یکی از پیشاهنگان این حرکت اعتراضی بود که همراه عده‌ای دیگر دستگیر و جمعا به مدت ۷ ماه در زندان «ماماک» محبوس شد.

۲۴ اکتبر ۱۹۷۲

دادگاه به خاطر کمبود مدارک علیه رهبر خلق کرد وی را از زندان آزاد کرد. به محض آزادی از زندان بنا به توصیه یکی از دوستانش که اهل منطقه‌ی دریای سیاه به نام صدری و آدرسی که او داده بود به خانه‌های دانشجویی در محله باغچلی‌اولر رفت و با «کمال پیر» و «حقی قرار» که در آنجا ساکن بودند ارتباط پیدا کرد و اینگونه تا هنگام شهادت آن دو رفیق همیشه با هم بودند. رهبر اوجالان حدود دو سال در این خانه ماند و به مطالعه و فعالیت پرداخت و در همین دوران بود که نخستین فودهای رهبریت در شخصیت ایشان پدیدار شدند. نتیجه‌گیری رهبر اوجالان مبنی بر اینکه «کردستان مستعمره است» در این خانه شکل گرفت و آن را برای رفقایش بسط و توضیح داد.

روزهای پس از نوروز ۱۹۷۳

رهبر اوجالان در ایام نوروز در نزدیکی سد «چوبوک» که تأمین کننده آب آنکارا بود جلسه‌ای را با حضور ۶ تن از دانشجویان کرد تشکیل داد که همین گروه در واقع هسته‌ی اصلی سازماندهی PKK شدند. در این نشست ضمن تبیین تز «کردستان مستعمره است» فعالیت‌های گروه آغاز شدند.

ژانویه ۱۹۷۵

رهبر اوجالان تمام سال ۱۹۷۵ را به سازماندهی، تبلیغات، تحقیق و آموزش به عده‌ای پرداخت که آنها را تحت عنوان «آپوچی‌ها» (آپوئیست‌ها) می‌شناختند و به انقلابی‌های کردستان نیز معروف بودند بر همین اساس نخستین گروه ایدئولوژیک PKK شکل گرفت.

ژوئیه ۱۹۷۸

رهبر اوجالان در خانه‌ای در شهر آمد مانیفست «راه انقلاب کردستان» را به رشته تحریر درآورده و در راستای تلاش‌ها جهت تأسیس حزب بر ضرورت اقدام انقلابی علیه ساختارها، نهادهای دولتی و افراد مزدور تأکید نمود.

۲۶ تا ۲۷ نوامبر ۱۹۷۸

در روستای فیس ناحیه‌ی لیجه وابسته به شهر آمد، کنگره تشکیل حزب با حضور

۲۲ تن از نمایندگان کادرها برگزار و حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) اعلام موجودیت کرد. در میان شرکت‌کنندگان در کنگره ۲ نفر از اعضا زن بودند. در این کنگره، برنامه، اساسنامه و مانیفست نوشته‌شده توسط رهبر آپو مورد تأیید قرار گرفت.

اوایل ۱۹۸۰

در اوایل سال ۱۹۸۰ که یک سال قبل از آن یعنی در ۱۹۷۹ انقلاب ایران به وقوع پیوسته بود، به دستور رهبر اوجالان اولین گروه گریلایی با فرماندهی رفیق «محمد قره‌سونگر» از منطقه «سیورک» شمال کردستان به اورمیه اعزام گردید. اعزام این گروه اهدافی آینده‌نگرانه در برداشت. گروه رفیق «محمد قره‌سونگر» با رهنمودهای رهبر اوجالان از خلأ ناشی از انقلاب ایران بهره‌گرفت و با ورود به مناطق استان اورمیه پیوند با خلق‌گرد در آن منطقه را برقرار ساخت. سپس گام و هدف دوم اما بسیار مهم این گروه گریلایی، برقراری روابط با احزاب گرد شرق کردستان و کمک به آن احزاب بود. در سال ۱۹۸۲ هم رفیق «عگید» به وی پیوست و زمینه گسترش، آموزش و تجهیز نیروی گریلا را فراهم آوردند.

سپتامبر ۱۹۸۲

در این ماه گروه‌های گریلا از مرز روژاوا (غرب کردستان) وارد شمال شدند و از آنجا بسوی مناطقی در شرق و جنوب کردستان حرکت کرده و در کمپ‌های چریکی کوهستان مستقر گشتند. شهید قره‌سونگر اولین پیوند سازمانی را با جنبش «چریک‌های فدایی» در ایران که شاخه کردستانی داشت، برقرار ساخت.

۱۵ آگوست ۱۹۸۴

کارزار ۱۵ آگوست ۱۹۸۴ از سوی پ.ک.ک ترکیه را با آغاز جنگ مسلحانه غافلگیرکرد به همین دلیل معاندت با پ.ک.ک هم ابعاد بزرگ‌تری یافت. گریلاهای ERNK در مناطق مختلف استان اورمیه به سازماندهی خلق پرداخته و جهت کسب پشتیبانی توده‌ها اقدام نمودند.

سال ۱۹۸۷

از سال ۸۷ الی ۸۹ میلادی آزادبخوانان کردستان که ترجیح داده بودند در آن سالها با تأثیر از فلسفه رهبری پاگیرند، در کوهستان‌های آزاد هفته‌نامه‌ای با عنوان «پیشمرگه» را چاپ و منتشر می‌کردند. کادرهای محلی و هسته‌های مخفی هم بصورت گسترده آن

را در مناطق مختلف استان اورمیه پخش و به دست توده‌ها می‌رساندند. تأثیرگذاری عمیق و روشن‌گرانه این هفته‌نامه باعث شد که گروه آزادیخواهان بر تداوم آن فعالیت رسانه‌ای اصرار ورزند. امروزه میراث این فعالیت روشن‌گرانه در مناطق اورمیه همچنان بقوت خود باقی‌است.

مشارکت شرق در قیام ۱۹۹۰

خلاً ناشی از جنگ خلیج در سال ۹۰ و خلاً ناشی از شکست احزاب شرق گُردستان و قیام‌های خلق گُرد در شمال و جنوب در ۹۰ تا ۹۳ موجب شدند که برای اولین بار در تاریخ گُردستان، خلق در تمامی بخش‌های میهن و تقریباً هر منطقه‌ای از آن بخش‌ها با کلیت مبارزه هویت‌یابی و آزادیخواهانه پ.ک.ک آشنا گردد. قیام توأمان خلق و نبرد گریلا در شمال و جنوب گُردستان، سیر جذب جوانان آزادیخواه خلق شرق به صفوف گریلا را تقویت نمود.

جوانان شرق ۱۹۹۰

پیوستن جوانان شرق گُردستان به صفوف گریلا از سال ۱۹۹۰ و آغاز مرحله سازماندهی در دانشگاه‌های شرق از اواسط آن دهه، حاکمان ایران را نگران ساخت. زیرا چند رویداد هم‌پوشان در آن دهه برای ایران چالش‌برانگیز بود: ۱- پیوستن جوانان گُرد به پ.ک.ک از سال ۱۹۹۰ میلادی. ۲- تأسیس پارلمان ملی گُردها برای نخستین بار در سال ۱۹۹۰. ۳- شکل‌گیری ارتش ملی گریلا از زمان کنگره چهارم پ.ک.ک در سال ۹۰. ۴- تأسیس «کنگره ملی گُردستان» (PKDW) (پارلمان ملی) در اروپا در سال ۱۹۹۰ به مثابه سکوی سیاسی و دیپلماتیک برای خلق گُرد. چه بسا نمایندگان هر چهار بخش گُردستان بویژه نمایندگان اکثر احزاب در آن عضو شدند و پارلمان، فعالیت‌هایش را با خرسندی تا سال ۱۹۹۹ ادامه داد.

۲۹ سپتامبر ۱۹۹۲

یکی از انقلابیون چریک‌های فدایی به نام «حمیدرضا رسولی‌آذر» که متولد تهران بود در سال ۹۲ میلادی به صفوف پ.ک.ک پیوست و کد سازمانی «فرهاد» را برگزید. رفیق فرهاد در «روباروک» واقع در منطقه زاگرس در جریان درگیری در ۱۹۹۲/۹/۲۹ بر اثر انفجار مین به شهادت رسید. چندین مقاله از وی در روزنامه «سرخوبون» به چاپ رسیده.

کمیته ماکو ۱۹۹۳

در سال ۹۳ «کمیته ماکو» که به‌مثابه یک گروه مستولی بصورت کاملاً سری فعالیت می‌نمود، قبول‌شدگان دانشگاه را شناسایی و در محیط دانشگاهی کلان‌شهرهای ایران بویژه تبریز، تهران و اصفهان سازماندهی می‌کرد. این کمیته با هیچ‌یک از دیگر کمیته‌های سازمان ارتباط برقرار نمی‌کرد و بصورت خودویژه باقی‌ماند. کلیت فعالیت آن ایجاد هسته‌های فعال در دانشگاه‌های بزرگ ایران بود و در امورات کمیته‌های اجتماعی و خلقی موازی خود دخالت نمی‌کرد. این کمیته‌ها با رهیافت بدیل خویش انقلاب اجتماعی بزرگی در اورمیه برپا کرده و گشایشی در ذهنیت و رفتار اجتماعی خانواده‌ها در زمینه وفاق ملی به‌بارآوردند.

فعالیت‌ها از ۹۳ الی ۹۴

در سال‌های ۹۳ و ۹۴ فعالیت فرهنگی و اقتصادی در اورمیه فزونی گرفت و کنترل خودانگیخته آن حوزه‌ها به‌لحاظ رتق وفتق امور مدنی بدست خود خلق افتاد. این پیشرفت‌های گردها بر تعدیل رفتار اجتماعی خلق آذری هم اثر مثبت گذاشت. برای نخستین‌بار در آن بازه زمانی جوانان مناطق اورمیه در قالب گروه‌های دهها نفره به صفوف مبارزه پیوستند که سیزدهم مرحله نوین انقلاب در آن بخش گُردستان را رقم زد. هسته‌ها و کمیته‌های چند نفره در سراسر اورمیه و حتی تهران برای توده‌ای شدن و سازماندهی، تشکیل شدند که همراه با کمیته‌های مردمی مناطق مرزی تعدادشان قریب ۶۰۰ هسته بود.

سال ۹۳ و ۹۴

سال‌های ۹۳ و ۹۴ میلادی سال‌های شکوه قهرمانی و فدایی‌گری انقلابی جوانان اورمیه و کرمانشان در صفوف گریلا بود. شهر ماکو و روستاهای تابعه آن در سایه حضور گریلا بیشترین آمار پیوستن جوانان به پ.ک.ک را به خود اختصاص دادند. «فرهاد کرمانشان» از شهر کرمانشان و «دژوار» و «رَشو» از روستاهای تابعه اورمیه و ماکو از اولین شهدای اهل شرق گُردستان هستند. رفیق «رشو» جوان اهل ماکو که در منطقه مرگور و در مکانی که اصطلاحاً «چادران» نامیده می‌شد و محل مداوای مجروحین گریلا بود، در سال ۱۹۹۴ حضورداشت. ساختمان محل اسکان رفقا در آن منطقه دچار آتش‌سوزی می‌شود. رفیق رشو هم برای مهار آتش‌سوزی، نجات جان رفقای مجروح و خارج ساختن پوستر رهبر اوجالان، شجاعانه وارد ساختمان می‌گردد و پس از تلاش زیاد بر اثر سوختگی شدید به شهادت رسید.

سال ۱۹۹۴

شهید «ولات» (هیوا) - اهل کرمان در سال ۱۹۹۲ به گریلا پیوست و در ۱۹۹۴ به شهادت رسید.

سال ۱۹۹۴

رفیق کارکر ماکو (احمد آرنی) - اهل ماکو در ۱۹۹۳ به گریلا پیوست و در ۱۹۹۴ در کاخرمان شهید شد.

سال ۱۹۹۵

در سال‌های ۱۹۹۵ رشد کمیته‌های فعالیت شهری در مریوان به درجه‌ای رسید که توانست مجلات و کتاب‌های منتشرشده در قندیل را به شهرهای سنندج، مهاباد و حتی دانشگاه تبریز برساند. آنها توانستند دانشجویان گرد آن دانشگاه را سازماندهی نمایند که در سال ۱۹۹۶ به یک هسته قوی با مطالبات سیاسی روزآمد مبدل گشتند. شهدا «آرام مهاباد، ربیین مهاباد (ناصر قادرزاده)، شاهو جوانرو (حشمت‌الله مجیدی) و عاکف مامو زاگرس (خدر خرنگه)» از جمله اعضای فعال گروه دانشجویان بودند.

اولین گروه رسمی شرق ۱۹۹۶

یکی از فعالیت‌های مهم رهبر اوجالان، آموزش بسیاری از رفقای اهل شرق گوردستان در کمپ‌های موجود در سوریه و آماده‌ساختن آنها برای فعالیت در شهرهای شرق گوردستان و ایران بود. دولت ایران دیرنگام متوجه قضیه شکل‌گیری مبارزات در شرق گردید. رهبری شخصاً در سال ۹۶ میلادی اولین گروه رسمی را برای انجام تبلیغات سازمانی و سازماندهی شهرها تشکیل داد. زیرا لازم بود حوزه فعالیت‌ها از استان اورمیه تا ایلام بسط یابد. مسئله جالب‌توجه آن است که همه اعضای آن گروه گریلابی زن بودند و فعالیت‌های فداکارانه و ارزنده‌ای در شهرها به انجام رساندند. گروه سازماندهی زنان برای شرق به چندین سال زمان نیاز داشت تا بتواند نتایجی شفاف به‌بار آورد. فعالیت‌های آن گروه در سال ۱۹۹۶ سازماندهی پ.ک.ک را از اورمیه به سنندج، کرمانشاه و ایلام گسترش داد و باوجود برخوردهای شدید رژیم ایران و آغاز توطئه بین‌المللی از سال ۱۹۹۸، اما سازماندهی‌ها مژده داد و سال ۱۹۹۹ به سال خروشیدن موج‌وار جوانان شرق گوردستان به سوی قندیل تبدیل گشت.

ژوئن ۱۹۹۶

سال‌های ۱۹۹۴ الی ۱۹۹۶ اوج شکل‌گیری روبه فزاینده کمیته‌ها و هسته‌های شهری-

روستایی بود. گروهی از دانشجویان که اکثراً در دانشگاه تبریز تحصیل می‌کردند، در خردادماه (ژوئن ۱۹۹۶) به فکر تأسیس یک حزب مدرن برای شرق کردستان برآمدند، اما چون سال ۹۶ تقریباً اواسط توطئه‌های ناتو با همدستی احزاب گرد حاکم بر اقلیم کردستان بود و پس از پایان جنگ ایران-عراق سرکوب و خفقان در اوج بود و نیز از همه مهمتر جامعه شرق کردستان بنا به افکار مدرن حزبی، سازماندهی نشده و آمادگی لازم برای حفظ هرگونه دستاوردی را نداشتند، آزادیخواهان تصمیم گرفتند بجای تأسیس یک حزب، فعالیت‌هایی را در همراهی با پ.ک.ک در آن سال‌ها به انجام برسانند تا زمینه‌های کنژکتوری منطقه‌ای برخصد. پیوستن گروه دانشجویان دانشگاه تبریز سرآغاز یک حرکت روشنگری انقلابی و نقطه‌عطفی در مبارزات سازماندهی‌شده مدرن و منسجم از سال ۱۹۹۶ شد.

سال ۱۹۹۶

فریدون با کد سازمانی «سربست» - اهل مریوان در سال ۹۵ به گریلا پیوست و در سال ۹۶ در منطقه گارسا شهید شد.

سال ۱۹۹۶

شهید شوان (فریدون فنوریش) - اهل بوکان در سال ۹۵ به گریلا پیوست و در ۹۶ در متینا شهید شد.

سال ۱۹۹۷

کاوه (محمدامین قادری) - اهل مریوان در ۹۵ به گریلا پیوست و در ۹۷ در درسیم شهید شد.

۹ اکتبر ۱۹۹۸

رهبر اوجالان در ۹ اکتبر ۱۹۹۸ از سوریه خارج شد. توطئه بین‌المللی در یک مرحله چهارماهه از ۹ اکتبر ۱۹۹۸ الی ۱۵ فوریه ۱۹۹۹ صورت گرفت. هیچ نیرویی جز هژمونی جهانی، ایالات متحده آمریکا نمی‌توانست در این مدت‌زمان، عملیات چهارماهه قاره‌گستر به‌راه‌بیاندازد. این، یکی از عملیات‌های جهانی و بسیار راهبردی ناتو بود. در آن سال‌ها پروژۀ آمریکا برای تجزیه خاک کشورهای خاورمیانه و مبدل‌ساختن‌شان به کشورهای کوچک قابل‌کنترل، روی میز قرارداشت. نام پروژۀ «خاورمیانه بزرگ» بود. اولین گام برای اجرای پروژۀ، عملیات بین‌المللی علیه رهبر اوجالان از سوی کشورهای

یونان، روسیه، آلمان، فرانسه، هلند، انگلیس، مصر، کینیا، آمریکا، اسرائیل و ترکیه، سپس اشغال افغانستان و عراق در مرحله بعدی بود. طبعاً بدون تحویل دادن رهبر اوجالان به ترکیه نمی‌توانستند سناریوی اشغال عراق را عملی سازند.

۲۰ ژوئن ۱۹۹۸

رفیق «ریناس» در زندان اورمیه بدن خود را به آتش کشید. در ایلام هم یک میهن‌دوست به اقدامی مشابه و فدایی دست‌زد.

سال ۱۹۹۸

کارلوس اورمیه - اهل شهر اورمیه که در ۱۹۹۱ میلادی به صفوف گریلا پیوسته بود و در سال ۱۹۹۸ به شهادت رسید.

سال ۱۹۹۸

شهید شقلاوا(عبدالله قادری) - اهل کرماشان در سال ۱۹۹۸ در حومه سیدکان شهید شد.

۱۵ فوریه ۱۹۹۹

در روز ۲۶ بهمن ۱۳۷۷ (پانزدهم فوریه ۱۹۹۹) توطئه بین‌المللی علیه رهبر اوجالان، صورت‌گرفت و رهبری پس از به‌اسارت‌درآمدن در کشور کینیا به ترکیه تحویل داده‌شد. در این روز، خلق‌گرد در هر چهار بخش‌گردستان، خاورمیانه و سراسر جهان دست به قیام محشرآسا زد و توطئه را بشدت محکوم‌ساخت. قیام‌گردها در شرق‌گردستان و ایران هم قریب یک هفته ادامه‌یافت که طی آن دهها تن از جوانان تظاهرکننده جان‌باختند و دهها تن هم مجروح و یا بازداشت‌گردیدند. این قیام، نخست از تهران آغازشد و در شهرهای سنج، اورمیه و همه شهرها و شهرستان‌های شرق‌گردستان گسترش‌یافت. یکی از این شهرها که در آن قیام به اوج رسید، شهر سنج بود که دهها تن از جوانان جانباختند. در روز ۲۶ بهمن بدنبال‌پخش خبر اسارت رهبر ملت‌گرد، جوانان، دانشجویان و روشنفکران خود را آماده‌ساخته و برای آغاز نقطه‌عطفی در تاریخ خلقمان از فردای آن روز به هر طریقی که شد خود را به تهران رساندند. راهپیمایان ابتدا در میدان آزادی تهران تجمع، سپس بسوی میدان انقلاب حرکت‌کردند. آنها پس از رسیدن به مقابل سفارت ترکیه، در حالی که خون‌غیرت در رگهای پرخروش‌شان شتک‌می‌زد، با سردادن شعارهایی برضد ترکیه، آمریکا، اسرائیل و دیگر توطئه‌گران، توطئه علیه رهبر ملت

خویش را بشدت محکوم ساختند. پلاکاردهایی که نام «آپو» بر آن نوشته و در دستان راهپیمایان بالاگرفته شده بود. بدنبال راهپیمایی اعتراض آمیز و غیرمتمندانه در تهران، اولین روز تجمع راهپیمایان شهر سنندج، با حضور دو الی سه هزار نفر در مقابل استانداری آغازگردید. در همان روز در شهر اورمیه هم کنسولگری ترکیه توسط تظاهرات کنندگان و دوستداران رهبر اوجالان به نشانه خشم و انزجار نسبت به عملیات بین المللی ناتو، به آتش کشیده شد. در آن شهر چند تن از قیام کنندگان به ضرب گلوله ستم نیروهای سفاک رژیم ایران به شهادت رسیدند که نام یکی از آنها «ایوب ...» است. رفیق شهید «زیلان اورمیه (لطیفه سلامت)» از پیشاهنگان این قیام در اورمیه بود که به نمایندگی از مردم درخواست استاندار اورمیه برای توقف تظاهرات را رد نمود. در شهر ماکو از توابع اورمیه هم خلقمان با سردادن شعارهایی در حمایت از رهبر اوجالان و در محکومیت توطئه بین المللی به خیابانها سرازیر شده و چنان محشری برپا کردند که روز روشن را بر توطئه گران تاریک ساختند. همان قیام آبستن فرزند تاریخ ملتمان، «حزب حیات آزاد کردستان» شد.

۱۶ فوریه ۱۹۹۹

در روز ۲۷ بهمن سال ۱۳۷۷ (۱۶ فوریه) تعداد زیادی از روشنفکران، فعالان و دیگر اقشار غیور گرد از شهرهای مختلف شرق کردستان به تهران رفتند تا با برگزاری راهپیمایی دمکراتیک، توطئه بین المللی علیه رهبر اوجالان را محکوم سازند. جرقه قیام در تهران زده شد و آتش آن بسوی شهرهای مختلف شرق کردستان زبانه کشید.

۱۸ فوریه ۱۹۹۹

روز ۲۹ بهمن ماه دانشجویان دانشگاه کردستان (سنه) با اخذ مجوز رسمی در ساعت ۳ بعد از ظهر با وفاق همگانی اقدام به برگزاری مراسمی ویژه در سالن آمفی تئاتر آن دانشگاه در اعتراض به توطئه علیه رهبر اوجالان کردند. اما بخاطر ممانعت های مسئولین و برای اینکه شرکت کنندگان خود را به سالن برسانند، زمان مراسم تا ساعت ۴ به تعویق افتاد. مراسم پس از آغاز تا تقریباً ساعت پنج و نیم ادامه یافت و در آن، بیانیه ای مکتوب در محکومیت توطئه بین المللی قرائت گردید. سخنرانان هم اکثراً تحصیل کردگان، روشنفکران، دانشجویان و شخصیت های برجسته بودند و سخنرانی ها پیرامون توطئه علیه رهبر اوجالان و سناریوهای پلید آمریکا و کشورهای هم پیمان آن ارائه گردیدند. شور و شعف مضاعف و هیجان ناشی از میهن دوستی به اوج رسید و حاضرین با تمآئینه شعارهای «زنده باد کردستان؛ زنده باد گرد؛ زنده باد عبدالله اوجالان» و «مرگ بر ترکیه، اسرائیل،

آمریکا» و غیره سردانند. این محفل روشنفکری کاملاً بر جوانب عملیات توطئه‌گرانه ابرقدرت‌های جهان واقف‌بود و قویاً و آگاهانه به محکومیت آن پرداخت. کماکان به این مراسم بسنده‌نشده، لذا برگزارکنندگان پس از رایزنی اعلام‌کردند که در روز دوشنبه، ۳ اسفند در شهر سنندج بزرگترین راهپیمایی اعتراضی و دمکراتیک با مجوز رسمی برگزار خواهد شد.

مه‌آباد ۲۹ و ۳۰ بهمن ۱۳۷۷

به‌پا‌خاستن مشعوف خلق‌گرد در شهر مه‌آباد بسیار گسترده و یادآور دوران جمهوری بود که تأثیرات عمیق بر دیگر شهرها داشت. روزهای ۲۹ و ۳۰ بهمن ۱۳۷۷ ه.ش اوج تظاهرات بر ضد توطئه بین‌المللی و محکومیت ابرقدرت‌های جهانی بود. مه‌آباد بخاطر وزنه تاریخی و سنگین جمهوری، از حساس‌ترین شهرها از نظر حاکمیت ایران بود. اولین تجمع در مه‌آباد در روز پنج‌شنبه ۲۹ بهمن ۱۳۷۷ در سه‌راه وفايي برگزارگردید، سپس از آنجا راهپیمایی بسوی چهارراه آزادی آغازگشت. کمیته سازمان‌دهنده قبلاً پوستره‌های رهبر اوجالان، پرچم پ.ک.ک و پلاکاردهایی به چاپ رسانده و مهیا ساخته‌بود. بخاطر آمادگی‌های قبلی، راهپیمایی‌ها و تظاهرات مه‌آباد در کنار تظاهرات سنندج تنها تظاهرات‌هایی هستند که مجموعه‌ای عکس از آنها بدست رسانه‌ها رسید و منتشرشد. در روز دوم که جمعه، ۳۰ بهمن بود، با أخذ مجوز رسمی راهپیمایی در ساعت سه بعد از ظهر از مقابل شهرداری بسوی فرمانداری آغازگشت. وقتی جمعیت چندهزار نفری به مقابل ساختمان فرمانداری رسید، یگان‌ویژه که بیشتر به تدارکات برای اخلا‌گیری دست‌زده‌بود، تجمع را به خشونت کشید و به جمعیت یورش‌برد. هرچند آمار دقیقی از این درگیری‌ها و قیام روز ۳۰ بهمن در دست نیست، اما شاهدان عینی و رسانه‌های مختلف از مجروح‌شدن بیش از ۲۰ نفر و دستگیری ده‌ها تن دیگر خبردادند.

۲۰ فوریه ۱۹۹۹ (۱ اسفند)

در روز سوم، شنبه، ۱ اسفند سه دستگاه اتوبوس تدارک دیده‌شد و جمع کثیری از دانشجویان مه‌آباد بسوی تهران حرکت‌کردند تا در راهپیمایی بر ضد توطئه بین‌المللی شرکت‌کنند؛ اما نیروهای یگان‌ویژه اتوبوس‌ها را در سه‌راه خلیفان متوقف و از رفتن دانشجویان ممانعت‌بعمل‌آوردند. در آن روزها، بویژه روز ۱ اسفند رژیم در خیابان‌های مه‌آباد به نمایش قدرت پرداخت و نیروها در آن جو کاملاً ملیتاریزه‌هرازگاهی برای ارباب مردم اقدام به تیراندازی هوایی کردند.

۳ اسفند ۱۳۷۷ (۲۲ فوریه)

نهاد رهبری رژیم ایران به مثابه مظهر سلطه درصدد برآمد تا در همه شهرها به سرکوب تمامی راهپیمایی‌های دمکراتیک بپردازد و از شکل‌گیری قیام در روز ۳ اسفند ۱۳۷۷ هم به هر نحوی ممانعت بعمل آورد. لذا رمضان‌زاده، استاندار وقت دولت جریان اصلاح‌طلب، در ساعات دیر هنگام، قریب ساعت ۱۲ شب ۲ اسفند دستپاچه و سراسیمه با قطع نابهنگام برنامه شبکه یک رژیم ظاهر شد و اعلام کرد که هیچ مجوزی برای تجمع و راهپیمایی در سنجند صادر نشده و هرگونه تجمعی در ۳ اسفند را اغتشاش‌گری و آن را ممنوع اعلام کرد. از نیروهای رژیم هم خواست با خشونت عریان برخورد کنند. رژیم گفته‌های استاندار را تا ساعات صبح روز ۳ اسفند بارها و مدام در بلندگوهای تبلیغاتی و رسانه‌های جنگ روانی خود پخش نمود. قشون زیادی که از شهرهای مختلف ایران به سنجند اعزام شده بودند، در تمامی ورودی‌ها و خروجی‌های شهر مستقر گشتند. در روز ۳ اسفند درحالی که اوضاع شهر شدت متشنج و امنیتی بود، راهپیمایی خلغمان از سه‌راه بسوی چهارراه فرح و از آنجا به سمت میدان انقلاب و آزادی (اقبال) شروع شد، اما نیروهای یگان ویژه رژیم در خیابان ملاویسی مقابل سینما بهمن سیل خروشان و حضور دمکراتیک معترضان را متوقف و به قصد متفرق ساختن آنها به هجوم بی‌امان دست زدند.

۳ اسفند ۱۳۷۷ (۲۲ فوریه)

یک دختر جوان به نام «شرمین» ۱۳ ساله توسط یک سرباز از بالای پل ملاویسی به پائین پرت و دردم شهید شد. مردم به خشم آمده و همان سرباز و چند مأمور دیگر که شرمین را به شهادت رساند به سزای اعمال‌شان رساندند.

۳ اسفند ۱۳۷۷ (۲۲ فوریه)

تک‌تیراندازان مستقر در محلی به نام «بان‌باشگاه» هم بسوی جمعیت مواج در خیابان ملاویسی و ژاندارمری بی‌ملاحظه آتش‌گشودند که جوانی ۲۰ ساله به نام «یوسف گنجی‌زاده» به شهادت رسید. همچنین «بهزاد رحیمی، سیروان کریمی، محمد کنعانی و اشرف زندی» در نقاط مختلف سنجند شهید شدند. هنگامی که چند جوان غیور مشغول واژگون‌ساختن خودروی نیروی انتظامی در اتوبان «آغازمان» بودند، «سیروان کریمی» بر اثر تیراندازی مستقیم تک‌تیراندازان مستقر بر روی پشت‌بام‌ها به شهادت رسید. این وقایع خونبار موجب شد که از کارگران گرفته تا کارمندان و معلمان متحد شوند و با توافق ملی و اجتماعی بر ادامه تظاهرات مصمم گردند. جمعیت قریب به سی‌هزار نفر

بصورت موج و با نفرت و انزجار از توطئه‌گری رژیم ایران، جهت مقابله با هرگونه اقدام نیروهای کشتارگر، در محلات مختلف شهر متفرق شدند. جلوی درب دبیرستان دخترانه در مبارک‌آباد واقع در میدان کوهنورد بسوی تظاهرکنندگان آتش‌گشودند و ۳ جوان غیور به شهادت رسیدند. در تپه بهارمست هم در پی شلیک مستقیم این نیروها یک نوزاد چندماهه در آغوش مادرش مورد اصابت گلوله قرارگرفت و معصومانه جان سپرد. تظاهراتی که از ساعت قریب ۹ صبح آغاز شده بود تا تقریباً ساعت ۵ به اوج رسید و از آن پس بصورت پراکنده در برخی نقاط شهر ادامه یافت. آمارها درخصوص تعداد شهدا، مجروحین و بازداشت‌شدگان در سنندج و سراسر شهرهای شرق کردستان به دلیل پنهان‌کاری‌ها و ممنوعیت‌های خفقان‌آور رژیم ایران، قطعی نیست. شاید بتوان گفت در سنندج بیش از ۳۸ تن در سطح شهر به شهادت رسیدند، تعداد زیادی مجروح و بیش از هزار نفر بازداشت و شکنجه شدند.

جوانان و دانشجویانی که در شهرهای مرزی مریوان و بانه با تشکیلات حزب پ.ک.ک ارتباط مستقیم داشتند، راهپیمایی‌های شهر مریوان را سازماندهی کرده و قیام سوم اسفند شهر سنندج را همراه با شماری از فعالان میهن‌دوست آن شهر تدارک دیدند. از جمله آن جوانان برومند که شبانه‌روز فداکارانه از پای‌نایستاد، شهید «سیروان ناری (فهمی رستمی)» اهل مریوان بود.

کامیاران ۲۰ - ۲۲ فوریه ۱۹۹۹

با فرارسیدن روز شنبه، ۱ اسفند، خیل عظیم مردم کامیاران بسوی چهارراه اصلی سرازیر و تجمع از ساعات اولیه صبح آغازشد. شعارهای راهپیمایان «مرگ بر آمریکا، اسرائیل، ترکیه» و «زنده‌باد آپو؛ زنده‌باد کردستان» بود. شور و هیجان وافر راهپیمایان شهر را به لرزه درآورد و موج بیداری مردمی سیلی خروشان به‌راه‌انداخت. قریب ۲۰ هزار نفر در این تظاهرات شرکت کردند. صبح روز ۳ اسفند مشخص شد که رژیم درصد ممانعت از هرگونه تجمع و سرکوب آن است. مردم معترض تسلیم‌نشدند و به سردادن شعار پرداختند. شمار کل بازداشت‌شدگان بیش از ۷۵۰ نفر اعلام‌گردید که پس از گذشت دهها روز شکنجه، قریب ۱۲ تن به زندان محکوم و بقیه بتدریج پس از چند ماه آزاد شدند. در جریان تظاهرات شهر اورمیه نیز ۳ تن، در ماکو ۴ تن و در مریوان ۴ تن از میهن‌دوستان به ضرب گلوله نیروهای رژیم به شهادت رسیدند. در بانه نیز بیش از ۵۰ تن بازداشت شدند.

بهار ۱۹۹۹

«کاوه ادهم» از جمله جوانانی بود که بر اثر شکنجه وحشیانه روانی‌شد و پس از

چند روز به شهادت رسید. بنا به گفته شاهدان عینی و نیز برخی خانواده‌ها ۱۳ تن از دستگیرشدگان بصورت مخفیانه در سنج اعدام گردیدند. زندان‌ها مملو از دستگیرشدگان بود طوری که بر اثر فقدان جای کافی، شبانه‌روز را بر سر پا و ایستاده می‌گذراندند. ۱۴۰ تن از دستگیرشدگان که ۳۹ تن از آنها زن بودند، پس از گذشت مدتی در روز ۱۶ اردیبهشت آزاد شدند، اما ۱۵ روز قبل از آزادی، آب سرد روی آنها ریختند تا آثار شلاق تسمه‌ای روی بدن باقی ماند و مدرکی علیه اداره اطلاعات در پزشک‌قانونی ثبت نگردد. جوانان را بشدت شکنجه کردند و ناخن‌های دست‌وپای آنها را کشیدند. دست یکی از دختران به نام «شهناز محمدی» زیر فشار طولانی‌مدت دستگاه شکنجه سیاه شد که منجر به قطع چند انگشت وی گردید. اداره اطلاعات و سپاه در اوج بی‌شرمی آن ۱۴۰ تن را درحالی که کاملا لغت مادرزاد بودند و چشم‌هایشان بسته بود در مناطق تپه‌ای خارج شهر از جمله گرده صلوات‌آباد (۳۸ تن که ۱۴ تن از آنها زن بودند)، نزدیکی فرودگاه سنج و سرنجیانه دهگلان آزاد و رها کردند، ولی خلقمان در اوج معنویت و میهن‌دوستی به کمک فرزندان خود شتافتند تا نمی باشد بر زخم بناسور رژیم سرکوبگر. گروهی که در نزدیکی روستای سرنجیانه رها شدند همه دست‌بند داشتند که پاسگاه روستای بلبان‌آباد ناچار شد به محل مراجعه و دست‌بندها را باز کند. این ۱۴۰ تن در سالگرد سوم اسفند بازمه بازداشت گردیدند.

تابستان ۱۹۹۹

در تابستان آن سال در یک درگیری با نیروی گریلا در منطقه شهیدان سپاه پاسداران دچار ضربات سنگین شد و رفیق فرمان (فرج قزل‌کایا) به شهادت رسید که در گورستان گریلا در همان منطقه به خاک سپرده شد. دو ماه بعد سپاه با تظاهر به جاده‌سازی آن گورستان را که پیکر چهار تن از رفقای گریلا در آن به خاک سپرده شده بود کاملا تخریب نمود.

سال ۱۹۹۹

در سال ۹۹ برخی از اعضای کمیته زنان دستگیر، زندانی و بشدت شکنجه شدند و در زندان‌های رژیم ایران به مقاومت و اعتصاب‌غذای فدایی دست‌زدند. یک رفیق زندانی زن به نام «روژگار (ن.ع)» در زندان مهاباد برای محکوم کردن سرکوب‌های رژیم ایران طی عملی فدایی خرده‌های شیشه‌شکسته خورد و اعتصاب‌غذا کرد. پس از چند ماه شکنجه، عاملان رژیم آن زندانی مقاومت‌گر را در حالی که بر اثر شکنجه و اعتصاب‌غذا یک کالبد نحیف از وی باقی‌مانده بود در «دوله‌کوکه» در مرز با پیرانشهر به پ.ک.ک تحویل دادند.

تلاش‌های بی‌شائبه شهید «ویان سوران (لیلا والی حسین)» در سنج و کرمانشاه منجر به پایه‌گذاری یک فعالیت منسجم سازمانی شد. آنها اولین گروه زندانیان آپوئیست در ایران بودند. در این سال، دیگر برای اقدامات خصمانه ایران دیر شده بود و از آن سال به بعد گذشته از پیوستن هزاران جوان، صدها زن به کوهستان‌های سرفراز گرویدند و مقطع آموزش در کوهستان قره‌داغ بصورت قوی‌تر آغاز گشت.

توپاران گادار ۱۹۹۹

با پیوستن جوانان شرق گوردستان به جنبش آزادیخواهی، فشارهای ایران افزایش یافت. در سال ۹۹ سپاه پاسداران اقدام به تخریب گورستان شهدای پ.ک.ک در دره «گادار» نمود و چند مقر پ.ک.ک را حماقت‌بار توپ‌باران کرد تا از موج پیوستن جوانان جلوگیری نماید. بر اثر توپ‌باران بیهوده، فقط یک رفیق گرینا مجروح گشت.

کوردیناسیون قره‌داغ ۲۰۰۰

علی‌رغم سرکوب قیام سوم اسفند و کشتار جوانان آزادیخواه از سوی جمهوری اسلامی، جوانان و دانشجویان از زهرچشم‌گیری رژیم نهراسیدند و با پایداری در مسیر فداکاری و فدایی‌گری موجی از جوانان از همه اقشار و توده‌ها در سال ۱۹۹۹ به صفوف پ.ک.ک پیوستند. طبعاً سازماندهی‌ها و تنویر اذهان بویژه قشر دانشجویان و زنان که از سوی جنبش از سال‌های ۹۴ تا ۹۷ به اوج رسید، بالاخره جوانه‌زد و با پیوستن صدها جوان، در نهاد «قرارگاه مشترک قره‌داغ»، «اتاق مدیریتی شرق» و بعدها «جنبش اتحاد دمکراتیک» که جنبش پیشاپزاک بود، شکوفه‌داد و به‌ثمر نشست. جوانان شرق اولین بذره‌های مدرنیته دمکراتیک را در دشتستان «جنبش اتحاد دمکراتیک» در سال ۲۰۰۰ میلادی، کاشتند. مصر بودن جوانان شرق، از سال ۹۹ ایجاب کرد که قرارگاهی برای شرق با مدیریت یک کمیته و یا کمیته کوردیناسیون در قره‌داغ دایر گردد. کمیته کوردیناسیون دارای دو عضو مرد و یک عضو زن بود. در منطقه قره‌داغ قرارگاه مرکزی شرق (روژه‌لات) تحت عنوان «اتاق مدیریت شرق» و بصورت خودبنیاد تأسیس گشت. وظیفه این مرکز، ارتباط مستقیم با قرارگاه فرعی در منطقه خنیره در مرز با اشنویه و نیز هسته‌های تشکیلاتی درون‌شهری و مرزی بود و تا سال ۲۰۰۲ میلادی فعالیت‌هایی گسترده را در حد یک حزب به‌انجام رساند.

۴ می ۲۰۰۰

اتحادیه میهنی کردستان «ی.ن.ک» در همکاری با دولت ترکیه و توافق با ایران

عملیاتی نظامی را با هدف محاصره نیروهای پ.ک.ک در کوهستان‌های قندیل آغاز کرد. ایران نیروهای خود را در مرز با مناطق زله، دوله‌کوکه و قندیل بزرگ مستقر ساخته بود. به رغم همه‌ی هشدارها، آنها حلقه‌ی محاصره را در نزدیکی‌های پاییز تنگتر کردند. در ۱۴ سپتامبر نیروهای پ.ک.ک در منطقه‌ی کوهستان‌های قره‌داغ را مورد حمله قرار داده و در ۱۹ سپتامبر نیز ۷ تن از اعضای پ.ک.ک را به قتل رساندند. دولت ایران نیز نزدیک شدن زمستان را غنیمت شمرده و عملیاتی نظامی را برای به تسلیمیت کشاندن پ.ک.ک آغاز کرد. رهبری پ.ک.ک با ارزیابی اوضاع به این نقشه‌ی خطرناک پی برد و با طرح برنامه‌ی عملیاتی انقلابی درصدد مقابله با قصد ی.ن.ک مبنی بر تصرف قندیل برآمدند. بدین ترتیب در اواخر سپتامبر با حمله‌ای دو روزه به حضور ی.ن.ک پایان داده و قندیل به تصرف پ.ک.ک درآمد. در پی هشدارهای ایران حزب ی.ن.ک در اوایل دسامبر حملاتی را برای بازپسگیری قندیل انجام داد، اما موفق نگشتند. بدین شکل قندیل بدست نیروهای پ.ک.ک افتاد و فعالیت‌ها در راستای تجدید ساختار حزبی تسهیل گردید. این جنگ یکی از تصمیمات مهم رهبری پ.ک.ک بود هرچند این پیروزی به بهای خون صد شهید قهرمان به دست آمد. در جنگ قره‌داغ در مجموع ۶ رفیق فدایی به نام‌های «زانا مهاباد (سوران چیره)، توار میوان، شاهو جوانرو (حشمت‌الله مجیدی)، تانیا درسیم، توار مهاباد (سیران عزیز)، روناھی (سحر قادری) و مهندس هیوا سنه (مازیار مشرفی)» به شهادت رسیدند.

۱۵ ژوئن - ۲ ژوئیه ۲۰۰۰

کنفرانس خاورمیانه‌ی پ.ک.ک به منظور بحث و گفتگو در مورد نحوه‌ی کار گسترده و سازماندهی عمومی در بخش‌های مختلف کردستان در قندیل برگزار شد. این کنفرانس تأسیس احزاب سیاسی دموکراتیک را در همه بخش‌ها ضروری دانست و برنامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم را بر همین اساس تهیه کرد. با اینحال بدلیل اقدامات مخرب و تصفیه‌گرانه‌ی «فرهاد» (عثمان اوجالان) اقدامات عملی در این رابطه تا پاییز سال ۲۰۰۳ انجام نشدند. مرکز خودبنیاد «احمدخانی» با دارا بودن بیش از یازده شاخه همپوش در حوزه‌های فرهنگی، هنری، ادبی، اقتصادی، جوانان، زنان و غیره از زمره همان تشکیلات مدنی مدرن در اورمییه بود که میهن‌دوستان آن را تأسیس نمودند. چه بسا کنفرانس خاورمیانه تصمیماتی أخذ کرد مبنی بر اینکه وقت آن رسیده در تلاطم تحولات سریع خاورمیانه، احزابی خودویژه برای هریخش گُردستان تأسیس گردند با این تفاوت که تأکیدش به دلیل شرایط خاص و منحصر به فرد شرق گُردستان، اقدام برای تأسیس یک حزب زود است، پس نخست باید زمینه‌های آن هموار گردد. این بود که «اتاق مدیریت

شرق» ایجاد شد. در آن سال، خصوصیت سندنچ چنان بود که بعنوان «مرکز زنان» بیشتر بارزگشت؛ اورمیه هم به مثابه «کانون فرهنگی- تشکیلاتی» و تبریز نیز همچو «مرکز روشنفکری (دانشجویان گُرد)» در نظر گرفته شد و سازماندهی مطابق آنها طرح‌ریزی گشت.

۱۹ سپتامبر ۲۰۰۰

رفیق شاهو (حشمت‌الله مجیدی)، اهل جوانرود در ۹۸ به گریلا پیوست و در ۲۰۰۰ در قره‌داغ در جریان حملات «حزب اتحادیه میهنی کردستان» شهید شد.

۱۹ سپتامبر ۲۰۰۰

رفیق هیوا سنه (مازیار مشرفی) اهل سندنچ در ۹۹ به گریلا پیوست در ۲۰۰۰ در قره‌داغ همراه با رفقا «زانا مه‌باد، توار مریوان، شاهو جوانرود (حشمت‌الله مجیدی)، توار مه‌باد، تانیا درسیم و روناھی» در جریان حمله نیروهای «ی.ن.ک» شهید شد.

سال ۲۰۰۰

کتاب‌های «اصرار بر سوسیالیسم، اصرار بر انسانیت»، «داستان دوباره‌زیستن» و «عشق‌گُرد» از آثار رهبر آپو به فارسی ترجمه و چاپ شد.

رسانه‌ها و روشنگری ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳

از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۳ بخش رسانه و روشنگری در «دوله‌کوکه» و کمیته ارتباط با هسته‌های شهری در دره «شهید آیهان» در پیشبرد فعالیت‌های تبلیغات سازمانی و ایدئولوژیک نونگرانه کمک شایانی به جنبش کردند. لذا جنبش توانست اولین شماره‌های مجله «ولاتی آزاد» و کتاب‌های ترجمه‌شده رهبری به زبان‌های فارسی و گُردی و سیدی‌های تبلیغاتی را به شهرهای جنوب گُردستان منتقل و میان کمیته‌های محلی توده‌های خلق پخش نماید. تاکنون ۲۵ اثر رهبر اوجالان به فارسی و ۲۰ اثر به گُردی سورانی ترجمه شده است. از این لحاظ فعالیت‌های «جنبش اتحاد دمکراتیک» نسبت به فعالیت‌های قرارگاه نوپای قره‌داغ گسترده‌تر و نهادینه‌تر بود. تلاش‌های عظیم شهید ربیین (ناصر قادرزاده) در پیشبرد فعالیت‌های مطبوعاتی حائز اهمیت بود.

۲۸ سپتامبر ۲۰۰۱

رهبر ملت کورد عبدالله اوجالان تحت شرایط سخت و شکنجه‌های امرالی نتایج

مطالعات و تحقیقات خود را در دو جلد کتاب با عنوان «از دولت کاهن سومری به سوی تمدن دموکراتیک» گرد آورده و تحت عنوان دفاعیه تقدیم دادگاه حقوق بشر اروپا کرد. رهبر آپو ضمن تحلیل و ارزیابی بحران تمدن دولت مرکزی و تاریخی بودن آن تصریح کرد که دموکراسی اروپایی هم بر این بحران فایق نیامده است. بدینگونه نشان داد که به تمدن دموکراتیک جدیدی نیاز است که می‌تواند در خاورمیانه توسعه یابد و با فرمول «کردستان آزاد و خاورمیانه‌ی دموکراتیک» منجر به حل معضل گردها شود. این کتاب با تلاش گروهی به سرپرستی شهید ربین(ناصر قادرزاده) به فارسی ترجمه گردید و بارها چاپ و پخش شد.

جنبش اتحاد دموکراتیک ۲۰۰۲

«جنبش اتحاد دموکراتیک» که برای شرق کردستان در سال ۲۰۰۲ تأسیس گردید، از ماه ژوئیه سال ۲۰۰۰ فعالیت‌هایی را که در سایه «اتاق مدیریت شرق» آغاز شده بود و با شهادت شهید «خبات(جمشید ارگل)»(در اواخر ماه دسامبر ۲۰۰۲ بر اثر بارش شدید برف و سقوط بهمن در قرارگاه شمالی شرق در منطقه خنیره شهیدشد و اولین شهید جنبش اتحاد می‌باشد) به ثمر نشسته بود، تعمیق بخشید. «جنبش اتحاد دموکراتیک» اولین سازمان مستقل شرق کردستان بود. پس از برگزاری کنگره هفتم (۲۰۰۰ میلادی) و کنفرانس خاورمیانه (۲۰۰۰) بنا به رهنمودهای رهبری تصمیم گرفته شد که در بادی امر، برای هر بخش کردستان جنبش‌هایی در قالب «قرارگاه‌هایی ویژه» تأسیس شوند تا این قرارگاه‌ها سازوکارهای لازم برای تأسیس احزاب ویژه هر بخش کردستان بصورت هدفمند زمینه را ایجادکنند، لذا «قرارگاه شهید هارون» در قندیل بجای قره‌داغ دایر گردید. این سازماندهی‌ها می‌بایست زمینه‌های تأسیس یک حزب و آغاز تکوین حزبی را فراهم می‌ساخت. قریب ۵۰۰ تن از کادرهای اهل شهرهای مختلف شرق کردستان در مناطق «کانی‌شیلان»، «دوله‌کوک»، «شهید آیهان» و «شهید هارون» گردهم آمدند و طی برگزاری یک نشست سه‌روزه در زمستان سال ۲۰۰۲ در کوهستان «کانی‌شیلان» تشخیص دادند که قبل از تأسیس یک حزب بهتر است سازمانی تأسیس نمایند که با احراز نقش یک مصدر نیرومند، زمینه‌های تأسیس حزب را فراهم سازد. برنامه و اساسنامه جنبش در ۲۰۰۲ نگارش و بیانیه رسمی آن برای اعلان موجودیت در همان سال منتشرگشت. جنبش در قالب دو قرارگاه: قرارگاه شمال که از ماکو تا سنندج را دربرمی‌گرفت و قرارگاه جنوب که از سنندج تا ایلام - لرستان را پوشش می‌داد، خود را سازماندهی نمود.

شهادت رفیق «قهرمان» ۲۰۰۲

با گذشت تنها ده روز از انتشار و پخش بیانیه بویژه میان خلقمان در اورمیه، رفیق «قهرمان» اهل قاملشو بعنوان دومین شهید جنبش در روستای «قل‌کنت» شهرستان سلماس به شهادت رسید. این حمله، واکنش حاکمیت ایران به تأسیس جنبش بود. زیرا جنبش در برنامه خود شعار «ایران دمکراتیک و گُردستان آزاد» را گنجانده بود. پس از گذشت ۱۵ روز گریلاهای جنبش انتقام شهادت شهید قهرمان را در حوالی روستای «آدازر» از توابع سلماس گرفتند که طی آن نبرد، سپاه پاسداران متحمل ضربات سنگین گردید.

اولین شهید ۲۰۰۲

اولین شهید دوره فعالیت «اتاق مدیریت شرق» «خبات (جمشید ارگل)» نام دارد که در اواخر ۲۰۰۲ در خنیره شهید شد. در همین سال بود که با تلاش‌های «شهید ویان سوران (لبلا والی حسین)» سازماندهی توده‌ای در کرماشان و ایلام گسترش یافت. بنابراین، جنبش توانست از زمستان ۲۰۰۲ تا اولین کنگره پژاک در ۲۰۰۴ با اثربخشی مفیدبه‌ذات به فعالیت خود ادامه دهد و زمینه بالقوه تأسیس حزب و تکوین حزبی را فراهم آورد. قرارگاه قره‌داغ در مرحله نخست، قرارگاه شهیدهارون در مرحله دوم و قرارگاه کانی‌شیلان در مرحله سوم، ستون‌های جنبش در کوهستان و شهرهای شرق گُردستان را تشکیل دادند و مدیریت کردند.

سال ۲۰۰۲

دارا کاوه (کاوه محمدی‌غدیری) - اهل مریوان در ۱۹۹۷ که در کوهستان قندیل به گریلا پیوست، در ۲۰۰۲ در درسیم شهید شد.

رسانه‌ها و روشنگری دمکراتیک ۲۰۰۳

در پائیز ۲۰۰۳ بخش‌های رسانه‌ای هرچهاربخش گُردستان از هم منفک شدند و بخش فارسی در منطقه کانی‌شیلان در قندیل کمیته‌ای خودویژه گشت. تلاش‌هایی که در سال‌های ۲۰۰۰ الی ۲۰۰۳ در کسوت روزنامه‌نگاری آزاد انجام گرفت دربردارنده میراث عظیم یک تاریخ شگفت‌انگیز بود، اما از سال ۹۷ الی ۲۰۰۲ روزنامه گُردی ولات که شش تن از کادرهای آن به شهادت رسیدند، مرتباً به شرق گُردستان ارسال می‌شد و تأثیری عمیق برجای نهاد. تا سال ۲۰۰۴ هم مجله‌های «روژا نو» و «زیلان» در اورمیه مرتباً از سوی میهن‌دوستان و دانشگامیان منتشر شدند که تأثیر ژرفی بر تقویت فضای روشنفکری انقلابی و میهن‌دوستی و حتی پیشبرد زبان مادری داشت. در سنج نیز میهن‌دوستان

برای پیشبرد این روند، کتابخانه دایرکردند. گروه رفقای اهل شرق گُردستان در زمینه‌های «ترجمه آثار رهبر اوجالان به زبان فارسی؛ چاپ و انتشار مجله «ولاتی‌آزاد»؛ پخش محلی رادیو «صدای گریلا» و «رادیو روژ»؛ بخش آموزش رسانه و روشنگری فعالیت‌می‌کردند. اولین شهید قلم «آرام مهاباد» در جریان قتل‌عام هولیر و دومین شهید هم «توار سنه» (اولین شهید زن در جنبش اتحاد دمکراتیک) در جریان فعالیت‌های رادیو «صدای گریلا»، به شهادت رسیدند.

گروه فارسی که شهید «ریبین مهاباد (ناصر قادرزاده)» شاعر و نویسنده نستوه، شهید «شاهو دجله (زاهد حسامی)»، شهید «زاگرس بریتان (علی محمدی)» اهل سنندج و شهید «بریوان زیلان (لیلا محمد ابراهیم)» پیشاهنگان آن بودند، بر ترجمه دفاعیات رهبر اوجالان، کتب قدیمی‌تر و آثاری در خصوص توطئه بین‌المللی ۱۵ فوریه و اسلام دمکراتیک تمرکز داشتند. هرچند در سال‌های قبل از آن کتاب «داستان دوباره زیست (مصاحبه پروفیسور بالچین کوچوک با رهبر اوجالان) و کتاب «عشق گُرد» در تهران چاپ و در ایران منتشر شدند، ولی این برای شناخت اندیشه‌های رهبری کافی نبود. در دوره کوهک آثاری با عناوین «توطئه ۱۵ فوریه»، «اسلام دمکراتیک و میهن‌دوستی» و دفاعیه «از دولت کاهنی سومر بسوی تمدن دمکراتیک» ترجمه و چاپ شدند. همچنین ماهنامه «ولاتی‌آزاد» به زبان فارسی منتشر گردید که در سراسر شهرهای شرق گُردستان پخش می‌شد.

مرحله نخست تکوین

تأسیس پژاک

تولد سوم ۲۰۰۳

- سال ۲۰۰۳ سرآغاز دورانی است که پ.ک.ک و جامعه دمکراتیک کردستان (KKK) موجودیت خود را در چارچوب نظریه مدرنیته دمکراتیک، رسماً اعلام نمودند که به «تولد سوم» مشهورگشت. اولین تولد، هوشیاری ذهنی گُردها و رهایی از نابودی (۱۹۷۹ - ۱۹۷۳) و دومین تولد هم جنگیدن گُردها و مبدل‌شدن شخصیت در حال نابودی به شخصیت آزادشونده رها از قیود ذهنیتی است. خلق گُرد در سال ۲۰۰۰ از حالت تباه‌گر ابرژ و ایزاربودن خارج و در اوج شادی و پایکوبی در نوروز ۲۰۰۵ پرچم کنفدرالیسم را علناً و رسماً به اهتزاز درآوردند. پژاک در این گیرودار، بازخورد به موقع همین وضعیت خاورمیانه‌ای درجهت پاسخگویی به نیازهای شرق گُردستان بود.

سه شعبه آموزش کادر ۲۰۰۳

پس از تأسیس «جنبش اتحاد دمکراتیک» دوره‌های آموزش کادر تحت نظر کمیته

کوردیناسیون جنبش خودبنیاد در بهار ۲۰۰۳ آغازگشت. بویژه سه شعبه آموزشی در منطقه کانی‌شیلان و دره شهیدهارون دایرگردیدند. ماتریال آموزش در قالب شناخت از ایران، گُردستان و خاورمیانه بر بنیان آموزه‌های دفاعیات «از دولت کاهنی سومر بسوی تمدن دمکراتیک» بود. دایرکردن شعبه‌های آموزشی، مرکز مطبوعات، کمیته‌های زنان و جوانان، کمیته سازماندهی خلق و کمیته کوردیناسیون کل جنبش اتحاد دمکراتیک به یکباره پیشرفت کیفی عظیم ایجاد نمود. هدف اصلی شعبه‌های آموزش کادر، آگاه‌سازی ریشه‌ای درخصوص چگونگی تکوین‌حزبی و تدارک تأسیس حزب بود.

بهار ۲۰۰۳

در سال ۲۰۰۳ که مرکز رسانه‌ها و روشنگری دمکراتیک جنبش تأسیس‌گردید، گذشته از مجله «ولاتی‌آزاد» که ارگان سیاسی-ایدئولوژیک بود، هفته‌نامه «آترتانیو» هم منتشرشد. گروه ترجمه نیز آثار رهبر اوجالان را به فارسی ترجمه‌می‌کرد. تمامی مجلات، کتاب‌ها و سی‌دی‌ها از طریق اغلب مرزهای شرق کردستان به شهرها رسانده‌می‌شد.

بهار سال ۲۰۰۳

در سال ۲۰۰۳ اولین گروه‌های گریلایی مسلح به مناطق کوهستانی آسوس، شاهو، مریوان، مُکریان و نقاط استان اورمیه اعزام‌شدند، اما این اقدامات در راستای دفاع‌مشروع در صورت برخورد نظامی ایران بود. اولویت، سازماندهی سیاسی-ایدئولوژیک در شهرها و روستاها بود. اعزام اولین گروه به منطقه مُکریان بازتابی جنجال‌برانگیز در گُردستان و رسانه‌های جهانی داشت، زیرا پس از سال ۸۸ میلادی عرصه از وجود نیروهای پیشمرگ خالی شده‌بود و نیروی گریلا می‌بایست آن را پر نماید.

کنفرانس ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۳

پروژه تأسیس پژاک، پروژه استراتژیک رهبر اوجالان برای بازگرداندن و تفویض خودمدیریتی به یک سازمان راستین‌گُردها بود. چه‌بسا باتوجه به تحولات سیاسی تنازع‌آمیز منطقه و علایق و نیازهای مبرم جامعه تشنه شرق گُردستان و ایران، «جنبش اتحاد دمکراتیک» که وظایف مرحله را در آن سال‌ها بجا آورده‌بود، دیگر نمی‌توانست در آن حد و قواره سازمانی پیش‌حزبی پاسخگو باشد. به همین دلیل مقوله تأسیس یک حزب، مطرح‌گشت. بر اساس برنامه‌هایی که در کنفرانس خاورمیانه آماده شده بود، در روز ۱۵ سپتامبر با برگزاری کنگره شرق کردستان، تأسیس حزب حیات آزاد کردستان PJAK تصویب شد. تصفیه گران تلاش می‌کردند در جریان تأسیس احزاب بخش‌ها مدیریت

آنها را در دست بگیرند. کنفرانس به مدت شش روز ادامه یافت. وظیفه اصلی کنفرانس این بود که بنا به پروژ رهبر اوجالان، پایه‌های تأسیس يك حزب مدرن برای شرق کردستان را پی‌ریزی نماید. نام پژاك، پرچم و شعار آن در کنفرانس بصورت پیشنهادی برای کنگره انتخاب گردید. پرچم دارای سه رنگ تاریخی گُردها، عنوان پژاك هم گزاره از حیات آزاد داشت. حتی کنفرانس باتوجه به دستورالعمل‌های دفاعیات رهبری «از دولت کاهنی سومر بسوی تمدن دمکراتیک» شعار «آفتاب آزادی گُردها از شرق کردستان بر خواهد آمد» را برای رسیدن به هدف بنیادین «ایران فدرال دمکراتیک و گُردها آزاد» برگزید. کنفرانس همچنین به زمینه‌سازی مستعد برای تأسیس ۴ سازمان و نهاد ذیل اقدام نمود:

۱- حزب حیات آزاد کردستان (پژاك) ۲- جنبش زنان سرفراز (TJS) ۳- جنبش جوانان دمکرات (TCD - ت.ج.د) ۴- اتحادیه روشنگری دمکراتیک (YRD). بنابه تصمیمات کنفرانس، هر چهار سازمان مذکور، خودمدیر بودند، اما در چارچوب «کمیته کوردیناسیون جامعه دمکراتیک» و با مشارکت نمایندگان‌شان اراده‌مندی سیاسی در کل مبارزات را شکل دادند. البته تشکیل «نیروهای دفاع مشروع» معطوف به برگزاری کنفرانس در آتیه شد تا خود پرچم و برنامه و اساسنامه خویش را انتخاب و تنظیم نماید با این ملاحظه سازمانی که وظیفه تصمیم‌گیری در مورد آغاز جنگ و یا توقف آن برعهده «کمیته کوردیناسیون جامعه دمکراتیک» بود. همایش، عنوان «سمبل اتحاد آزاد» را برای شهدای میهن‌دوست که در جریان قیام ۱۹۹۹ شرق کردستان جان‌شان را فدا کردند، در نظر گرفت و اعطای عضویت افتخاری پژاك برای آن شهدا را به تصویب رساند.

نیروهای آزادی کردستان پاییز ۲۰۰۳

«نیروی آزادی کردستان» با نام اختصاری «ه.ا.ک» به‌مثابه قوی‌ترین پشتوانه در سال ۲۰۰۳ با کنفرانس مستقل خود، تأسیس گردید.

چندماه پس از کنفرانس پژاك، نیروهای مسلح گریلا هم در راستای تکوین حزب انقلابی و خدمت به مصالح «جنگ انقلابی خلق» کنفرانس نخست خود را برگزار نمودند. زیرا شیوه مبارزاتی و استراتژیک «جنگ درازمدت خلق» که بر مَط احیا و دوباره‌زیستی خلق گُردها مرحله حیاتی بود، در پارادایم نوین سال ۲۰۰۰ رهبر اوجالان پایان یافت و از استراتژی «جنگ انقلابی خلق» که مشارکت مستقیم اما دمکراتیک خلق برای بنیان‌نهادن سیستم کنفدرالیسم و ملت دمکراتیک است، پیروی شد. بنابراین در سال ۲۰۰۳ طی تصمیم کنفرانس پژاك برای برگزاری کنفرانس مستقل، شاخه نظامی، «نیروی آزادی کردستان» با نام اختصاری «ه.ا.ک» تشکیل و به قوت‌قلب همراه با تأمین در صفوف

۱۵ اکتبر ۲۰۰۳

همایش اولین کنفرانس «جنبش اتحاد دموکراتیک» با رسیدن به نتایج فوق به کار خود پایان داد و در قطعنامه پایانی خود در روز ۱۵ اکتبر ۲۰۰۳ تمامی احزاب را جهت پیشبرد منافع و مصالح مشترک ملی به انعقاد پیمان‌ها و توافق‌نامه‌های اتحادگرایانه دعوت نمود. همچنین از دولت اصلاح‌طلب وقت ایران برای ایجاد رفرم‌های واقعی بنیادی و حل مسئله‌گرد دعوت بعمل آورد ولی بصورت مؤکد گفت که «اصلاح‌طلبی دولتی هیچگاه سقف نیازهای مطلوب مردم نخواهد بود». کنفرانس حتی «پروژه راه‌حل دموکراتیک در ایران» را ارائه داد که مآلاً در حکم یک نقشه‌راه بود. پروژه‌های مصوبه کنفرانس شامل پروژه‌های «سیاسی، ایدئولوژیک، زنان، جوانان، دفاع‌مشروع، رسانه‌ها، دیپلماسی، اقتصاد، سازماندهی خلق و شهیدان» و نیز «پیشبرد روند آموزش به زبان کردی با تبدیل هر خانه به یک مدرسه» با نظردهی دموکراتیک و آزادانه شرکت‌کنندگان، انجام تغییرات لازم و با رأی همگان به تصویب رسیدند. تأکید شد که مناسب‌ترین سیستم برای ایران فدرالیسم دموکراتیک است، اما فدرالیسمی که دولت‌گرایانه نیست. واکنش ایران به کنفرانس با برخورد نظامی شنیع جهت امحای کامل همراه شد و نیروهای ایران در سراسر استان اورمییه تا مرزهای قنبدیل به کمین‌گذاری و حمله نظامی علیه گریلاهای آزادیخواه دست‌زدند.

سازماندهی در اردوگاه التاش ۲۰۰۳

اردوگاه التاش در ۴۰ کیلومتری شهر رمادی، مرکز استان انبار عراق که یک بیابان لم‌یزرع است، واقع شده بود. در سال ۲۰۰۳ در پی حمله آمریکا به عراق و سقوط رژیم بعث، چند تن از کادرهای «جنبش اتحاد دموکراتیک» پس از اتمام کنفرانس از وجود کمپ التاش مطلع و برای پیشبرد خط‌مشی ایدئولوژی آزادیخواهی به اردوگاه مذکور رفتند و تا اواخر سال ۲۰۰۵ فعالیت نمودند و خدمات پزشکی ارائه گردیدند. یک مدرسه ساده برای کودکان دایرگردید و با کمک گروهی از کادرها و جوانان اردوگاه ماهنامه‌ای تحت عنوان «آواره» منتشرگشت.

زمستان ۲۰۰۴

قبل از فرارسیدن نوروز سال ۲۰۰۴ خلق‌گرد در شهرهای مختلف شرق کردستان جهت شادی و پایکوبی بخاطر تصویب قانون اساسی جدید عراق و پذیرش قانونی مسئله‌گرد،

به خیابان‌ها سرازیر شدند، اما رژیم هزاران نفر را روانه زندان‌ها کرد. تنها ۸۰۰ تن را در استان اورمیه دستگیر و به زندان‌های اورمیه و میاندوآب منتقل نمود. بر اثر شکنجه طاقت فرسا هم يك جوان ۲۱ ساله جان باخت.

۲۵ مارس ۲۰۰۴

قبل از برگزاری کنگره پژاک، ابتدا کمیته کوردیناسیون از حاکمیت کامل تصفیه‌گران نجات داده شد، لذا امیدهایی چون شهید «عاکف زاگرس (خدر خرنکه)»، «شهید آفات (اشرف کاراباکان)» و چندین تن دیگر بعنوان عضو کمیته کوردیناسیون، عضو مجلس و کارگروه کنگره طی يك جلسه دمکراتیک انتخاب گردیدند. پس از اینکه کارگروه، برنامه و اساسنامه برای ارائه به کنگره را با پروژه‌های عملی نگارش کرد، يك ماه قبل از برگزاری کنگره، اعضای شرکت‌کننده از طریق انتخابات و رأی‌گیری دمکراتیک انتخاب شدند.

قریب ۱۵۵ کادر و میهن‌دوستی که به کنگره رفتند، از دلسوزان انقلاب خلق‌گرد و خط‌مشی رهبری بودند. همچنین شماری از اعضای کمیته‌های تشکیلات مخفیانه از شهرهای مختلف از اورمیه گرفته تا کرمانشاه و ایلام به کنگره دعوت شدند. گروهی از میهن‌دوستان و گردهای مقیم اروپا هم در مشارکت برای تأسیس پژاک سهیم‌گشتند. کارگروه ویژه، بهترین زمان برای برگزاری کنگره را ۲۵ مارس الی ۲ آوریل و مناسب‌ترین زمان اعلان موجودیت رسمی آن را ۴ آوریل ۲۰۰۴ که مصادف با سالروز میلاد رهبر اوجالان بود، تشخیص داد. در آن روز که دیگر خبری از حضور سرکردگان تصفیه‌گران نبود، برگزاری کنگره معنایی تاریخی داشت، زیرا پروژه تأسیس احزاب بخش‌ها از آن رهبر اوجالان بود. آغاز کنگره در ۲۵ مارس و اعلان رسمی آن در ۴ آوریل ۲۰۰۴ نقطه عطفی گشت در مبارزات شرق و آفتاب مشرق در سپیده‌دم این میلاد شروع به طلوع نمود. در روز دوم کنگره، رهبر اوجالان از طریق وکلای مدافع خود پیامی برای کنگره پژاک ارسال و در آن به ویژگی‌های ایران و شرق کردستان و شیوه مبارزاتی که باید پیروی‌گردد، اشاره نمودند. متن ۱۴ پروژه مختلف تحت عناوین «فدراسیون، اتحادملی، آموزش، رسانه‌ها، دفاع‌مشروع، اکولوژی، فرهنگ و هنر، جوانان، زنان، پیمان‌ها و روابط دیپلماتیک، رهبری، شهیدان، سیاست توده‌ها و خلق و مالی» قرائت گردید. یکی از پروژه‌های مهم، تأکید متقن بر تحقق «اتحاد ملی‌گردد» بود.

کنگرة نخست نهایتاً با برگزاری انتخابات دمکراتیک، مسئولین سه نهاد بنیادین حزب یعنی «ریاست پژاک»، «اعضای مجلس» و «کمیته انضباطی» را انتخاب نمود. رفیق «عبدالرحمان حاجی‌احمدی» بعنوان رئیس پژاک انتخاب گردید. همچنین مجلسی ۳۵ نفره انتخاب شد که می‌بایست پس از کنگره، مطابق اصول، پنج‌تن متشکل از زن و

مرد(بعلاوه سازمان جوانان) را بعنوان اعضای کمیته کوردیناسیون از میان خود برگزیند. ۵ رفیق هم بعنوان اعضای کمیته انضباطی انتخاب گردیدند. نشان حزب یا پرچم: زمینه‌ای مستطیل‌شکل است که نیمه بالایی آن سرخ‌رنگ و نیمه پائینی به رنگ سبز می‌باشد. در زمینه سرخ‌رنگ آن نیم‌خورشیدی با ۱۵ اشعه کوتاه(به مناسبت ۱۵ فوریه) و ۱۶ اشعه بلند(به نشانه روز آغاز قیام شرق گُردستان) قرار دارد. کلمه PJAK با حروف لاتین در نیمه سبزرنگ بصورت خطی مستقیم و زردرنگ نوشته شده است.

اولین شهید ۲۰۰۴

پس از تأسیس پژاک، ایران سراسیمه در مقام پاسخ برآمد، لذا در سال ۲۰۰۴ طی یک حمله در منطقه «سیاگوز در پنجوین» یکی از گریلاهای پژاک به نام «دکتر نوزاد کومار(نوزاد قمر علی)» اهل شهر «دیرک» روژاوی کردستان را به شهادت رساند. رفیق نوزاد به‌مثابه اولین شهید مرحله تأسیس پژاک جایگاه خویش را در تاریخ شرق کردستان یافت.

تابستان ۲۰۰۴

جوانان شرق با شعار «امید در حال تولد است» به حرکت درآمده و «اتحادیه جوانان شرق گُردستان» را در زیرمجموعه جنبش هر چهاربخش یعنی «TECAK» تأسیس کردند. این اتحادیه، «مانیفست تمدن دمکراتیک» و «مانیفست جوانان آزاد» را بعنوان منبع سرشار خط‌مشی ایدئولوژیک در سازماندهی خود پذیرفت. جایگیری زنان جوان در جنبش جوانان، یک اصل اساسی شد. اتحادیه جوانان، «جنبش جوان» قیام اسفند ۷۷(۱۵ فوریه ۱۹۹۹) را بعنوان مبدأ آغاز انقلاب دمکراتیک در ایران و شرق گُردستان قبول نموده و محافظت از میراث آن را در دستور کار خویش قرارداد.

تابستان ۲۰۰۴

در رهبر اوجالان در اظهارات شفاف خویش، موضع‌گیری خشن سران تهران نسبت به مسئله‌گرد را مورد انتقاد جدی قرار دادند و اظهار داشتند: «اگر دولت ایران به مطالبات ملت‌گرد پاسخ مثبت ندهد و مسئله‌گرد از راه‌های مسالمت‌آمیز سیاسی حل‌نگردد، مبارزه چریکی در ایران توسعه خواهد یافت». رهبر در ادامه افزودند: «جنبش ما شباهتی با مجاهدین خلق ندارد تا با حمایت نیروهای بیگانه عمل‌نماید» و تأکید کرد: «هدف ما ایجاد گُردستانی آزاد و ایرانی دمکراتیک است. می‌توانیم با دولت ایران گفتگویی هدفمند داشته‌باشیم و در این راستا کنگره‌خلق و پژاک می‌توانند

مخاطب اصلی این مسئله باشند». رهبر اوجالان در خاتمه اظهارات خود افزودند: «ما قصد تجزیه‌طلبی نداریم اما از مطالبات آزادیخواهی دست بر نخواهیم داشت. اگر ایران بر ما فشار بیاورد، بر کمیت و کیفیت نیروهای گریلا در ایران افزوده خواهد شد». رهبر اوجالان به ایران هشدار داد: «برای اینکه این کشور به وضعیتی نظیر عراق دچار نگردد، لازم است در قبال مسئله‌گرد اقداماتی انجام دهد». این پیام رهبری، استراتژی و برنامه پژاک را بصورت شفاف نشان داد. (مجله آلترناتیو- ش ۴۸ - سال ۲۰۰۴)

اروپا، سال ۲۰۰۴

اولین گروه فعال‌گردهای مقیم اروپا با حضور رفیق حاجی‌احمدی در سال ۲۰۰۴ در مسیر کانالیزه‌کردن و میزبانی فعالیت‌های سازمانی بسوی افق شرق کردستان در کنگره نخست پژاک ممصم به پیشبرد تکوین حزبی مدرن در قالب پژاک در اروپا گشتند.

۱ نوامبر ۲۰۰۴

جنبش آزادی زنان شرق کردستان با عنوان سازمانی «اتحادیه زنان شرق کردستان (ی.ژ.ر.ک)» در سال ۲۰۰۴ بر ستون‌های «جنبش زنان سرفراز TJS» تأسیس‌گردید و نماینده آن در «کمیته کوردیناسیون جامعه دمکراتیک» جای گرفت. غایت تأسیس، سازماندهی زنان شرق کردستان و ایران با کارویژه‌های مبارزه علیه سیستم مردسالار ضددمکراتیک، زن‌ستیز، تئوکراتیک و اتوریتر است. نقش ی.ژ.ر.ک احراز پیشاهنگی برای تمامی طیف‌های سازمانی و کانون‌های مبارز با پیشبرد ایدئولوژی آزادی زن و اعاده هویت راستین تاریخی به آنهاست.

ی.ژ.ر.ک پس از تأسیس پژاک، نخستین کنفرانس خود را در ۲۰۰۴/۱۱/۱ بر بنیان ایدئولوژی رهبر اوجالان برگزار و موجودیت خود را برای پیشاهنگی زنان در شرق کردستان و ایران اعلان داشت.

شهرت بزرگ ۲۰۰۴

پژاک در بدو ظهور به یکباره شهرتی بزرگ یافت. نامش به گوش همگان رسید و انفجار بزرگ امید بود. در سال ۲۰۰۴ مطابق آمارها بیش از ۳۰۰ جوان تحصیل‌کرده از اقشار مختلف به صفوف گریلا پیوستند. این شهرت و انفجار ناشی از عطش دهها ساله جامعه برای آزادی در برابر ستم ملی بود. از سویی شهرت بزرگ و از دیگر سو، توطنه‌های رژیم ایران و دول متخاصم، حزب را در گلوگاه پرمخاطره و جنجال‌برانگیز تاریخ قرارداد.

نوامبر ۲۰۰۴

دولت ایران در دو ماه آخر سال ۲۰۰۴ جهت نابودی جنبش آپوئستی بیشتر به رژیم ترکیه نزدیک شد و ۱۱ کادر زندانی جنبش آزادیخواهی را به نشانه حسن نیت به آن کشور تحویل داد. دولت سوریه هم با تحویل ۶۰ کادر زندانی به آنکارا به اقدام خصمانه مشابه دست زد.

فشارهای رژیم ۲۰۰۴

در طول سال ۲۰۰۴ نیروهای نظامی رژیم بیش از ۵۰ عملیات نظامی را بر ضد نیروهای گریلای پژاک و ه.ر.ک به انجام رساند، اما متحمل تلفات و هزینه‌های سنگین گردید. نیروی گریلا با بکارگیری حق دفاع مشروع، به یکباره در سراسر شرق گُردستان و ایران شهرت یافت. ۷ تن از گریلاهای گرانقدر در جریان مقاومت‌ها به شهادت رسیدند. خنثی‌سازی دهها عملیات نظامی از سوی نیروی گریلا، رژیم را که به تصور او پژاک خام و نوپا بود، دچار شوک مرگبار ساخت. در طول همان سال بیش از ۳۰۰ تن از اعضاء و هواداران پژاک بازداشت و در زندان تحت شدیدترین شکنجه‌ها قرار گرفتند. طی این سرکوب‌گری‌های ظالمانه، بیش از ۱۵ تن به شهادت رسیدند. «وکیل طاهری» اهل استان اورمیه یکی از آن شهدا است. رژیم، به تقلید از فاشیسم ترکیه شماری از روستاهای شهرستان «قطور» در مرز با ترکیه را به آتش کشید و ۲۷ تن از ساکنین شهرستان «خوی» را در تیرماه زندانی و تحت تعذیب و شکنجه بی‌رحمانه قرارداد. خلق، در شرق گُردستان و اروپا در مقابل سیاست‌های مستبدانه رژیم خشم و انزجار خود را با سلسله راهپیمایی‌ها و تظاهرات نشان دادند. در شهرستان‌های اورمیه و سلماس و حومه‌های هر دو شهرستان، در مهاباد، پیرانشهر، بوکان، سنندج و شهرهای استان گُردستان، در کرمانشاه، پناه و جوانرود، خلقمان با عملیات‌های دمکراتیک برخاسته از شور و شغف تأسیس پژاک، در مقابل اعمال فشار و سرکوب رژیم جمهوری اسلامی به پاخواست.

سال ۲۰۰۴

رفیق دیار مهاباد (ادریس عبدالله) - اهل مهاباد که در سال ۱۹۹۷ به گریلا پیوسته بود، در سال ۲۰۰۴ در درسم شهید شد.

زمستان ۲۰۰۵

نخستین دوره آموزش کادرمحلی و مدنی در زمستان ۲۰۰۵ در کشور دانمارک با کمک‌های مادی و معنوی خلق دایرگردید و نقش یک کنفرانس را ایفا نمود. بویژه

توده‌های خلقی شمال کردستان برای آشنا ساختن خلق شرق با اندیشه آپوئیستی و پژاک، کمک‌های بی‌شائبه کردند. در آن دوره، ۲۶ رفیق شرکت کردند که اکثراً جوان بودند.

۳ ژانویه ۲۰۰۵

عملیات «عقاب‌های آزادی شرق کردستان» در سنندج که یک هسته مردمی جوانان بود، جالب توجه گشت. در نیمه شب سه‌شنبه ۲۰۰۵/۱/۳ عقاب‌های آزادی از دو سمت دژبانی و برج مراقبت پرواز فرودگاه سنندج را هدف گلوله‌باران خود قراردادند و دشمن را متحمل تلفات و خسارات سنگین ساختند. این هسته، هدف از عملیات نظامی خود را پاسخگویی به سیاست مزدورسازی و نیز افزایش سیاست‌های فشار و سرکوب رژیم اعلام کرد. با این اوصاف، سپاه پاسداران بلافاصله ذیوانه از ماکو تا کرمانشاه به عملیات‌های نظامی گسترده علیه پژاک اقدام نمود. حتی از ماکو گرفته تا کوهستان «شهیدان» در امتداد قندیل به حملاتی گستاخانه علیه گریله‌های ه.پ.گ پرداخت و به دلیل ترومای ناشی از هزیمت‌های پی‌درپی به هم‌پیمانی با ترکیه و سوریه علیه «پژاک و کنگره خلق» گرائید.

زمستان ۲۰۰۵

دفاعیه رهبر آپو تحت عنوان «دفاع از یک خلق» به فارسی ترجمه شد.

بهار ۲۰۰۵

مستقرگشتن نیروی گریلا از سال ۲۰۰۵ سبب شد تنها در فصل بهار ۶۰۰ جوان از شهرها و مناطق مختلف شرق کردستان به حزب بپیوندند.

۲۱ مارس ۲۰۰۵

رهبر ملت کورد عبدالله اوجالان با انتشار اطلاعیه‌ای سیستم کنفدرالیسم جوامع دموکراتیک (ک.ج.ک) را اعلام کرد. اعلامیه شامل اصول اساسی کنفدراسیون دموکراتیک بود. رهبر آپو با اعلام اینکه وظیفه و مأموریت رهبری کنفدراسیون دموکراتیک را بر عهده دارد، از مردم کورد و همه مظلومان خواست تا برای ارتقای مبارزات آزادی و دموکراسی زیر پرچم سبز کنفدرالیسم دموکراتیک گردهم آیند. بدنبال اعلام رسمی سیستم کنفدرالیسم دموکراتیک از سوی رهبر اوجالان، خلق‌گرد در هر چهاربخش کردستان، اروپا و قفقاز- روسیه با شور و شغف وافر پرچم کنفدرالیسم را در نوروز ۲۰۰۵ به اهتزاز درآوردند. خلق‌گرد در شرق کردستان هم متأثر از موج میلیونی گردها در شهر «آمد(دیاربکر)»

سیستم کنفدرالیسم را سیستم مطلوب خود برای حصول به آزادی تلقی کردند. لذا رژیم ایران برای مقابله با سرکوب گرایشات گردها در چندین شهر شرق موجی از بازداشت‌ها، زندان و شکنجه را در یک فاز امنیتی خشن آغاز نمود. قبل از فرارسیدن تابستان و شروع قیام در پی شهادت «شوانه سیدقادی» در شهر مهاباد، تنها در شهر میوان قریب ۲۵ تن از دستداران کنفدرالیسم را در بهار بازداشت و با احکام سنگین حبس و روبروساخت. فشار نظامی رژیم مانع از صیانت خلقمان از سیستم خلق‌محور نشد.

۹ آوریل ۲۰۰۵

مجلس پژاک جهت بررسی اوضاع سیاسی-سازمانی از تاریخ ۹ الی ۱۳ آوریل ۲۰۰۵ با حضور اعضاء مجلس و نهادهای تابعه در سطح گسترده‌ای سومین نشست خویش، و اتحادیه زنان نیز نخستین اجلاس کوردیناسیون خود را برگزار نمودند. «بررسی رویدادهای سیاسی گردستان، منطقه و جهان؛ وضعیت سازمانی حزب و نیز طرح برنامه‌های آتی» از محورهای کلیدی نشست مذکور بود. سومین نشست مجلس پژاک نشان داد که تثبیت سازمانی در سال ۲۰۰۵ در مقابل تهدیدات داخلی تصفیه‌گران وابسته به دشمن و نیز تهدیدات رژیم ایران به مرحله‌ای نوین جهت پاسخ‌گویی به خیزش‌ها و مطالبات خلق پا گذاشته.

۱۵ می ۲۰۰۵

پژاک در ۱۵ می باتوجه به اوضاع سیاسی و نارضایتی‌های مردمی علیه رژیم و سرباززدن جمهوری اسلامی از پذیرش مسئله‌گرد، انتخابات نهمین دوره ریاست جمهوری را بایکوت کرد.

۲۴ ژوئن ۲۰۰۵

در سوم تیرماه سال ۱۳۸۴ برابر با ۲۴ ژوئن ۲۰۰۵ در جریان کمین علیه یک تیم گریلاهای پژاک در شهرستان نقده، گریلا «دلبرین ماکو (محمدلطیف امیری)» به شهادت رسید. اداره اطلاعات رژیم حاضر به تحویل پیکر شهید به خانواده وی نشد. لذا تعداد زیادی از هم‌میهنان و عشیره شهید دلبرین با حمل سلاح، مقابل اداره اطلاعات رژیم تجمع کرده و با وحدت و جسارت تمام، پیکر شهید را تحویل گرفته و با حضور هزاران نفر در زادگاهش «ماکو» به خاک سپردند.

۲۶ ژوئن ۲۰۰۵

در تاریخ ۲۶ ژوئن در شهر ماکو نیروهای شرق گردستان (ه.ر.ک) سپاه را متحمل تلفات

سنگین ساختند. همچنین در همین روز در شهر سلماس، میان نیروهای جمهوری اسلامی و گریلاها درگیری روی داد و در نتیجه آن، ضرباتی به نیروهای سپاه پاسداران وارد آمد!

۴ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر مهاباد ناآرامی و قیام خلق در اعتراض به برخوردهای خشونت‌آمیز رژیم شروع شد.

۹ ژوئیه ۲۰۰۵

پس از فشارهای رژیم، از جمله مهم‌ترین خیزش‌ها، خیزش شهرهای مختلف شرق کردستان بود که با شهادت «شوانه قادری (کمال اسفرام)» بر اثر شکنجه و قتل در ۱۸ تیر ۱۳۸۴، آغاز گشت. در همان روز اول در پی سرکوب‌های شدید، بیش از ۵۰ تن از تظاهرکنندگان بازداشت و شکنجه شدند. تظاهرات گسترده در مناطق مختلف شهر مهاباد در روز یکشنبه، ۱۰ ژوئیه به یکباره تمامی شهرهای شرق کردستان را فراگرفت. در جریان قیام خلqمان که اوج آن در مهاباد و سقز بود، ۱۳ تن از انقلابیون جوان به ضرب گلوله نیروهای سرکوب به شهادت رسیدند. قیام مردمی به مدت یک ماه بطول انجامید و گریلاهای «نیروی آزادی کردستان (ا.ا.ک)» به سلسله عملیات‌های نظامی برای انتقام شهادت سیدقادی و کشتار بی‌رحمانه تظاهرکنندگان شهر سقز، دست زدند. سال ۲۰۰۵ سال تثبیت سازمانی و عملی حضور پژاک بود که البته هزینه جانی و شهادت هم در برداشت. قیام اسفندماه ۱۳۷۷ در محکومیت اسارت رهبر خلق گرد، رهبر اوجالان آغاز گذار از دوره منش «حزب محوری و شوونیسم حزبی» به عصر «پیشاهنگی حزبی و جامعه محوری» بود. پس از گذشت هشت سال از این قیام، خیزش دوم متأثر از تأسیس پژاک در شهرهای شرق کردستان شعله ور گشت. قیام سال ۱۳۷۷ سرآغاز «حیات جامعه مدنی» بود؛ خیزش سال ۲۰۰۵ هم اما تثبیت این حیات متکی بر هویت اصیل ملیت گرد در قالب «کنفدرالیسم و ملت دمکراتیک» بود که همانا حلول راستین «حیات مدنی و جامعه محوری» است.

۱۰ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر مهاباد جوانی به نام «شوانه سیدقادی» به شیوه‌ای غیرانسانی شهید شد.

۱۲ ژوئیه ۲۰۰۵

در جریان یک درگیری در شهرستان مرزی شنو، گریلا «شیار خوی (اسماعیل مدیرزاده)»

اهل خوی به شهادت رسید. پیکر شهید به دست نیروهای رژیم نیافتاد.

۱۲ ژوئیه ۲۰۰۵

بیانیه پژاک در ارتباط با به شهادت رسیدن شوانه سیدقادی منتشرگردید.

۱۵ ژوئیه ۲۰۰۵

کنگره خلق طی اعلامیه‌ای اقدام رژیم جمهوری اسلامی ایران در به شهادت رساندن شوانه را محکوم ساخت.

۱۶ ژوئیه ۲۰۰۵

پیام «پلاتفرم مادران صلح» مهاباد در جهت محکوم کردن اعمال رژیم ایران منتشرگشت.

۱۷ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر مهاباد طی درگیری یکی از ماموران دولت از سوی جوانان این شهر کشته شد.

۱۸ ژوئیه ۲۰۰۵

شهر مهاباد مملو از نیروهای نظامی شد و فشار و سرکوب خلق شدت بیشتری به خود گرفت.

۱۸ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر مریوان کسبه‌ای به نام «حسن احمدی» ساعت ۳:۴۰ دقیقه بعدازظهر بدست نیروهای رژیم به قتل رسید. همچنین در همین روز، پژاک در پاسخ به اعمال رژیم بیانیه‌ای صادر کرد.

۱۹ ژوئیه ۲۰۰۵

دو دختر که قصد پیوستن به صفوف گریلاهای پژاک را داشتند، با ممانعت خانواده مواجه شده و به همین علت دست به خودسوزی زدند. اسامی دختران «زینب آرمین» و «شهناز ایلامه» که به ترتیب از اهالی روستاهای «کوچ‌کاکلی» و «دیم‌سر» از توابع شهر ماکو بودند.

۲۱ ژوئیه ۲۰۰۵

رفیق «زاگرس بریتان (علی محمدی)» اهل سنندج که برای انتقال پیکر «شهید شیخ خوی» به نقطه صفر مرزی رفته بود، در کمین پاسداران اشغالگر رژیم در روز ۲۱/۷/۲۰۰۵ مجروح و سپس شهید شد.

۲۱ ژوئیه ۲۰۰۵

هزاران گُرد «مقیم اروپا» در پشتیبانی از مردم مهاباد و محکوم کردن اعمال رژیم به میدان «شیورنگ» سرازیر شده و شعارهایی بر ضد رژیم سردادند.

۲۲ ژوئیه ۲۰۰۵

چند تن از بازداشت‌شدگان شهر مهاباد زیر شکنجه‌های مأموران به شهادت رسیدند.

۲۳ ژوئیه ۲۰۰۵

جمعی از شهروندان در مهاباد با خواست آزادی بازداشت‌شدگان دست به اعتصاب زدند و جمعی نیز راهپیمایی کردند.

۲۴ ژوئیه ۲۰۰۵

در ۲۴ ژوئیه از یک سو اعلام شد که ۶ نفر از دستگیرشدگان در زندان‌ها در زیر شکنجه‌های رژیم بیهوش شده‌اند، از طرف دیگر، در شهر بوکان، به منظور پشتیبانی از مردم مهاباد، بازار تعطیل گشت. همچنین در شهر سردشت یک شهروند به نام «حسین» به دست نیروهای رژیم به شهادت رسید که مردم به همین خاطر و با هدف محکوم کردن حملات رژیم و شهادت شوانه، دست به تظاهرات زدند. همچنین در این روز گریلاهای «نیروهای شرق کردستان (ه.ر.ک)» در پاسخ به اعمال خشونت‌بار رژیم جمهوری اسلامی، به نیروهای نظامی در روستای «چَکُو» در پیرانشهر یورش بردند که در نتیجه آن، پاسداران با دادن تلفات جانی زیاد عقب‌نشینی کردند. قابل ذکر است که در گردنه «گارانی» نزدیک به مریوان نیز «نیروهای شرق کردستان» به نیروهای نظامی رژیم حمله بردند و ضربات جبران‌ناپذیر جانی و مالی بر آن نیروها وارد آوردند.

۲۵ ژوئیه ۲۰۰۵

خیزش شهر اشنویه آغاز گردید. در حین سرکوب این خیزش نیز، یک شهروند به نام «عمر امینی» به ضرب گلولهٔ مزدوران رژیم به شهادت رسید.

۲۶ ژوئیه ۲۰۰۵

در منطقه «کلارش» (کلارش نام یک روستا است و نزد پژاک منطقه مرزی سلماس را کلارش می‌نامند) «گریلای پژاک به نام «اسماعیل مدیرزاده» با کد سازمانی «شیار خوی» اهل شهر خوی به شهادت رسید. متعاقب آن نیز «علی محمدی» با کد سازمانی «زاگرس بریتان (تولهلدان)» اهل سندرچ و رفیق «شیار تتوان» اهل شهر تتوان شمال کوردستان در همان ماه توسط نیروهای ایران به شهادت رسیدند.

۲۷ ژوئیه ۲۰۰۵

در اشنویه که خلق این شهر پشتیبانی خود را از قیام‌های خلق شرق کوردستان اعلان داشتند، حکومت نظامی برقرارگشت و در همین روز، پژاک از خلق‌گرد برای شرکت در مراسم‌های بزرگداشت یاد شهیدان که در ماکو، خوی، بوکان و دهگلان برگزار می‌شدند، دعوت بعمل آورد.

۲۸ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر سلماس نیروهای شرق کوردستان (ه.ر.ک) به نیروهای نظامی رژیم یورش بردند که طی آن سپاه با دادن تلفات سنگین عقب‌نشینی کرد.

۲۹ ژوئیه ۲۰۰۵

در مرز حاجی‌عمران شهر پیرانشهر (برده‌ناز) میان گریلاهای پژاک و نیروهای جمهوری اسلامی درگیری روی داد و طی آن سپاه ضربه‌ای بزرگ خورد.

۳۰ ژوئیه ۲۰۰۵

در شهر مریوان در منطقه «سروآباد» گریلاهای پژاک به یک پایگاه سپاه حمله بردند که طی آن، نظامیان رژیم با تحمل تلفات سنگین زمین‌گیر شدند. در همین روز، دو نفر از اهالی بانه بر اثر تیراندازی مستقیم نیروهای دولتی ایران، جان خود را از دست دادند.

۳۱ ژوئیه ۲۰۰۵

در سندرچ، جمعی از مردم و شخصیت‌های مطرح این شهر به منظور پشتیبانی از مردم مهاباد، اشنویه و سردشت در ساعت ۱۲ مقابل درب ساختمان استانداری دست به تظاهرات زدند و در همین روز دولت‌های ترکیه و ایران با هدف پاکسازی پ.ک.ک و پژاک پیمانی دوجانبه را امضاء کردند.

۱ آگوست ۲۰۰۵

دامنه قیام در محکومیت قتل شوانه سیدقادی تا روز ۱۶ ماه بعد، مرداد، ادامه یافت. در روز ۱۰ مرداد ۸۴ (۱ آگوست)، عده‌ای از تظاهرکنندگان در میدان انقلاب سنندج جسورانه به حرکت درآمدند و تظاهرات بزرگی برپا کردند. در ساعت ۵ بعدازظهر در شهر سنندج، بازار تعطیل و در ساعت ۶:۳۰ قیام مردم آغازگشت. در این میان، درگیرهای خیابانی روی داد که طی آن، کلانتری شماره ۱۲ به آتش کشیده شد. این درگیری‌ها تا ساعت ۱۲ شب ادامه یافت و به تمامی شهر سرایت کرد. علی‌رغم تهیدات اختناق‌آمیز و گسترده رژیم، اما مردم شرق کردستان در شهرهای مختلف بویژه مهاباد، سقز، سنندج، بوکان، اشنویه، پیرانشهر، بانه، سردشت، ربط، مریوان، کامیاران و کرمانشان در پی فراخوان پژاک به اعتصاب سراسری ۱۶ مرداد پیوستند. عملیات‌های نظامی گریلاهای «نیروهای شرق کردستان» علیه پایگاه‌های پاسداران رژیم، جسارتی بس‌عظیم به خلقمان در شهرها بخشید لذا موج پیوستن به اعتصابات گسترده‌تر شد. در آن یک‌ماه، قدرت خلق مبارز، سازمان‌یافته شد و در روز ۱۶ مردادماه به ثمر نشست.

۳ آگوست ۲۰۰۵

در شهرهای مریوان و سقز قیام‌های مردمی آغازگردید که در شهر سقز ۱۳ نفر از قیام‌کنندگان به شهادت رسیدند. اسامی آنها به این شرح است: محمد شریعتی، کاوه و کیلی، بهزاد رمضان‌زاده، عباس رمضان‌زاده، افشین مروتی، شادمان محمدی، شکوه و ناصر نیلوفری و برخی اسامی دیگر که به دلایل امنیتی مشخص نگشتند.

۴ آگوست ۲۰۰۵

در حالی که مردم شهر بوکان در پی تدارک برگزاری تظاهرات بودند، با سد نیروهای رژیم مواجه گشتند و تظاهرات به خشونت کشیده شد.

۶ آگوست ۲۰۰۵

در شهرهای مریوان و پاوه افراد ناشناسی بسوی نیروهای انتظامی نارنجک پرتاب کردند که طی آن ۳ تن از نظامی‌ها کشته شدند. در همین روز در شهر بوکان به دنبال نارضایتی‌ها، فرماندار بوکان از بکارگیری اسلحه و مهمات از سوی نیروهای دولتی در برابر تظاهرکنندگان سخن گفت که وضعیتی خطرناک به وجود آورد و مردم مورد تهدید قرار گرفتند. همچنین، نیروهای یگان ویژه وارد شهرهای مریوان و سقز شدند. در این میان، گروهی بسوی نیروهای انتظامی نارنجک پرتاب کردند که بر اثر آن ۵

سرباز مجروح شدند. در ارتباط با این رویداد، دو نفر به نام‌های «جهانبخش و سیروان فیضی‌نژاد» دستگیر شدند. قابل ذکر است که در شهر جوانرود تظاهراتی صورت گرفت که تا ساعت ۱۰ شب ادامه یافت و ۴۰ تا ۵۰ نفر دستگیر شدند. در همین روز، در شهر مهاباد، جوانان به پایگاه نظامی جنب کتابخانه حسن‌زاده حمله کردند.

۷ آگوست ۲۰۰۵

اعتصاب عمومی شهرهای بوکان و مهاباد، شهرهای دیگر را نیز دربرگرفت و بازار تعطیل شد که به همین علت، نقاط ایست‌بازرسی در سطح شهر دایر شد. در همین روز، مردم شهرهای پیرانشهر و سردشت بر سرکار نرفتند و بازار را تعطیل کردند. در این میان، هلی‌کوپترها مدام در آسمان آن شهرها در حال گشت‌زنی بودند. همچنین، مردم شهر اشنویه و نقده نیز در این روز دست به اعتصاب زدند، بر سرکار نرفتند و بازار را تعطیل کردند. قابل ذکر است که چند مزدور به منظور شناسایی اعتصاب‌کنندگان به نیروهای دولتی کمک کردند که اسامی آن‌ها به این شرح است: جعفر ننه، قاسم شنگه، سلیمان کلانتری. در این روز، در شهر سنندج در جریان تظاهرات مردمی، جوانی به نام «زانیار آشتیانی» به ضرب گلوله نیروهای جمهوری اسلامی شهید شد.

۸ آگوست ۲۰۰۵

در شهر سنندج، جوانی به نام «زانیار آرشیان» که مشغول پخش بیانیه بود از سوی نیروهای جمهوری اسلامی به شهادت رسید. در همین روز، در منطقه «شهیدان» واقع در مناطق مرزی بین اورمیه و گور میان «گریلاهای نیروی مدافع خلق» و سپاه پاسداران درگیری روی داد که در نتیجه این درگیری‌ها، سپاه به تلفات جانی خود اقرار کرد. پس از این واقعه نیز، عملیات نظامی گسترده‌ای علیه نیروهای شرق گوردستان (ه.ر.ک) صورت پذیرفت.

۱۳ آگوست ۲۰۰۵

در شهر سنندج جوانی به نام «کورد شاهو» به دست نیروهای جمهوری اسلامی ایران به شهادت رسید.

۱۴ آگوست ۲۰۰۵

در تاریخ ۲۰۰۵/۸/۱۴ در شهر جوانرود شهروندی به نام «فریدون عباسی» تحت شکنجه مأموران رژیم شهید شد.

شورای اجرایی ک.ج.ک تصمیم گرفت که در عرصه‌ی اجتماعی کارزار جمع آوری امضا با عنوان «رهبر آپو، نماینده‌ی اراده‌ی سیاسی من است» آغاز شود. در سال ۲۰۰۵ وقایع بزرگ منطقه‌ای رخ دادند. گذشته از هویداشدن نتایج وخیم اشغال عراق به ضرر آمریکا، با اعلام موجودیت سیستم «کنفدرالیسم دمکراتیک و ملت دمکراتیک» از سوی رهبر اوجالان در نوروز ۲۰۰۵ تحت عنوان «مجمع جوامع کُردستان (کوما کوملین کُردستان - KKK)» و صیانت خلق کُرد از آن، موج دیگری از توطئه بین‌المللی هم خنثی گشت. به همین خاطر «خط سیاست‌ورزی خلق و دمکراسی رادیکال خلق‌ها» تحقق یافت که دستاورد راهبردی دومین کنگره فوق‌العاده پژاک است. خلّقمان در تمامی شهرهای شرق نیز از کمپین «من رهبر اوجالان را بعنوان اراده سیاسی خود قبول دارم» پشتیبانی قاطع نمود.

۹ الی ۱۹ نوامبر ۲۰۰۵

کنگره دوم پژاک، کنگره نهادینگی دمکراسی است. پژاک همگام با نهادینگی دمکراسی در راستای تحقق کنفدرالیسم دمکراتیک شرق، مبارزات در مناطق مختلف را گسترش داد. برای اینکه این مبارزات وارد فاز جدید گردد و گامی دیگر در نوگرایی بردارد، دومین کنگره فوق‌العاده خود را از روز ۹ الی ۱۹/۱۱/۲۰۰۵ با مشارکت بیش از ۲۰۰ کادر و میهن‌دوست برگزار نمود. این نوگرایی درحالی که هنوز یک‌سال‌ونیم از تأسیس پژاک می‌گذشت، نشانه وجود پتانسیل سازمانی برای تحول بود که در کمتر حزبی انقلابی مشاهده می‌گردد. لذا کنگره، تحولاتی عظیم ایجاد کرد: ۱- ارمغان و کاربست کنفدرالیسم دمکراتیک بجای فدرالیسم دولت‌گرا. ۲- پیشبرد ملت دمکراتیک بجای «دولت-ملت تنوکراتیک ایران». این دو تغییر، بنیان مستحکم سیستم خاص خلق بود. در کنگره دوم، نهادها و شاخه‌های سازمانی پژاک با پیوند ساختاری خاص مشخص گشتند: «نیروی شرق کُردستان (ه.ر.ک)»، «اتحادیه جوانان»، «اتحادیه زنان شرق کُردستان»، «اتحادیه روشنگری دمکراتیک (رسانه)» و «کمیته انضباطی». همچنین رفیق «عبدالرحمان حاجی احمدی» مجدداً برای دوره دوم بعنوان «رئیس پژاک» انتخاب گردید. اعضای منتخب مجلس هم ۲۱ نفر و اعضای «کمیته کوردیناسیون» هم ۷ نفر بودند. در زمینه گذار دمکراتیک و برابری در خصوص حقوق طبیعی زنان هم سهمیه بصورت ۴۰ درصد پست مدیریتی برای زنان، ۴۰ درصد برای مردان و ۲۰ درصد بصورت آزاد برای هردو، عنوان گردید. در کنگره همچنین «شهید حسن عفرین» که در راه بازگشت به قتل‌شدن برای شرکت در کنگره بود در کمین پاسداران رژیم در پیرانشهر به شهادت رسید، بعنوان عضو افتخاری کنگره

۲۱ نوامبر ۲۰۰۵

پس از گذشت ۲۴ روز از کنگره، در ۲۰۰۵/۱۱/۲۱ در حومه روستای «بن‌دول» در نزدیکی رودخانه سیروان در مریوان يك درگیری شدید میان گریلاها و پاسداران اشغالگر روی داد. در پی مقاومت فدایی گروه پنج نفره گریلاها، گریلای گرانقدر «برخودان کارلوا (یوسف کاراباغ)» و «فرهاد دانش (سالار گُردستانی)» شهید شدند. شهید سالار اهل روستای «گردمیران علیا» از توابع شهرستان دهگلان در استان سنندج بود که شهادت وی بعنوان اولین شهید شهر دهگلان، برخلاف انتظار رژیم، تأثیر عمیقی بر جذب جوانان آن منطقه به صفوف پژاک داشت.

۲۷ نوامبر ۲۰۰۵

حال که قیام ۲۰۰۵ در پی واقعه شهادت سیدقادری به وقوع پیوسته و پژاک هم در حمایت عملی از آن قیام کنترل میدان مبارزه را در اختیار گرفته بود، کنگره دوم هم جای پای آن را در سراسر شرق گُردستان مستحکم می ساخت. پژاک طی بیانیه ای رسمی از «۲۷ نوامبر تا آغاز سال ۲۰۰۶ میلادی» را «مرحله مبارزات دمکراتیک و نافرمانی مدنی» اعلان داشت.

کمیته اروپا ۲۰۰۵

کمیته پژاک بصورت خودویژه برای بار نخست از سال ۲۰۰۵ در آلمان آغاز به کار کرد، بصورت رسمی در بروکسل تشکیل شد و هسته های متعدد و فعال را به شهرهای شرق از ماکو تا لرستان آن هم از طریق خانواده های میهن دوست وصل نمود. این فعالیت شاید در اوایل محدود بود، اما شروع شد و بعدها تا اسکاندیناوی گسترش یافت.

۲۵ ژوئن ۲۰۰۶

«نیروی آزادی گُردستان (ه.ا.ک)» کنفرانس دوم خود را در ۲۰۰۶/۱/۲۵ (ماه ژانویه) برگزار نمود و برای مرحله نوین مبارزات با دستورالعمل مبدل شدن به نیروی گریلابی مدرن، آماده گشت. با تغییر فرماندهی «نیروهای آزادی کردستان» و انتصاب ۸ تن از فرماندهان جدید و توانا، استراتژی مدرنیزاسیون در ساختار هاك در دست اقدام قرار گرفت و عنوان خود را به «نیروی شرق گُردستان (ه.ر.ک)» تغییر داد که البته قبل از کنفرانس، در سال ۲۰۰۵ بصورت خودجوش عنوان ه.ر.ک رایج شده بود. نیروی ه.ر.ک تصمیم گرفت

که با برگزاری دوره‌های منسجم آموزشی برای دوره پرتنش مبارزاتی در بهار پیش‌رو آماده‌گردد. از عنوان «ه.ر.ک - ژن(HRK-JIN)» نیز بصورت طبیعی استفاده‌می‌شد و هرچند گروه‌های گریلایی مرد از ۲۰۰۵ به بعد در مناطق شاهو - کرماشان در زمستان نیز استقرار یافتند، اما گروه‌های زنان از ۲۰۰۶ این روند را بصورت تیم‌های خودبنیاد در شاهو آغاز کردند.

فوریه ۲۰۰۶

یک هیأت پژاک با ریاست رفیق «حاجی‌احمدی» در فوریه ۲۰۰۶ به مدت سه‌روز دیدارهایی با مقامات فرانسه بعمل آوردند. نخستین دیدار با «پاسکال دورهاوند»، مسئول روابط داخلی حزب «UMP» حزب حاکم فرانسه برگزار شد. دو طرف در این دیدار بر سر مسائل خاورمیانه، ایران، دموکراسی، تهدیدات تروریسم و اهداف گُردها در شرق گُردستان گفتگو و تبادل نظر کردند. همچنین هیأت پژاک با «ژویوس فانس»، مسئول روابط سازمانی «حزب کمونیست فرانسه» و «کنستانتین فروسکی» از مسئولین «حزب سبزها»ی آن کشور دیدارهایی جداگانه بعمل آورد و آن مقامات ضمن استقبال گرم از هیأت پژاک، حمایت قاطع خود را از آن اعلان داشتند.

۵ فوریه ۲۰۰۶

در روز ۵ فوریه ۲۰۰۶ جمعی از جوانان شهر نرده به اعتصاب‌غذا باهدف محکوم‌نمودن سیاست انزوای تحمیلی بر رهبر اوجالان دست‌زدند که «اتحاد دموکراتیک جوانان خلق» آن را سازماندهی کرد. شعار جوانان «آزادی برای اوجالان» بود.

۱۶ فوریه ۲۰۰۶

کتاب «چگونه باید زیست؟» اثر رهبر آپو به فارسی ترجمه و چاپ شد.

۱۵ فوریه ۲۰۰۶

در ۱۵ فوریه ۲۰۰۶ (۲۶ بهمن ۱۳۸۴) سالروز توطئه بین‌المللی علیه رهبر ملت‌گُرد، رهبر اوجالان، خیل عظیم خلقمان در شهرهای مختلف هر چهاربخش گُردستان برای محکوم‌نمودن آن توطئه به خیابان‌ها سرازیر شدند. از جمله اعتراضات و قیام گسترده، قیام شهر ماکو در استان اورمیه بود. این قیام، پس از قیام سوم اسفند ۷۷ و قیام ۲۰۰۵، سومین قیام گسترده بود. رژیم ایران اینبار نیز تظاهرات شهرهای ماکو، پلدشت، یولاگلدی، شوط، بازرگان و مهاباد را با استفاده از نیروهای امنیتی بشدت سرکوب کرد. بر

اثر یورش ددمنشانه نیروهای انتظامی و اطلاعاتی رژیم ۹ تن از شهروندان میهن‌دوست به شهادت‌رسیده و قریب ۵۰ تن بشدت مجروح‌شدند. همچنین بیش از ۸۰۰ تن بازداشت و ظالمانه مورد شکنجه قرارگرفتند. مقاومت شهر ماکو چنان تأثیرگذارگشت که در روزهای بعد، خلّمان در شهرهای مختلف بویژه اورمیه، سلماس، قطور، خوی و غیره در اعتراض به این کشتار بی‌رحمانه رژیم و محکومیت توطئه بین‌المللی، تظاهرات‌هایی به‌راه‌انداختند.

۱۹ فوریه ۲۰۰۶

در ساعت ۸ شب یکشنبه ۱۹ فوریه هم‌گروه جوانان با نام «عقاب‌های آزادی گُردستان» به منظور پاس‌گویی به ترور دولتی رژیم جمهوری اسلامی ایران که طی آن خلق‌کورد در ماکو، یوله‌گلدی و بازرگان با قتل‌عامی وحشیانه روبروگردیدند، به پاسگاه سپاه پاسداران در خیابان دانشکده شهر اورمیه هجوم‌بردند. در نتیجه این هجوم صاعقه‌وار، سپاه با تلفات زیاد روبرو شد.

زمستان ۲۰۰۶

یکی از آثار رهبر آپو تحت عنوان «رهبریت و خلق» از سوی شهید «هیرش مهاباد» به فارسی ترجمه شد و بعدها در سال ۲۰۰۸ به چاپ‌رسید.

نوروز ۲۰۰۶

یک‌ماه‌واندی پس از کشتار ماکو، هزاران نفر در مناطق مرزی مابین اورمیه و سلماس (مناطق صومای و شپیران) از توابع استان اورمیه همراه با گریلاهای «نیروهای شرق گُردستان» نوروز را هرچه باشکوه‌تر جشن‌گرفتند. این اقدام مشترک خلق و گریلا واقعه‌ای نوین بود که موجبات خشم جمهوری اسلامی را فراهم‌ساخت.

نوروز ۲۰۰۶

سپاه پاسداران رژیم در روزهای پایانی نوروز ۲۰۰۶ هزاران نیرو را در مناطقی در مرز با دژ گریلابی قندیل، زله و خنیره- خاکورک مستقرساخت. هدف، به گفته خود آنها یک حمله زمینی و هوایی گسترده برای پاکسازی یکباره نیروی گریلا بود. ترس از عواقب جنگ گسترده، رژیم را از حمله زمینی برحذر داشت. از سوی دیگر، چون پزاک در شهرها و نیروی مسلح گریلا در مناطق کوهستانی- روستایی با اقتدار کامل و عزم راسخ ظاهرشدند. در همان روزهایی که رژیم مترصد یورش به قندیل بود، دهها واحد گریلابی

بسوی مناطق کوسالان، شاهو، مُکریان، سنندج و اورمیه حرکت کردند.

۲۰۰۶ آوریل

چندماه بعد از کنگره دوم و در بهار، پژاک يك نشست بسیار مهم رادیکال - انقلابی را برگزار نمود که ادامه کنگره دوم تلقی گشت. این نشست نظامی نوین به تمامی نهادهای پژاک و گروه‌هایی که باید به ماکو تا شاهو اعزام می‌شدند، بخشید و بعد از آن نیروهای گریلا تا ایلام - لرستان پیش رفتند.

۲۱ آوریل ۲۰۰۶

رژیم ایران هم در ۲۰۰۶/۴/۲۱ بجای حمله زمینی به توپ‌باران مناطق قندیل در مرز با سردشت- پیرانشهر تا مرز با ترکیه بسنده کرد. این توپ‌باران شدید و بی‌وقفه که چندین روز به طول انجامید موجب شهادت ۳ گریلا گردید ولی هیچ نتایج نظامی- سیاسی برای ایران در پی نداشت. گریلاهای «ه.ر.ک» نیز برای پاسخ به حملات زمینی و توپ‌باران‌های ایران در دشت وزنه سردشت چادرهای سپاه را هدف قرار داده و دهها پاسدار را به هلاکت رساندند.

۲۰۰۶ آوریل

ایران توپ‌باران مناطق حفاظتی میدیا در قندیل را آغاز کرد.

۱۸ می ۲۰۰۶

در مناطق کوهستانی بانه میان تیم پنج‌نفره گریلاها و پاسداران درگیری روی داد. در جریان این درگیری رفیق «هیرش کارزان (جمشید ملک‌بیگی)» اهل سنندج بر اثر يك واقعه در ۱۸ ماه می شهید شد.

۳۰ ژوئن ۲۰۰۶

نخستین شهید جنبش زنان شرق «زیلان اورمیه (لطیفه سلامت)» در ۳۰ ژوئن ۲۰۰۶ در مریوان آن هم مصادف با سالگرد شهادت «زیلان (زینب کناجی)»، به شهادت رسید. حضور تیم گریلایی وی اثبات عملی حضور زنان در صفوف پیشین پژاک و ی.ژ.ر.ک در شرق کردستان بود. پیکر شهید زیلان به چنگ پاسداران رژیم افتاد. پاسداران رژیم که ادعای خدابپرستی و دینداری دارند، پیکر شهید زیلان را به ماشین بسته و در سطح شهر مریوان بر زمین کشیدند که موجب نفرت و انزجار خلقمان از جمهوری اسلامی شد و

اعتراضات گسترده مردمی را در پی داشت.

۱۰ ژوئیه ۲۰۰۶

در این روز، رفیق «فرهاد مریوان(عطا کهنه‌پوشی)» در منطقه اورمیه در یک درگیری به شهادت رسید.

۱۳ ژوئیه ۲۰۰۶

رفیق «دلخواز بینگول(محمدعلی آل‌گونرخان)» در سال ۲۰۰۶ در منطقه کوسالان شهید شد. وی در سال‌های ۲۰۰۰ به‌مثابه طلایه‌داری شورانگیز از فرارگاه قره‌داغ به خراسان رفته و فعالیت‌های سازمانی را آغاز نموده بود. از جمله رفقای بود که در تمامی مناطق شرق کردستان به کار و فعالیت و مبارزه پرداخت. علاوه بر کردستان در تهران و خراسان نیز به فعالیت پرداخت.

۷ آگوست ۲۰۰۶

رفیق «منزور درسیم(محمد اوکشار)» در ۲۰۰۶/۸/۷ که سال‌ها در شاو فعالیت کرده‌بود، در منطقه کوهستانی کامیاران به شهادت رسید.

۱۵ آگوست ۲۰۰۶

در روز ۲۴ الی ۳۱ مردادماه ۱۳۸۵ (۱۵ الی ۲۲ آگوست ۲۰۰۶) کنفرانس «اتحادیه جوانان شرق(ی.ج.ر)» برگزار شد. بیش از صد تن از شرکت‌کنندگان از شهرهای سراسر شرق و گردهای مقیم اروپا آمده‌بودند. اتحادیه جوانان با مذاقه کامل بنیان‌های رشد جنبش خودبنیاد جوانان شرق را پی‌ریخت و پژاک را وارد فازهای پیشرفت سازمانی به‌مراتب نیرومندتر ساخت.

پائیز ۲۰۰۶

پس از برگزاری موفقیت‌آمیز کنفرانس جوانان، در اواخر ماه نخست پائیز ۲۰۰۶ نشست شش‌ماهه کمیته کوردیناسیون پژاک برگزار شد و تقسیمات جدید اعضا صورت گرفت. یک‌گروه گریلایی به مناطق ماکو، سلماس و صومالیادوست اعزام‌گشتند. گروهی که برای اعزام به شاو- کرماشان آماده‌شدند بسوی قرارگاه کوهستان آسوس به حرکت درآمدند. نشست کمیته کوردیناسیون طراحی نوینی به بدنه مدیریت پژاک بخشید و دوره‌های زمستانی آموزش نظامی و ایدئولوژیک آغاز گردید. این نظم نوین به

گریلاها در پائیز و زمستان ۲۰۰۶ - ۲۰۰۷ قوت قلب می‌بخشید.

۵ نوامبر ۲۰۰۶

توطئه‌های رژیم برای پاکسازی واحدهای گریلایی در مناطق تا بهار ۲۰۰۷ ادامه یافت. هرچند حملات رژیم به صورت دستپاچه شدت بیشتری یافت، اما در سایه تاکتیک‌های بخردانه گریلا، به اهدافش نرسید. شهادت رفیق شهید «عاکف مامو زاگرس (خدر خرنگه)» عضو کمیته کوردیناسیون و «سیروان ناری (فهمی رستمی)» عضو مدیریت «کمیته رسانه‌های پژاک»، خسروانی جبران‌ناپذیر بود. آنها در ۲۰۰۶/۱۱/۵ بر اثر سیل ناگهانی همراه با رفیق سیروان به درجه شهادت نائل شدند. شهید عاکف سهم بسیار مهمی در مبارزه علیه تصفیه‌گران سال ۲۰۰۴ و پیشبرد تطور و تکوین حزبی پژاک داشت.

۲۹ نوامبر ۲۰۰۶

رفیق عاکف قبل از شهادت، با استفاده از ابتکارات دمکراتیک و خلاق خود «کارگروه تأسیس جامعه متحد و دمکراتیک ایران» را تشکیل داد که متأسفانه شهادت ایشان موجب خلل در امور کارگروه شد، اما پروژه «جامعه متحد و دمکراتیک» در ۲۰۰۶/۱۱/۲۹ اعلام‌گشت.

اروپا ۲۰۰۶

اولین بار در سال ۲۰۰۶ کمیته پژاک، خلق را به تجمع در مقابل سفارت ایران در بروژ فراخواند. تا آن موقع گردهای شرق به این شیوه فعالیت خونگرفته و آشنایی زیادی نداشتند. زنان مبارز در این تجمع پیشاهنگی کردند و دیوار ترس و وحشت از اعمال تروریستی ایران را فروریختند.

اواخر ۲۰۰۶ و زمستان ۲۰۰۷

در اواخر ۲۰۰۶ و زمستان ۲۰۰۷ حملات رژیم در مناطق شرق کردستان افزایش یافت که منجر به شهادت چند رفیق گریلا شد. آن شهدا با فدایی‌گری خود، حملات رژیم را خنثی کردند.

۳ ژانویه ۲۰۰۷

در ۲۰۰۷/۱/۳ رفقای گرانقدر «خوشمهر روزبهلات (حسن راستا)» اهل «قطور» از توابع

«خوی» و «دارا(عادل بروکی میلان)» اهل ماکو در منطقه مرگور به شهادت رسیدند.

۲۳ فوریه ۲۰۰۷

در روز جمعه چهارم اسفندماه ۱۳۸۵ (۲۳ فوریه ۲۰۰۷) عملیات نظامی «واحد‌های عملیاتی لشکر ۲ نیروی زمینی حمزه» در منطقه «جهنم‌دره» واقع در شهرستان خوی علیه واحدی از گریلاهای پ.ک.ک در ۱۷ کیلومتری نوارمرزی آغازگشت ولی علیه پژاک تبلیغ‌شد. گروهی از فرماندهان رژیم به نام‌های «سردار سعید قهاری، فرمانده لشکر ۳ نیروی حمزه» و «سردار حنیف درستی، فرمانده تیپ ۲ لشکر ۳» همراه با سه سرهنگ و یک سروان و ۹ نظامی دیگر به وسیله یک فروند «هلیکوپتر ۲۱۴» بسوی منطقه «جهنم‌دره» حرکت کردند تا با گریلاهای پ.ک.ک درگیر شوند. این سرداران و نظامیان که مجموعاً ۱۵ نفر بودند در آسمان جهنم‌دره مورد اصابت شلیک مستقیم نیروهای گریلا قرار گرفته و جملگی تصفیه شدند.

۲۶ فوریه ۲۰۰۷

پس از گذشت چهار روز از هلاکت «فرماندهان» سپاه بدست گریلاهای پ.ک.ک، در ساعت ۱۶:۵۰ بعدازظهر روز دوشنبه، ۷ اسفندماه (۲۰۰۷/۲/۲۶) نیروهای سپاه برای انتقام‌گیری، عملیاتی علیه گریلاهای پژاک در منطقه عمومی «صوما برادوست» آغاز کردند که طی یک درگیری و مقاومت عظیم، سه تن از گریلاهای بخش فعالیت سازمانی خلق به نام‌های «دکتر آفات (اشرف کاراباکان)، فاضل (عبدالرحمان یوروجو) و مادورا(میاسر آدسن)» و دو روز پس از آن رفقا «مانی کیاکسار(یوسف پیروتی)، تکوشین(نادیده آیکوت) و دجله دیرک(نوروز عبدو)» در همان منطقه در کمین پاسداران اشغالگر به شهادت رسیدند.

۱ مارس ۲۰۰۷

علی‌رغم تداوم تهدیدهای دولت‌های حاکم بر کردستان و توپ‌باران‌های پراکنده ایران، اما در پی آغاز کمپین «دیگر بس است» تمامی نگاه‌های خلق‌گرد به حمایت از رهبر اوجالان معطوف گشت. وکلای رهبری در ۱ مارس ۲۰۰۷ در رم، پایتخت ایتالیا یک کنفرانس خبری برگزار و اقدام دولت ترکیه جهت مسموم کردن رهبر اوجالان را برای اطلاع جهانیان افشا کردند. پژاک هم «کمیته تأمین سلامت جسمانی و آزادی رهبر آپو - شرق کردستان» را تشکیل داد و فعالیت‌هایی منسجم به انجام رساند.

کتاب «رهبریت خلق و سیاست آپوئیستی» از آثار رهبر آپو به فارسی ترجمه و چاپ شد.

آوریل ۲۰۰۷

از اوایل آوریل ۲۰۰۷ جمهوری اسلامی ایران تعداد زیادی نیرو را با ادوات سبک و سنگین نظامی در مرزهای ایران- ترکیه (جهنم‌دره - صوما برادوست) و ایران- عراق، بویژه در مرز با قندیل مستقر ساخت. هدف رژیم که بر همکاری‌های سیاسی و نظامی خود با ترکیه در راستای پاکسازی کامل جنبش آزادیخواهی افزود، حمله برون‌مرزی علیه پژاک بود.

۱۲ الی ۱۸ آگوست ۲۰۰۷

در بسیاری مناطق داخلی شرق، درگیری‌هایی روی داد که درگیری‌های روزهای ۱۲، ۱۶ و ۱۸ آگوست، سنگ‌محکی بود برای رژیم ایران. در ۱۲ آگوست در دره «آستنگی» واقع در مرز با شمال کردستان در نتیجه درگیری میان گریلاهای پژاک و سپاه پاسداران، پاسداران و مزدوران محلی متحمل تلفات سنگین شدند. در آن روزها سپاه و یگان‌ویژه رژیم در مرزهای «سلماس، مرگور اورمیه، حاجی‌عمران، برده‌ناز، کانی‌خدا و برده‌سور»، مرزهای پیرانشهر و دره شیخ‌عایشه، مرزهای میرآباد سردشت، زله، کانی‌زرد و دولتو و نیز مرزهای سردشت با حمل سلاح‌های سنگین از جمله توپ، زره‌پوش و غیره مستقر شدند. در روز ۱۶ آگوست رژیم ایران روستاهای کوهستان قندیل و دولت‌کوک را بشدت توپ‌باران و خسارات زیادی به روستائیان وارد آورد. در شب ۱۶ آگوست هم نیروهای سپاه پاسداران در مناطق «حاجی‌عمران، برده‌ناز، دره شیخ‌عایشه و مرگور» به مواضع و محل استقرار گریلاهای پژاک یورش برده و درصدد تعرض به خاک اقلیم جنوب کردستان برآمدند که متعاقباً به درگیری شدید با گریلاها انجامید. خط عملیاتی سپاه از چندین طرف درهم شکست و یک فروند هلیکوپتر پاسداران ساقط شد که بیشتر سرنشینان آن از فرماندهان بلندپایه سپاه و مزدوران معروف منطقه بودند و فرماندهی عملیات را برعهده داشتند. در این درگیری‌ها دو تن از مزدوران معروف پیرانشهر به نام‌های «حسین باپیر و جمال پیروتی» که در شهادت بسیاری از مبارزان احزاب گرد دست‌داشتند کشته شدند. در صبح روز ۱۸ آگوست هم گروهی از پاسداران در منطقه «مرگه‌سور» در حوالی دره شیخ‌عایشه در کمین گریلاهای پژاک گرفتار شدند. در بعدازظهر همان روز گروهی دیگر از پاسداران در نزدیکی کوه قندیل در کمین گریلاهای پژاک

گرفتار و چهارتن به هلاکت رسیدند. از اواسط بهار تا اواخر تابستان یعنی ماه سپتامبر ۲۰۰۷ رژیم ایران در شرق گُردستان و مناطق مرزی ۱۷ بار اقدام به حمله نظامی نمود. رژیم در ۱۳ حمله پیاپی قصد تعرض به خاک اقلیم گُردستان و اشغال آن را داشت که با شکست مواجه گشت. تعداد عملیات‌های مقابله‌به‌مثل گریلاهای پژاک هم ۱۹ عملیات بود. سپاه پاسداران رژیم دهها کشته و مجروح داشت که پنج تن فرمانده بلندپایه و پنج تن هم فرماندهان مزدوران محلی بودند. در این درگیری‌ها ۷ گریلای مبارز به شهادت رسیدند.

۱ سپتامبر ۲۰۰۷

بر اثر حمله نظامیان اشغالگر رژیم و با بکارگیری گروه تبهکار هیواتاب در ۱ سپتامبر ۲۰۰۷ در حوالی روستای «تومر» از توابع مریوان، «ایوب فخری (چالاک جوانرو)» از اعضای جمعیت جوانان پژاک به شهادت رسید. دو روز پس از آن، گریلاها در یک حمله انتقام‌جویانه یک پاسگاه پاسداران در مرکز شهر مریوان را با خاک یکسان کردند. در همان روز بطور همزمان در جریان مقاومتی عظیم در منطقه مرگور از توابع اورمیه که ضربه‌ای مهلك به پیکره سپاه پاسداران بود، سه گریلای فدایی به نام‌های «باران گاپ (جاسم دورسون) اهل سوروچ، لقمان جان (هیثم شیخو) اهل عفین و شیار آرات (سیاوش وحیدی) اهل اصفهان» به کاروان شهدا پیوستند.

۱۵ سپتامبر ۲۰۰۷

در ۲۰۰۷/۹/۱۵ جنگنده‌های ارتش ترکیه مناطق قندیل را بمباران کردند و ساکنان بیش از ۱۵ روستا را عامدانه مورد هدف قرار دادند. دو تن از اهالی آن روستاها شهید و قریب ۸ تن مجروح گشتند.

اکتبر ۲۰۰۷

در اوایل پاییز سال ۲۰۰۷ سپاه پاسداران رژیم اشغالگر به احداث پایگاه و جاده‌سازی تا نقطه صفر مرزی «قندیل بزرگ» و منطقه «قلاتوکان» اقدام نمود و شمار زیادی نیرو را همراه با ادوات سنگین نظامی در مرز با «سورده» مستقر ساخت. در این روزهای توطئه‌گرانه که ایران این اقدامات تخاصمی را عادی جلوه می‌داد، گریلاهای مستقر در مناطق «کورتک» و «باله‌کایتی» در قالب دو گروه گریلایی قریب ۱۵ نفره در نقطه صفر مرزی قندیل بزرگ روبروی پایگاه‌های جدید الاحداث سپاه مخفیانه مستقر شدند. وقتی سپاه دست به حمله زد، مجموعه پایگاه‌هایش از قندیل تا دره شیخ‌عایشه یکی پس از

دیگری سقوط کرد و نیروی گریلا حاکمیت بلامنازع یافت. این درگیری‌ها قریب سه‌ماه به‌طول انجامید.

۳ نوامبر ۲۰۰۷

ایران برای اثبات حسن‌نیت خود به ترکیه دو تن از گریلاهای پژاک به نام‌های «برهان دونر و مصطفی کوچ» را که در زندان اورمیه مشغول گذراندن دوران حبس خود بودند در ۲۰۰۷/۱۱/۳ به ترکیه استرداد نمود تا ترکیه را به حمله به جنوب کردستان تحریک و ترغیب نماید اما ترکیه فریب نخورد.

۱۱ نوامبر ۲۰۰۷

حکومت اقلیم در سال ۲۰۰۷ اجازه تجهیز لجستیکی و رسیدن آذوقه به قندیل را می‌داد. پژاک هم در ۲۰۰۷/۱۱/۱۱ طی بیانیه‌ای برای افکار عمومی نسبت به سناریوهای خطرناک حکومت اقلیم در خدمت اشغالگران کردستان هشدار داد.

۲۷ نوامبر ۲۰۰۷

نیروهای سپاه جنازه یک شهروند مدنی را به روستای «تنگی‌ور» در منطقه کوهستانی شاهو (کامیاران) منتقل و آن را تیرباران کردند و مدعی شدند که جنازه یکی از کادرهای پژاک است. پژاک این ادعای سپاه را تکذیب نمود.

۹ دسامبر ۲۰۰۷

«کنفدرالیسم جوامع کردستان (ک.ج.ک)» هم ضمن اعلام آتش‌بس یک‌طرفه، «اعلامیه ۷ ماده‌ای حل دمکراتیک» را برای حل مسئله کرد در ترکیه اعلان داشت. پژاک در ۲۰۰۷/۱۲/۹ حمایت خود از اعلامیه ک.ج.ک را قاطعانه اعلام کرد. این رویکرد سیاسی ک.ج.ک اگرچه شعله‌های آتش جنگ را بطور کامل فرونشاند، ولی هم‌پیمانی دولت‌های اشغالگر کردستان در ۲۰۰۷ را تضعیف ساخت.

۲۰ دسامبر ۲۰۰۷

رژیم ایران که بخاطر ناکامی در حمله به مناطق میدیا صرفاً به توپباران مواضع گریلاها و نیز کمین‌گذاری علیه واحدهای «نیروی شرق کردستان (ه.ر.ک)» سرافکننده اکتفا کرد، با فرارسیدن زمستان به حربه مزورانه اعدام متوسل گشت. در روز ۲۰۰۷/۱۲/۲۰ طی یک اقدام شنیع و ضدانسانی رفیق «حسن حکمت دمیر (عگید روزهلان)» گریلای

پژاک را در زندان شهرستان خوی بر روی برانکارد حمل و پای چوبه اعدام برد. رژیم در ۲۰۰۸/۱/۱ مجبور به اعتراف به اعدام مخفیانه رفیق عگید شد.

۱ ژانویه ۲۰۰۸

در روز ۲۰۰۸/۱/۱ رفیق «صنم اریشن(روناهی دینز)» اهل شهر وان شمال گُردستان و عضو «اتحادیه زنان شرق گُردستان(ی.ژ.ر.ک)» برای انتقام اعدام رفیق عگید به عملیات فدایی علیه یکی از پایگاه‌های سپاه در شهر ماکو دست‌زد.

۴ ژانویه ۲۰۰۸

در ۲۰۰۸/۱/۴ «ابراهیم لطف‌الهی» دانشجوی رشته حقوق در سنندج هم بر اثر شکنجه در زندان به شهادت رسانده شد.

۵ ژانویه ۲۰۰۸

در روز ۲۰۰۸/۱/۵ هم در مسیر روانسر- کامیاران در پی کمین‌گذاری پاسداران «هورام ژیان(فرزاد قبادی)» به درگیری با نیروهای رژیم پرداخت که طی آن، گذشته از هلاکت چندین پاسدار، دو فرمانده کشته شدند و رفیق هورام شهید شد.

۱۸ ژانویه ۲۰۰۸

رژیم که ناتوان از حمله زمینی بود، به ترورهای شهری- مرزی اقدام نمود. در شهر ماکو گریلای انقلابی «فیراز(کنعان کوچمان)» و در شهر اورمیه هم «مالک خابور(احمد علی)» در ۱۸ ژانویه ۲۰۰۸ و «ابراهیم ارسان» از هواداران پژاک و دارای ۴ فرزند به شهادت رسیدند.

۲۰ ژانویه ۲۰۰۸

دومین کنفرانس «اتحادیه زنان شرق گُردستان» روز ۲۰ ژانویه ۲۰۰۸ با مشارکت ۶۳ مبارز زن برگزارگردید. این کنفرانس در وضعیت فوق‌العاده امنیتی برگزار و با موفقیت حسن‌ختم یافت. در کنفرانس مذکور مسایل سیاسی و سازمانی مورد گفتگو قرارگرفتند، برنامه و اساسنامه سازمان بازبینی‌گردید و پروژه‌های مهم برای فعالیت‌های آتی تعیین و تصویب گشتند. یکی از موضوعات محوری کنفرانس، بررسی وضعیت سازمانی و فعالیت‌های ی.ژ.ر.ک تا سال ۲۰۰۸ بود.

۲۵ فوریه ۲۰۰۸

کنگره سوم پژاک «۲۵ فوریه الی ۳ مارس ۲۰۰۸ با حضور بیش از ۱۱۰ نماینده و مهمان» و کنفرانس ی.ژ.ر.ک در زمستان ۲۰۰۸ برگزار شدند. برگزاری کنگره در شرایط سیاسی-امنیتی آن سال نشانه سرآمدی مقاومت جنبش بود و طبعاً هر حزبی در چنان شرایطی به آسانی چنین ریسکی نمی‌کند. پژاک که یک مرحله پرمخاطره را پشت سر گذاشته بود دیگر می‌توانست در راستای اعتلای سازمانی وارد مراحل دیگری از رشد گردد. پژاک در کنگره سوم خود به بررسی سازوکارهای عملی مدل خودمدیریتی برای ایران و شرق کردستان پرداخت و ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و حتی نظامی آن را بصورت کاملاً شفاف مشخص ساخت. ضمن ملاحظه مقوله تمامیت ارضی ایران مهر ردی زد بر بهانه‌های رژیم مبنی بر انگ «تجزیه‌طلبی» علیه پژاک.

فوریه ۲۰۰۸

رژیم بر حملات توپخانه‌ای خود در زمستان ۲۰۰۷ افزود که منجر به شهادت چند گریلای گرانقدر شد، بویژه رفیق «لوند(عبدالکریم باقماز)» بر اثر توپباران‌های مکرر رژیم در دره «شهید هارون» به شهادت رسید. پژاک هم در فوریه ۲۰۰۸ درخصوص این اقدامات رژیم بیانیه‌ای رسمی صادر و عموم را به مقابله با دشمن در راه مبادی آزادیخواهی و مساوات‌طلبی بر ضد استبداد دینی و تفرقه‌اندازی مذهبی فراخواند.

فوریه ۲۰۰۸

شمار زیادی از «مادران صلح» شهرهای مختلف، دانش‌جویان، جوانان، زنان و سازمان‌های مدنی شرق کردستان طی بیانیه‌ای به حمایت از رهبر اوجالان برضد توطئه‌ها و تحریفات مزورانه جریان‌های نامبرده پرداختند و ماه‌های بعدی سال ۲۰۰۸ مملو از مقاومت و مبارزه علیه رژیم ایران، پاسخی محکم به تحریف‌کنندگان و مغرضان حوزه سیاسی شد.

سال ۲۰۰۸

در ۲۰۰۸ برای اولین بار سپاه پاسداران قدرت را تماماً در ید خویش قبضه کرد. در این مرحله، سازش با خارج و نرمش در داخل ردگردید و فراموش شد. ایران نه تنها به لحاظ نظامی بلکه از مجرای دیپلماسی هم با پژاک مقابله می‌نمود، لذا از طریق آلمان درصد اعلام کردن پژاک به مثابه سازمانی تروریستی برآمد. موضوع پژاک در «شورای امنیت ملی» ایران مطرح و نحوه مقابله با آن تعیین گشت.

۱ می ۲۰۰۸

با پایان زمستان و فرارسیدن فصل بهار ۲۰۰۸ حملات مشترک ایران- ترکیه به «مناطق حفاظتی میدیا» از سر گرفته شد. این حملات برای جلوگیری از سازماندهی‌های گسترده پس از کنگره سوم بود. رژیم ایران بیش از ۱۶ روز بی‌وقفه کوهستان قندیل را بشدت توپ‌باران کرد. جنگنده‌های دولت اشغالگر ترکیه هم با پشتیبانی پهبادهای آمریکا- اسرائیل دهها بار مناطق کوهستانی و روستایی دامنه قندیل را آماج حملات بی‌رحمانه قرار دادند. جنگنده‌های رژیم ترکیه مرکز مطبوعات پژاک در دره شهیدهارون واقع در نزدیکی روستای «مارادو» را مورد هدف قرار دادند که منجر به شهادت شش تن از رفقای گرانقدر در ۲۰۰۸/۵/۱ شد: «رامان جاوید(رحیم برنا)، آرگش باور(کاردو علیالی)، فرات چله(بهجت تکین‌آلپ)، ودات آمد(محمد گورگین)، آرمانج مریوان(جمال رسولی) و هیرش مهاباد(دیاکو بختیاری)». این حملات با پشتیبانی استخباراتی و پهپادی آمریکا- اسرائیل از ارتش ترکیه صورت گرفت و کوردیناسیون پژاک شدیداً آن را محکوم کرد.

۲۰ می ۲۰۰۸

رژیم ایران گذشته از توپ‌باران مناطق قندیل و خنیره، از ماکو گرفته تا کرماشان به انجام عملیات‌های نظامی علیه گریلاهای «پژاک - ه.ر.ک» دست می‌زد. پس از گذشت ۲۰ روز از شهادت اعضای مطبوعات، در منطقه برادوست در حومه اورمیه هم ۷ تن از کادرهای پژاک با فرماندهی «شهید باور خلات (سرتیپ اوچ) و شهید ژیان سوروچ(سلیمه اورگون)» در کمین نیروهای رژیم ایران به شهادت رسیدند. پژاک با رصد و ارزیابی همه‌جانبه اوضاع درصدد استفاده از حق دفاع‌مشروع برآمد. گریلاهای «نیروی شرق گُردستان (ه.ر.ک)» در سراسر جغرافیای شرق ضرباتی بر پیکره نیروهای اشغالگر پاسداران وارد کردند و بیش از ده مرکز و پایگاه مختلف را در مناطق ماکو، سلماس، قطور، اشنویه، سردشت، پیرانشهر، مریوان، سنندج، کرماشان، دالاهو و حتی مرکز تهران را مورد هدف حملات قرار دادند. در جریان این سلسله عملیات‌ها در مجموع دهها نظامی از جمله ۲ سرگرد، یک سرتیپ، ۴ کادر اداره اطلاعات و ۱۰ مزدور محلی به هلاکت رسیدند و بیش از ۴۵ تن مجروح گشتند. پایگاه‌های «سرشیو» در مریوان، مرگه‌سور در قندیل و گازرخی در شاهو با خاک یکسان گشتند. همچنین یک مزدور عضو باند مخوف «هیواتاب» که در سال ۲۰۰۷ رفیق «چالاک(ایوب فخری)» را طی یک توطئه به شهادت رسانده بود به سزای عملش رسید. ایران در ماه‌های آخر سال ۲۰۰۸ موج دوم توپ‌باران‌ها را آغاز نمود و ترکیه بر حملات هوایی خود افزود که میان ترکیه، ایران و حکومت اقلیم توافقی در این زمینه صورت گرفته بود. در کل آن عملیات‌های موفقیت‌آمیز یک‌ماهه ۳ رفیق

گریلا به شهادت رسیدند و يك گریلا هم پس از جراحت به اسارت درآمد، اما در سراسر مقاومت‌های آن سال و حملات هوایی ترکیه، در مجموع ۲۰ تن از گریلاهای پژاك به درجه شهادت نایل شدند و بیش از ۲۰۰ نظامی ایران از پای درآمدند.

بهار ۲۰۰۸

شاخه انشعابی حزب «کومله زحمتکشان کردستان - جریان رفرم‌خواه» که اساسا انشعاب پیشمرگان مریوانی بود در بهار سال ۲۰۰۸ در منطقه قلاتوکان در قندیل مستقرگشت. این حزب با ریاست «عبدالله کهنه‌پوشی» با مساعدت‌های پژاك و پ.ك.ك دوره‌ای از بازگشت به کوهستان و آغاز فعالیت‌های چریکی مسلحانه را شروع نمود.

بهار ۲۰۰۸

شبکه ماهواره‌ای «نوروز TV» به‌منابه حرکتی فرهنگی، آغاز بکارکرد.

۱۷ ژوئن ۲۰۰۸

گریلاهای ه.ر.ك در کوهستان دالانپیر در نزدیکی روستای زیوه از توابع اورمیه برای انتقام شهادت ۳ جوان گُرد در مریوان به نام‌های «شعب بهرامی، آسو میرزایی و جمیل بامرز» و در پاسخ به فشارهای رژیم به خلق گُرد گروهی از پاسداران را هدف قراردادند.

تابستان ۲۰۰۸

در تابستان ۲۰۰۸ پژاك جهت افشای هم‌پیمانی‌های پشت‌پرده و همکاری مزورانه برخی جریانات گُردی با آنها، کنفرانس خبری برگزار نمود، اما بسیاری از منابع خبری مزدور و سرسپرده به تحریف حقایق پرداخته و ادعا کردند که پژاك در نظر دارد مواضع نیروهای آمریکا را هدف حملات انتحاری قرار دهد. همچنین دستگاه قضایی ایران حکم اعدام «فرزاد کمانگر و رفقاییش را تأیید کرد. پژاك و نیروی شرق گُردستان (ه.ر.ك) نسبت به این اقدام خصمانه رژیم هشدار داده و آن را بازی خطرناک با آتش عنوان کردند.

۳۰ ژوئن ۲۰۰۸

پژاك مرحله دوم کارزار مبارزاتی «دیگر بس است» را با هدف آزادی رهبر اوجالان، توقف سیاست‌های آسمیلاسیون دشمن و به رسمیت‌شناختن حقوق طبیعی خلقمان برای مشارکت سیاسی- اجتماعی، در ۳۰ ژوئن ۲۰۰۸ آغاز کرد. در پی مشارکت خلقمان در هر چهاربخش گُردستان در عرض چند ماه طی يك کمپین، سه‌ونیم میلیون امضا برای آزادی

رهبر اوجالان جمع‌آوری و به سازمان‌های حقوق بشری بین‌المللی، «کمیته منع شکنجه اروپا (CPT)»، اتحادیه اروپا و ترکیه تحویل داده‌شد.

ژوئیه ۲۰۰۸

جلد اول و دوم دفاعیات رهبر آپو تحت عناوین «تمدن (عصر خدایان نقابدار و شاهان پوشیده)» و «تمدن کاپیتالیستی (عصر خدایان بی‌نقاب و شاهان عریان)» به فارسی ترجمه و چاپ‌شد. همچنین دو اثر دیگر از آثار رهبر آپو تحت عناوین «مسئله شخصیت در کردستان» از سوی شهید «رامان جاوید (رحیم برنا)» و «مسائل خودسازی حزبی و وظایف ما» به فارسی ترجمه گردیدند.

۲۶ آگوست ۲۰۰۸

در روز دوشنبه، ۲۶ آگوست ۲۰۰۸ (۴ شهریور) تعداد زیادی از زندانیان سیاسی عضو پژاک و طرفداران آن در زندان‌های بسیاری از شهرهای ایران و شرق کردستان با تأیید از سوی پژاک به اعتصاب‌غذای نامحدود تا رسیدن به مطالباتشان دست‌زدند. این مقاومت، در تاریخ ایران بی‌نظیر بود. از جمله مطالبات «شش ماده‌ای» زندانیان «پایان دادن به توطئه علیه رهبر اوجالان، توقف روند شکنجه زندانیان سیاسی-مدنی در سراسر ایران، لغو احکام اعدام و آزادی فعالین سیاسی-مدنی» بود. در روز ۵ اکتبر ۲۰۰۸ رهبر اوجالان برای اینکه جان زندانیان به‌خطر نیفتد، از زندانیان خواست به آن پایان دهند. شورای رهبری «حزب کارگران کردستان» هم در نامه‌ای به ریاست و کمیته کوردیناسیون پژاک خواهان نجات جان زندانیان سیاسی شد. پژاک هم در ۴۵امین روز اعتصاب، پایان دادن به اعتصاب‌غذا را مناسب تشخیص داد لذا این مقاومت تاریخی در سنگر زندان پس از ۴۷ روز پایان یافت.

۴ فوریه ۲۰۰۹

وزارت خزانه‌داری آمریکا در تاریخ ۴ فوریه ۲۰۰۹ به‌بهانه آنچه خود آن را عدم شفافیت منابع مالی نامید، اعلام کرد که دارایی‌های مالی پژاک در آمریکا را ضبط خواهد کرد. این اقدام آمریکا که از هیچ جنبه حقوقی برخوردار نبود، صرفاً مسئله‌ای سیاسی در پیوند با موازنه قدرت در منطقه بود.

۱۵ فوریه ۲۰۰۹

در ۱۵ فوریه ۲۰۰۹ رفیق «دیار خوی» در محکومیت توطئه بین‌المللی علیه رهبر

اوجالان خودسوزی کرد که تأثیر عمیقی بر خلقمان در هر چهار بخش گُردستان داشت.

۹ مارس ۲۰۰۹

در هفته نخست ماه مارس ۲۰۰۹ جلال طالبانی، رئیس‌جمهور وقت عراق دوبار پیاپی به تهران سفر کرد. در روز ۹ مارس ۲۰۰۹ یعنی یک هفته پس از سفر طالبانی به تهران، سپاه پاسداران مناطق کوهستانی و روستایی قندیل و دیگر مناطق میدیا را بشدت توپ‌باران کرد که منجر به شهادت یک نوزاد یک‌ونیم‌ساله به نام «محمد علی» در روستای «زَرقلی» در قندیل و مجروح شدن پدر و مادر وی شد.

بهار ۲۰۰۹

پژاک سال ۲۰۰۹ را با کار فرهنگی و دیپلماتیک آغاز نمود. در حوزه فرهنگ و ایدئولوژی، نهاد «فرهنگ و هنر بیستون» را به‌مثابه یکی از ابعاد و بنیان‌های عملی و پارادایمی دفاع‌مشروع تأسیس کرد.

۱۷ آوریل ۲۰۰۹

در حالی که ایران مناطق قندیل را در آوریل توپ‌باران می‌کرد، در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری آن کشور، پژاک برای نخستین‌بار در تاریخ خود در ۲۰۰۹/۴/۱۷ «اعلامیه ۱۴ ماده‌ای» برای حل مسئله‌گرد، اعاده حقوق طبیعی خلقمان و به رسمیت شناختن آن، ارائه داد. پژاک تأکید کرد که تنها یک انتخابات دمکراتیک و آزاد با هدف حل مسئله‌گرد را مشروع می‌داند.

۲۴ آوریل ۲۰۰۹

سپاه بصورت مخفیانه ۳۵ هزار نیروی نظامی را برای پاکسازی یکباره مناطق شاهو به حرکت درآورد؛ ۷ هزار سپاهی را به دلیل فقدان مکان کافی در شهرک صنعتی تخلیه‌شده و خانه‌سازمانی‌های نظامی حاشیه روانسر اسکان داد؛ مابقی نیروی ۳۵ هزار نفری را در پهنه مناطق راهبردی «لهون و روانسر» و روستاهای «تنگیور، تیلکو و پالنگان» مستقر ساخت. چند تیم کوچک نیروی ه.ر.ک با ابتکار عمل خویش تصمیم گرفتند جهت نقش برآب‌ساختن سناریوی خطرناک سپاه به محل اختفای آنها یعنی پاسگاه پلیس یورش‌برند. در ساعت ۲۲:۳۰ دقیقه جمعه شب ۴ اردیبهشت ۱۳۸۸ (۲۰۰۹/۴/۲۴) یک تیم از گریلاها وارد مرکز روانسر شد و میدان اصلی آن شهر را تحت کنترل کامل درآورد. در داخل پاسگاه بیش از «۱۷۰ نیروی کادر و وظیفه از جمله قریب ۳۰ سرلشکر، سرهنگ، سرگرد

و...» که قرار بود فرمانده و مغز اصلی عملیات باشند به هلاکت رسیدند. شهر روانسر در آن شب کاملاً تحت کنترل گریلاها درآمد. ۴ تن از رفقا به نام‌های «دلبرین چیا(رضا مرتضوی)، سرخوبون پرور(اردال آلتون)، باران کارزان(حسن کالن) و انتقام آداداغ(یلدرم کایا)» به شهادت رسیدند. تنها ۸ روز بود که مجلس پژاک دکلراسیون(اعلامیه) ۱۴ ماده‌ای را در شرف انتخابات سراسری ریاست جمهوری رژیم منتشر ساخته بود. پژاک اعلام کرد که عملیات روانسر با تصمیم مرکزی حزب نه بلکه با ابتکار و اختیار عمل گریلاهای ه.ر.ک در چارچوب دفاع مشروع انجام گرفته.

۲۷ آوریل ۲۰۰۹

پس از گذشت ۴ روز از نبرد روانسر، پژاک پس از کسب پیروزی در نبرد روانسر، بصورت یک طرفه در ۲۷/۴/۲۰۰۹ جنگ و درگیری‌ها را متوقف ساخت.

زمستان ۲۰۰۹

کتاب «دادگاه تاریخ» از گفتارهای رهبر آپو به فارسی ترجمه و چاپ شد.

آوریل و می ۲۰۰۹

رژیم ایران که در آستانه برگزاری انتخابات گرفتار افزایش بحران‌های داخلی بود، از فرصت توقف یک طرفه درگیری‌ها از سوی پژاک بهره‌برداری اشغالگرانه کرد و روند احداث پایگاه‌های نظامی در مناطق کوهستانی، اعزام و استقرار نیروی بیشتر و حبس بیش از ۵۰۰ فعال سیاسی-مدنی و صدور احکام اعدام برای برخی از آنها را شدت بخشید. همچنین حکم اعدام «حسین خضری(هیمن بی‌کس)» از سوی دادگاه عالی رژیم تأیید گردید.

۲۶ ژوئیه ۲۰۰۹

از پائیز ۱۳۸۷(۲۰۰۸) ایران و ترکیه گروه «ضدپژاک» هیواتاب را بصورت مشترک تشکیل دادند و «شورای امنیت ملی ایران» آن را بررسی و تأیید نمود. پژاک از همان اوان تدابیر لازم را اتخاذ و توطئه مشترک ایران-ترکیه را خنثی ساخت. به همین دلیل باند مخوف هیواتاب که در کمین‌گذاری و به شهادت رساندن گریلاها ناکام ماند ناچاراً به سبک و سیاق گذشته خود یعنی قتل شهروندان مدنی بی‌گناه پناه برد و ادعا کرد که همه مقتولین عضو پژاک بوده‌اند. جنایات باند مخوف در ۲۰۰۹ به حدی رسید که نزدیک بود دست پلید جمهوری اسلامی روگردد. لذا در ۱۳۸۸/۷/۲۶ ه.ش سرهنگ جنایتکار

اطلاعات، هیواتاب ناچاراً از سوی تیم اطلاعات سپاه اعزامی از تهران دستگیر و سریعاً به تهران منتقل گشت. سپاه به مطامع شوم خود نرسید و هیواتاب را بدون محاکمه، مخفیانه در مهرماه ۱۳۹۲ به دارآویخت. رژیم تنها قتل ۳۱۵ نفر را به باند مخوف نسبت داد درحالی که تعداد جنایات آنها بیشتر از آن است.

۱۵ آگوست ۲۰۰۹

رژیم ایران که برضد پژاک به هم‌پیمانی تاکتیکی و مقطعی با ترکیه دست‌زده بود، در جریان تظاهرات ۸۸ چند ماهی از میزان عملیات‌های خود کاست، این درحالی بود که متفق غیرقابل اعتماد او، ترکیه بدنبال ارائه «نقشه راه» از سوی رهبر اوجالان در ۱۵ آگوست ۲۰۰۹ ناچار به کاهش حملات شد و محافل سیاسی و سازمان‌های مدنی در پشتیبانی از رهبر اوجالان برای حل دمکراتیک مسئله‌گرد آستین همت بالا زدند.

تابستان ۲۰۰۹

ترکیه عملیات موفقیت‌آمیز گریلاهای «نیروی مدافع خلق (ه.پ.گ)» علیه نظامیان خود در تپه «کنسرو» (در شمال‌گرددستان) را که در جریان آن بیش از صد نظامی ترک به هلاکت رسیدند به پژاک نسبت داد.

تابستان ۲۰۰۹

جلد سوم دفاعیات رهبر آپو تحت عنوان «آزمونی در باب جامعه‌شناسی آزادی» به فارسی ترجمه و چاپ شد.

۶ ژانویه ۲۰۱۰

در ساعت ۴ صبح روز چهارشنبه، ۲۰۱۰/۱/۶ «فصیح یاسمنی»، جوان مبارز گُرد در حالی که بیماری صرع داشت از سوی سران «جمهوری اعدام» بدون اطلاع قبلی به خانواده و وکیل، اعدام گردید.

۲۰ ژانویه ۲۰۱۰

پژاک ۱۶ روز پس از اعدام یاسمنی، در ۲۰۱۰/۱/۲۰ خواهان مجازات سنگین قاضی قلیزاده شد. زیرا «ولی‌الله حاج‌قلی‌زاده»، قاضی دادگاه شهرستان خوی که پیشتر یکی از فرماندهان سپاه پاسداران با بیست سال سابقه سرکوب در گُردستان بود، در صدور حکم اعدام برای مبارزان گُرد بویژه رفیق «عگید (حسن حکمت دمیر)» و «فصیح یاسمنی»

۳۱ فوریه ۲۰۱۰

بالاخره گریلاهای ه.ر.ک در روز ۲۰۱۰/۲/۳۱ آن قاضی جلاد را به سزای اعمالش رساندند. ماشین جنگ روانی رژیم در همان روزها آمار بی‌پایه و اساس کشته‌شدن ۱۵۴ نفر و مجروح‌شدن ۴۵۰ تن دیگر در مناطق شمال غرب کشور را تحت عنوان «مخالفین نظام» منتشر و مدعی شد که اکثر آن افراد عضو پژاک هستند. پژاک هم جهت پرده‌برداری از جنایات رژیم با همکاری ترکیه، آمار حقیقی شهادت گریلاها در سال ۱۳۸۸ را ۱۰ نفر اعلام کرد.

۵ مارس ۲۰۱۰

روز ۵ مارس ۲۰۱۰ نیروی امنیتی دولت فدرال آلمان، «مهندس عبدالرحمان حاجی‌احمدی»، رئیس پژاک را بازداشت نمود. بازداشت ایشان بنا به درخواست دادگاه عالی کشور بلژیک صورت گرفت. وزارت خارجه جمهوری اسلامی هم با فرصت‌طلبی حيله‌گرانه رسماً خواستار استرداد رفیق «حاجی احمدی» شد. پس از اینکه دولت آلمان ناچار شد رفیق حاجی‌احمدی را آزادسازد، مراکز جنگ ویزه و روانی رژیم با هجمه‌های مستبدانه یورش به پژاک را در شهرهای گُردستان جهت بدنام‌کردن نزد خلقمان، افزایش دادند.

۱۲ مارس ۲۰۱۰

دولت ایران به امامان جمعه در سراسر آن کشور دستور داد که در نماز روز جمعه ۱۲ مارس بر ضد پژاک خطبه بخوانند و آن را تروریزه نمایند. رژیم از امامان جماعت مزدور گُرد استفاده ابزاری کرد ولی ناکام ماند.

مرحله دوم تکوین

۱۲ آوریل ۲۰۱۰

پژاک لازم بود پروسه وحدت را مطابق پارادایم تعالی‌ورشد از خود شروع نماید. به همین منظور در ۱۲ آوریل ۲۰۱۰ کنفرانس نخست خود را برگزار نمود. رسالت کنفرانس ایجاد وحدت، یکپارچگی و انسجام در صفوف پژاک در چارچوب «جنگ و انقلاب گریلا» بر بنیان خط‌مشی دفاع‌مشروع از یک سو و «مشارکت دمکراتیک خلق» در چارچوب

دفاع ذاتی جامعه از دیگر سو بود. شعاری که برای کنفرانس: «در خط‌مشی رهبر آپو، حزبی‌شدن اتحاد است و اتحاد، پیروزی». برگزاری کنفرانس همزمان بود با توپ‌باران گسترده مناطق مرزی جنوب‌گرددستان از سوی سپاه پاسداران. کنفرانس اتحاد، جایگاه جنبش در معادلات سیاسی منطقه خاورمیانه را بعنوان «خط‌سوم» تعیین‌ساخت. کنفرانس اتحاد، از ماکو گرفته تا ایلام و حتی لرستان، حضور عملی نیروهای گریلایی دفاع‌مشروع را مورد بازبینی قرارداد و تقسیمات جدیدی به‌انجام‌رساند. یکی از ثمره‌های کنفرانس، گشایش آکادمی شهید عاکف برای رسیدن به اهداف تکوین‌حزبی بود. همچنین مرکز نوبنیاد گروه «فرهنگ بیستون» بصورت یک کمیته اصلی در حوزه ایدئولوژیک نهادمندگشت.

۱۹ آوریل ۲۰۱۰

در زمان کنفرانس، عملیات‌های سپاه پاسداران در منطقه هورامان به درگیری انجامید. در این درگیری که همزمان بود با کنفرانس در مناطق دفاعی میدیا، یکی از گریلاهای نیروی ه.ر.ک به نام «چیا روناهی(بهنام مرتضایی‌مجید)» اهل کامیاران در ۲۰۱۰/۴/۱۹ به شهادت رسید.

۲۴ آوریل ۲۰۱۰

نخستین کنفرانس زنان گُرد تحت عنوان «نقش زنان در پیشبرد دموکراسی» در روزهای ۲۴ و ۲۵ آوریل ۲۰۱۰ با پیشاهنگی «جنبش زنان آزاد و دمکراتیک» در شهر «آمد» شمال گُردستان با حضور هیأت‌های زنان هرچهار بخش گُردستان، اروپا و روسیه برگزارگردید و گروهی از زنان اهل شرق کردستان در آن شرکت کردند.

۲۸ آوریل ۲۰۱۰

پس از گذشت شانزده روز از کنفرانس نخست پژاک، در منطقه کوهستانی دالاهو در کرمانشان طی یک توطئه، ۵ تن از گریلاهای ه.ر.ک به نام‌های «شاهین دالاهو، زوزان رقه، حکیم تتوان(حکمت گولر)، نوپلدا کاردکن(مُحسینه تکین) و خوشمهر سیروان(رضا فقی‌سلیمانی)» توسط خائنی به نام «خدامرادی» مسموم و به شهادت رسیدند.

۹ می ۲۰۱۰

در ۲۰۱۰/۵/۹ بدنبال نشست دوجانبه سران ایران و ترکیه «فرزاد کمانگر، علی حیدریان، شیرین علم‌هولی، فرهاد وکیلی و مهدی اسلامیان» با هدف شکست روحیه

خلق و نابودی جنبش، در زندان اوین تهران بی‌رحمانه بدار آویخته شدند. رژیم که خیال ارباب و سرکوب کامل خلق‌گرد را در سمری پروراند، به یکباره در سراسر کشور با «اعتصاب سراسری» با پیشاهنگی خلق‌گرد، روبروگشت.

۹ الی ۱۵ می ۲۰۱۰

پژاک دو روز پس از اعدام کمانگر و یارانش از ۹ الی ۱۵ ماه می را «هفته مقاومت و آزادی» نامید و از تمامی خلق‌ها خواست به نافرمانی مدنی، بستن مغازه‌ها و تعطیلی بازار و برتن کردن جامه سیاه در روز پنج‌شنبه (۱۳/۲/۱۳۸۹) به اعتصاب و تحصن اعتراضی در محکومیت موج اعدام‌ها دست‌زنند. دامنه اعتراضات حتی به افغانستان و کشورهای همسایه هم رسید. مردم مبارز شهر «گور» در شمال‌گردستان در اعتراض به اعدام مبارزان، پاسداران رژیم در نقطه صفر مرزی را سنگ‌باران کردند.

۲۰ می ۲۰۱۰

پس از هفته «مقاومت و آزادی» که وحدت بی‌نظیر خلق را متجلی ساخت، در روز ۲۰/۵/۲۰۱۰ درحالی که فقط ده روز از اعدام مبارزان در زندان اوین گذشته بود، پژاک طی نامه‌ای سرگشاده خواستار «اتحاد ملی» احزاب و سازمان‌های گرد- ایرانی در چارچوب «جبهه دمکراتیک خلق‌ها» شد. بدنبال اعدام‌ها، قریب ۲۰ روز عملیات نظامی گریلاها در سراسر شرق‌گردستان بویژه در مناطق کرماشان نشان‌داد که رژیم ایران در رویارویی با نیروی گریلا ناتوان است. پژاک نتایجی خوب در کارزار برسرنشاندن رژیم بدست آورده بود، به همین دلیل ک.ج.ک رسماً از پژاک و ایران خواست به درگیری‌ها در راستای حل دمکراتیک پایان‌دهند، اما بازهم رژیم فرصت‌طلبانه به دام فریبکاری دولت ترکیه افتاد و حکم اعدام رفیق «زینب جلالیان» از کادرهای پژاک را هم به جریان انداخت و شماری از زندانیان سیاسی گرد را به مکان‌های نامعلوم منتقل نمود.

۹ ژوئن ۲۰۱۰

ایران جهت راضی نمودن ترکیه حملات محدود زمینی و گسترده توپخانه‌ای برای تعرض به خاک اقلیم ترتیب داد. پژاک پس از بیست روز از آغاز عملیات‌های پس از کنفرانس، عملیات‌های خود را کافی دانست و در ۹/۶/۲۰۱۰ اعلام کرد که اگر رفتارهای مشکوک ایران برای اخلاگری و تداوم اعدام مانع‌ساز نگردد، پیشنهاد ک.ج.ک برای اعلام آتش‌بس یکطرفه را بررسی خواهد کرد.

۳۱ ژوئن ۲۰۱۰

تیم‌های ویژه‌های در مراکز آموزشی ضدپژاک واقع در کرماشان آموزش‌هایی خاص دیده و جهت ورود به خاک عراق و اقلیم کردستان و انجام عملیات ترور بر ضد پژاک و یا ایجاد ناامنی در خاک عراق و اقلیم، از بهمن‌ماه ۱۳۸۹ ه.ش انتقال‌یافته و در پادگانی واقع در پیرانشهر مستقرگشتند. شیوه انتخاب هدف در هم‌گذاری‌های مهاباد(در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۳۱ گروه ضدپژاک رژیم این هم‌گذاری را انجام و به پژاک نسبت‌دادند) و قلاذی جنوب کردستان(در تاریخ ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۰) اثبات‌گر نقش گروه‌های ضدپژاک در این دو عمل تروریستی است.

۲۵ ژوئیه ۲۰۱۰

یکی از نمونه‌های بارز قتل‌ها به دست رژیم ایران، کشتن یک پیرمرد و دختر جوان وی از اهالی روستای «نساره» از توابع دیواندره در تاریخ ۲۰۱۰/۷/۲۵ بود. نیروهای رژیم یونيفرم مبدل گریلاها را بر تن آن دو شهروند کردند و با ادعای عضویت آنها در پژاک به‌زعم خود بر جنایت‌شان سرپوش گذاشتند، اما مردم همان روستا آشکارا دولت را مسئول و پژاک را مبرا از این اعمال شنیع دانستند.

۱۸ سپتامبر ۲۰۱۰

کارگروه زنان چهاربخش کردستان در ۱۸ سپتامبر ۲۰۱۰ نخستین نشست خود را در شهر دهوک اقلیم کردستان برگزار نمود و با بررسی «مسائل زنان و مسئله‌گرد» بر تحقق صلح پایدار در کردستان اصرارورزید.

تابستان ۲۰۱۰

جلد چهارم دفاعیات رهبر آپو تحت عنوان «بحران تمدن در خاورمیانه و رهیافت تمدن‌دمکراتیک» به فارسی ترجمه و چاپ‌شد.

۱۹ اکتبر ۲۰۱۰

رهبر اوجالان «استراتژی مرحله چهارم» برای ملت‌گرد را در ۲۰۱۰ آغازکرد که دستورالعمل آن «حفظ موجودیت و کسب آزادی» می‌باشد. پژاک در اعلامیه (دکلراسیون) پروژه خود برای حل دمکراتیک در ۲۰۱۰/۱۰/۱۹ هشدارداد که درصورت ابای رژیم از به‌رسمیت‌شناختن خودمدیریتی ملت‌ها، در سال‌های آتی با تنگناهای عمیق رودرو خواهدشد. رهبر اوجالان در جریان دیدارهای هفتگی با وکلای مدافع درخصوص اعلامیه

پژاک، گفت: «گفته می‌شود که اخیراً ایران عملیات نظامی انجام داده و در این زمینه به تحرکاتی دست زده. پژاک خطاب به حکومت ایران اعلامیه‌ای ۷ ماده‌ای را منتشر کرده. این حرکت را مثبت ارزیابی می‌کنم. در ایران و شرق گُردستان نیز احتمال جریانی مشابه ترکیه وجود دارد. اگر ایران در این راستا با نگرشی دموکراتیک برخورد نماید، می‌تواند در اعمال سیاست صحیح نقشی تأثیرگذار داشته‌باشد.»

پاییز ۲۰۱۰

پژاک طی یک اعلامیه جدید پروژه‌های ۷ ماده‌ای را با دست‌نشان ساختن مفادی جهت طرح مطالبات گُردها، ارائه داد که ماده یک آن این بود: «به رسمیت شناختن مسئله گُرد و حل این مسئله به شیوه دموکراتیک و از راه دیالوگ.» ایران اما علی‌رغم داعیه دشمنی با آمریکا از او خواست پژاک را در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار دهد.

۵ نوامبر ۲۰۱۰

پژاک در ۲۰۱۰/۱۱/۵ با پیشاهنگی زندانیان سیاسی در اورمیّه کمپین «نه به اعدام و سنگسار» را با اعتصاب‌غذای یک‌روزه راه‌اندازی کردند. تعداد زیادی از زندانیان بویژه ۳۲ زندانی در زندان‌های اورمیّه، مهاباد، زنجان، قزوین، سقز، تبریز، اردبیل، بندرعباس، کرج و اوین تهران در این کمپین مشارکت جستند.

۲۳ دسامبر ۲۰۱۰

رهبر اوجالان آخرین جلد مجموعه پنج جلدی مانیفست تمدن دموکراتیک را با عنوان «مسئله‌ی گُرد و رهیافت ملت دموکراتیک» (دفاع از گُردها، خلقی در چنگال نسل‌کشی فرهنگی) را به پایان رسانده و آن را به دادگاه حقوق بشر اروپا فرستاد. بدین ترتیب نظریه «مدرنیت‌هی دموکراتیک» را به شکلی ساده و گسترده بیان کرده و برنامه و استراتژی جدیدی را برای حل مسائل و مشکلات اجتماعی و در رأس آن مسئله‌ی گُرد ارائه نمود. در همین سال جلد چهارم آن به فارسی ترجمه شد.

۳ نوامبر ۲۰۱۰

در این روز اعتصاب‌غذای خشک سه‌زندان عضو پژاک به نام‌های «احمد همویی، حبیب‌الله گلپری‌پور و علی احمد سلیمان» در محکومیت فشارهای خطرآفرین رژیم آغاز گردید. سه‌روز پس از شروع اعتصاب این سه مبارز، «هوشیار زیباری»، وزیر خارجه وقت عراق که از رؤسای حزب دموکرات گُردستان هم هست، به تهران سفر کرد و بدون

هیچ بنیان حقوقی و سیاسی و یا سندی مدلل، رسماً پژاک را سازمانی تریستی اعلام کرد. رهبر اوجالان در این خصوص گفت: «هوشیار زیباری طی بیانیه‌ای پژاک را تروریست اعلان نموده. آنها از کشورهای منطقه می‌ترسند؛ بدین سبب، چنین تصریحاتی ارائه می‌دهند.»

اروپا ۲۰۱۰

در سایه برگزاری «کنفرانس نخست پژاک» در سال ۲۰۱۰، سیستم پژاک در قندیل و اروپا تحولی چشمگیر یافت و تشکلات حزبی بنیادی‌تر گشتند. در این راستا در سال ۲۰۱۱ دوره آموزشی دوم با حضور ۸۰ تن دایر و دفتر رسمی پژاک در کشور سوئد تأسیس گردید.

سال ۲۰۱۰

رفیق شاهین درسیم (بشیر ندیم گردبانی) - اهل اورمیه که در سال ۹۲ به صفوف گریلا پیوست، در سال ۲۰۱۰ در منطقه خاکورک شهید شد.

۱۰ ژانویه ۲۰۱۱

پژاک در همان اوایل زمستان ۲۰۱۱ هشدار داد که رژیم‌های «ایران، ترکیه، سوریه و عراق» با برگزاری نشست استانبول، «کانسپت اسلام سیاسی» علیه جنبش آزادیخواهی کردها شکل داده‌اند که خبر از شعله‌ور شدن جنگی بی‌امان در آینده می‌داد. پژاک در بیانیه خود در ۲۰۱۱/۱/۱۰ صراحتاً آمادگی خود برای مبارزه علیه هر سیاست نابودگرانه و آنتی‌گُرد را اعلان داشت و ملتفت بود که «سناریوی حمله به قندیل» یک واقعیت است که در نشست استانبول پایه‌ریزی گشته. ایران هم در روز ۲۵ بهمن با اعزام نیروی امنیتی، تظاهرات مردمی را که فراخوان پژاک در آن مؤثر واقع گشت، مورد یورش قرارداد و دو جوان معترض به نام‌های «صانع ژاله و محمد مختاری» را وحشیانه به قتل رساند. خلق شرق کردستان هم تصمیم گرفت در روز ۱ اسفند به اعتصابات سراسری بپیوندد. پژاک هم برای آن اعتصابات فراخوان پشتیبانی داد.

۱۵ ژانویه ۲۰۱۱

رژیم ایران بعنوان پیام هم‌پیمانی با عراق، ترکیه و سوریه و با هدف تشویق آنها برضد جنبش آزادیخواهی گرد، رفیق «حسین خضری (هیمن بی‌کس)» مبارز عضو پژاک را بدارآویخت. رژیم از بیم انتقام‌گیری جرأت نکرد در همان روز خبر اعدام خضری را اعلام نماید، این بود که با ده روز تأخیر، در روز ۲۰۱۱/۱/۱۵ آن را تأیید کرد. پژاک این

اقدام رژیم ایران را گسترش توطئه همه‌جانبه بین‌المللی میان هر چهار کشور حاکم بر گُردستان اعلام و محکوم نمود. خلق‌گُرد در هر چهاربخش گُردستان و اروپا هم در روز ۲ بهمن سالروز تأسیس «جمهوری گُردستان» به سلسله راهپیمایی‌ها بر ضد جمهوری اعدام دست‌زد. رژیم به منظور ارباب بیشتر خلق‌گُرد و پیام به هم‌پیمانان خود در روز پس از ۲ بهمن یک زندانی دیگر گُرد در زندان اورمیه به نام «فرهاد تازم» را بدارآویخت.

۳ مارس ۲۰۱۱

نیروهای دولت در ادامه پروژه ضدپژاک، روز جمعه ۳ مارس ۲۰۱۱ (۱۳۸۹/۱۲/۱۳) در راستای ارباب معترضان درحوالی شهر سنندج چهار کارمند اداره محیط‌زیست را به‌طرز مشکوک در محلی در نزدیکی «پادگان امام علی سپاه پاسداران» در روستای «دوشان» به‌قتل‌رساندند. دولت جهت بدنام‌کردن، قتل آن چهار تن را به نیروهای پژاک نسبت‌داد، زیرا در آن روزها گریلاهای «نیروهای شرق کوردستان» علیه گروهی از نیروهای ویژه که رژیم از استان‌های همجوار برای سرکوب اعتراضات به گُردستان اعزام کرده‌بود، حمله‌ای به انجام رسانده بودند.

۳۰ مارس ۲۰۱۱

رهبان اوجالان در ۳۰ مارس ۲۰۱۱ اظهارداشت: «گفته‌می‌شود بعد از نوروز در ایران موج دستگیری و بازداشت‌ها شروع شده. چند نفر دستگیر شده‌اند، آیا تعداد آنها مشخص است؟ ممکن است صدها نفر باشند. رژیم ایران بسیار خطرناک است؛ بایستی دقت بسیاری به‌خرج‌داد. خلق‌مان در آنجا می‌توانند به کوه‌ها پناه‌برند و به سمت عراق بروند. می‌توانند در کوه‌های آنجا پناه‌گیرند. در این مرحله دولت ایران ممکن است نقشه‌ی پلیدی را عملی‌سازد. در این مورد خلق‌مان می‌توانند هر نوع تدابیر امنیتی را اتخاذ نمایند.»

۱ آوریل ۲۰۱۱

پس از تظاهرات نوروز، در ماه آوریل پرده از روی عاملان جنگ برداشته شد و سپاه پاسداران رژیم و قوای پیشمرگ اقلیم گُردستان نیروهای زیادی را بسوی نقاط مرزی با مناطق حفاظتی میدیا در قندیل گسیل‌داشتند. در روز ۱ آوریل تیم گریلاهای ه.ر.ک با نام «تیم تولهدان» در منطقه «مریوان-آزکول» در حدفاصل روستاهای «کانی‌خیار، کبود و سیاناو» عملیاتی را علیه مرکز ایست‌بازرسی سپاه انجام‌دادند و ضمن واردساختن ضربات مهلک آن مرکز را تحت کنترل کامل درآوردند. این عملیات در یادبود شهید

«حسین خضری» و رفقای مقاومت طلب وی در زندان، انجام گرفت.

۴ الی ۸ آوریل ۲۰۱۱

سومین کنفرانس «اتحادیه زنان شرق کردستان (ی.ژ.ر.ك)» از ۴ الی ۸ آوریل ۲۰۱۱ با شعار «ارتقای مقاومت بر مبنای ختمشوی شهید روناھی روكن (شیرین علم‌هولی)، پیشبرد سازماندهی و اصرار بر گام‌های نوین» برگزار گردید. چاپ و انتشار مجله «زیلان» در رشد روشنگری زنان نقش بسزایی داشت و سعی شد پاسخگوی شهادت ۱۰ شهید ی.ژ.ر.ك در عرض سه سال گردد.

۳۰ آوریل ۲۰۱۱

در ۳۰ آوریل سپاه پاسداران اشغالگر که مشغول تدارکات جنگ و شاخوشانه کشیدن علیه قندیل بود، با يك قشون‌کشی، هزاران نیرو را در مناطق سردشت، پیرانشهر و اشنویه در مرز با اقلیم کردستان مستقر ساخت و آرایش جنگی گرفت. در مرزهای غربی قندیل هم نیروی پیشمرگ با ادوات سنگین از قبیل توپ و تانک در مناطق حلبجه، پنجوین و پشدر صف‌آرایی کرد.

۱۵ ژوئن ۲۰۱۱

در روز ۲۰۱۱/۶/۱۵ زندانیان عضو پژاک و پ.ك.ك در زندان‌های ایران مشترکاً طی بیانیه‌ای از خودمدیریتی شمال کردستان اعلام حمایت کردند.

۲ ژوئیه ۲۰۱۱

تعرضات سپاه پاسداران به مرزها در ماه ژوئیه به درگیری‌های پراکنده با گریلاها در مناطق «دره شیخ‌عایشه، کودو و برده‌ناز» (در مرز با اشنویه) انجامید که سپاه متحمل تلفات جانی سنگین شد. بخشی دیگر از نیروهای سپاه از منطقه مرزی حاجی‌عمران تا منطقه خاکورک را تحت پوشش قراردادند. در اولین حمله پاسداران، يك پایگاه مرزی حزب دمکرات اقلیم کردستان مورد هدف قرار گرفت. در درگیری‌های روز ۲ ژوئیه يك گریلای مبارز به نام «گیوارا گیلورت» (شوان نورالدین یوسف) «اهل کرکوک در درگیری در دره «شیخ‌عایشه» به شهادت رسید، اما رژیم نتوانست در هیچ يك از آن مناطق وارد خاک جنوب کردستان شود. درست در همان روز جمهوری اسلامی ایران ادعای «بخشیدن منطقه‌ای به وسعت ۳۰۰ هزار هکتار از زمین‌های مرزی در حدفاصل دالامپر تا مرز مقابل قلاذی از سوی حکومت اقلیم بدون اطلاع دولت مرکزی عراق به پژاک» را

مطرح‌ساخت تا به بهانه آن حمله به قندیل و آغاز جنگ را مشروع جلوه‌دهد.

۱۶ ژوئیه ۲۰۱۱

دو روز پس از اعلام خودمدیریتی شمال کردستان و اخلاگری رژیم ایران با ادعای بخشیدن مناطق مرزی به پژاک، در روز ۲۰۱۱/۷/۱۶ سپاه پاسداران حمله به قندیل را با قریب ۳۵ هزار نیرو آغاز کرد که تا ۲۰۱۱ /۷/۲۷ بعنوان مرحله نخست تداوم‌یافت. با شلیک اولین گلوله‌های توپ آتشبار سپاه رژیم ایران بسوی قندیل و آغاز جنگ، حزب کومله (جریان رفرم‌خواه) که در ۲۰۰۸ به کوهستان آمده بود، بطور کامل قندیل را ترک گفت. اولین حمله پاسداران علیه تپه «شهید فرزاد کمانگر» واقع در منطقه صفر مرزی «دوله‌کوکه» صورت گرفت که در جریان آن، فقط ۹ گریلای مبارز مستقر در آنجا علیه هزاران نیروی سرپامسلاح مقاومت کردند و به دلیل فقدان مهمات کافی، هر ۹ گریلای مبارز و فدایی به کاروان شهیدان پیوستند، ولی مقاومت یک‌روزه آنها که به هلاکت رسیدن قریب ۱۵۰ پاسدار را در پی داشت، روحیه‌ای عظیم به نیروهای گریلا بخشید. عملیات فدایی ۵ گریلای قهرمان از جمله «عگید توشپا (طیب رحیمی) و ساریا انونور (نورجان دمیر)» بعنوان دو فرمانده زنده علیه پایگاه «زمزیران» در حوالی مهاباد، حماسه را به اوج رساند. در مناطق «خنیره و برده‌ناز» در مرز با اشنویه و دره شیخ‌عایشه در مرز با پیرانشهر هم درگیری‌های سنگین روی داد و پیشروی سپاه متجاوز متوقف گشت. در مرز بازرگان استان اورمیه نیز خط لوله انتقال گاز به ترکیه منفجر گردانده شد.

۲۷ ژوئیه ۲۰۱۱

در حالی که تنها دوازده روز از آغاز جنگ گذشته بود، سپاه پاسداران بدون یک وجب پیشروی و تعرض، در روز ۲۰۱۱/۷/۲۷ ناگهان عقب‌نشینی کرد.

۲ سپتامبر ۲۰۱۱

بنا به قرائن و مستندات، رژیم ایران هم با مشاهده مواضع فاشیستی ترکیه تحریک شد و علی‌رغم شکست در مرحله نخست، پس از گذشت ۳۵ روز دور دوم حملات خود به قندیل را در روز ۲۰۱۱/۹/۲ از سر گرفت که تنها پنج روز تا ۲۰۱۱/۹/۵ بطول انجامید.

۳ سپتامبر ۲۰۱۱

در روز ۲۰۱۱/۹/۳ فرمانده مبارز و فدایی، «فرمانده سمکو سرهلدان (ماجد کاویان)»

که حماسه‌ساز آوردگاه قنديل شد در تپه کوتامان به کاروان شهدا پیوست. شگرد ایشان در پیاده‌کردن شیوه‌های جنگی مدرن با استفاده از چندین واحد گریلایی، شگفت‌آور شد.

۵ سپتامبر ۲۰۱۱

نظام ایران مجبور شد در ۲۰۱۱/۹/۵ تقاضای آتش‌بس کند. زیرا غنای تاکتیک‌های گریلا روزه‌روز پیروزی‌های ارزشمندتری حاصل کرد و دشمن را کاملاً زمین‌گیر نمود. در اواخر جنگ قنديل در یکی از روستاهای تابعه مریوان تیم گریلاهای ه.ر.ک به نام «تیم شهید فرزند» یک پایگاه سپاه اشغالگر را در نزدیکی روستای «سلین» (هورامان تخت) مورد هدف قراردادند. پایگاه به تصرف گریلاها درآمد. گریلای مبارز، «بوتان» به شهادت رسید. در حماسه قنديل، بیش از ۸۱۵ نظامی پاسدار و ارتش ایران به هلاکت رسیدند و ۲۳ گریلای مبارز به کاروان شهدا پیوستند.

۱۵ سپتامبر ۲۰۱۱

پژاک پس از گذشت ده روز از اتمام جنگ قنديل، در ۲۰۱۱/۹/۱۵ منطبق بر منظومه فکری رهبر اوجالان «اعلامیه هفت ماده‌ای سوم» را جهت حل دمکراتیک مسئله‌گرد در شرق کردستان و ایران منتشر نمود.

۳۰ ژانویه ۲۰۱۲

رویکرد مستبدانه الیگارش‌ی شیعی و بی‌اعتنایی رژیم به اعلامیه ۷ ماده‌ای، پژاک را بر آن داشت که در ۳۰ ژانویه ۲۰۱۲ انتخابات سراسری دوره نهم مجلس را بایکوت نماید.

۶ فوریه ۲۰۱۲

در روز ۲۰۱۲/۲/۶ روزنامه رسالت رژیم ایران مدعی شد که «سفارتخانه آمریکا دو مبعوب را به مبارزین پژاک تحویل داده که بر اثر آن مبعوذاری، یکی از مهندسان حوزه انرژی هسته‌ای به نام «احمد روشن» جان خود را از دست داده است». پژاک هم رسماً دست‌داشتن در هرگونه مبعوذاری را تکذیب نمود.

۱۵ مارس ۲۰۱۲

در روز ۲۰۱۲/۳/۱۵ دومین کنفرانس جوانان چهاربخش کردستان در سالن اجتماعات «پیشوا قاضی» در هولیر آغازبکار کرد.

۱۲ می ۲۰۱۲

در روزهای ۱۲ و ۱۳ ماه می ۲۰۱۲ بیست و چهارمین «کنگره ملی گُرد» در شهر واشنگتن برگزار گردید. این کنگره از سال ۱۹۸۸ جهت مباحثه بر سر مسئله گُرد برگزار می‌شود. هیأت پژاک هم بدنبال دعوت رسمی، در این کنگره حضور یافت. هیأت پژاک در این کنگره انتقاداتی شدید را متوجه نظام سرمایه‌داری و ابرقدرت‌های آمریکا-اروپا ساخت و مسئولیت‌شان را در عدم حل مسئله گُرد خاطرنشان ساخت.

تابستان ۲۰۱۲

سال ۲۰۱۲ سالی بود که رفقا «زال مد(ارکان چاغان)، آارات، روژها و فریاد» عضو تیم چهارنفره اعزام‌شده به لرستان بودند. در سال‌های بعد هر چهار رفیق در مناطق و فعالیت‌های متفاوت به شهادت رسیدند.

تابستان ۲۰۱۲

جلد پنجم دفاعیات رهبر آپو تحت عنوان «مسئله گُرد و رهیافت ملت‌دموکراتیک(دفاع از گُردها، خلقی در چنگال نسل‌کشی فرهنگی)» به فارسی ترجمه و چاپ شد.

نوامبر ۲۰۱۲

در اواخر نوامبر سال ۲۰۱۲ ترکیه به مناطق «سریکانی» همجوار با کوبانی حمله و شماری از شهروندان مدنی را قتل‌عام کرد. همچنین طی حمله هوایی به مناطق مرزی قندیل، دو شهروند کولبر به نام‌های «مام‌علی» اهل پیرانشهر و «شپول لقمان» اهل مهاباد را به شهادت‌رساند و دو تن دیگر مجروح شدند.

سال ۲۰۱۲

رفیق هاوری کلهر (داریوش حواصی) - اهل ایلام که در سال ۱۹۹۲ به گریلا پیوسته بود، در ۲۰۱۲ در شرناخ شهید شد.

۲۱ مارس ۲۰۱۳

رهبر اوجالان طی پیامی در میدان نوروز شهر آمد و با حضور ۳ میلیون نفر خواهان برقراری صلح و راه‌حل دموکراتیک مسئله شده و طی فراخوانی به هر دو طرف خواستار آتش بس و تلاشی همگانی در این راستا گردید. پیام از سوی مردمی که با شور و اشتیاق فراوان در میدان جمع شده بودند، به شدت مورد استقبال قرار گرفت و مایه‌ی

امید تمامی صلح دوستان شد. رهبر اوجالان در پیام تاریخی خویش آغاز مرحله «رهایی دموکراتیک و حیات آزاد» در کردستان و خاورمیانه را رسماً عنوان گذاری و اعلان کرد. پژاک هم از روند صلح امرالی پشتیبانی کرد.

نوروز ۲۰۱۳

پژاک هیأتی به روزاوی کردستان برای شرکت در کنفرانس ملی جوانان کرد رهسپار کرد. سومین کنفرانس ملی جوانان کرد در نوروز سال ۲۰۱۳ در شهر رملان روزاوی کردستان برگزار گردید که همزمان بود با حملات تبهکاران ترکیه و داعش به شهر «سریکانی» و مناطق حومه آن. در قطعنامه تأکید شد که در صورت عدم تحقق پروژه «کنفدراسیون ملی جوانان» در خاک شرق کردستان و شرایط نامساعد امنیتی «شرق» جهت برگزاری چهارمین کنفرانس جوانان، می‌توان کنفرانس را در شهر «رانیه» جنوب کردستان برگزار نمود.

۳ آوریل ۲۰۱۳

پژاک با وقوف بر تأثیرگذاری قطعی خودمدیریتی و روند مذاکرات صلح در شمال کردستان و آزادی خلق کرد در روزاوا، حمایت قاطع از پیام رهبر اوجالان، طی اعلامیه‌ای رسمی در روز ۲۰۱۳/۴/۳ مرحله رسمی «رهایی دموکراتیک و حیات آزاد» و سومین کنفرانس ملی جوانان کرد را اعلان داشت و برای پیاده‌سازی پروژه صلح در ایران و شرق کردستان اعلام آمادگی کرد. پژاک تمامی خلق، احزاب و سازمان‌های سیاسی و مدنی کردستان را به مشارکت دعوت نمود.

۱۹ می ۲۰۱۳

سپاه پاسداران بدون توجه به پروسه «آتش‌بس»، در روز ۱۹ می ۲۰۱۳ در منطقه «جانداران» شهرستان سردشت به گریلاهای ه.ر.ک یورش برد که به درگیری انجامید. در این درگیری دو مزدور محلی به سزای اعمال‌شان رسیدند، اما گریلاها تلفات جانی نداشتند.

تابستان ۲۰۱۳

پژاک مشارکت در انتخابات ریاست جمهوری را عبث خواند و آن را بطور جد بایکوت کرد. در خصوص انتخابات شورای شهر و روستا هم مشارکت مردم را مشروط به صلاح دید خلق اعلان نمود.

۶ ژوئن ۲۰۱۳

سه روز قبل از انتخابات ریاست جمهوری، خبرگزاری مهر وابسته به رژیم طی انتشار خبری کذب مدعی شد که در روز ۲۰۱۳/۶/۶ يك كادر سپاه پاسداران در يك درگیری مرزی با گریلهای پژاک کشته شده، اما پژاک رخدادن هرگونه درگیری در آن تاریخ را تکذیب و دروغ‌پردازی رژیم را بهره‌برداری منفی در آستانه انتخابات عنوان کرد.

۲۷ ژوئن ۲۰۱۳

پژاک با هدف محک‌زدن مقاصد اصلی جمهوری اسلامی در مواجهه با مسئله‌گرد، در ۱۳۹۲/۴/۶ (۲۷ ژوئن ۲۰۱۳) نامه‌ای سرگشاده (نامه شماره: ۱۳۹۲ - ۸۹۱) خطاب به سیدعلی خامنه‌ای، رهبر نظام ایران نگاشت. در نامه به اهم موضوعات روز اشاره و با انگشت‌گذاری بر مداخلات قدرت‌های سرمایه‌داری جهانی که در بحران‌های عمیق بصرمی‌برند، تصریح کرد: خط‌مشی لیبرال دموکراسی با اتمام ابعادش می‌رود که سیطره‌یابد و بردگی مدرن را بر اذهان جوامع حک گرداند. پژاک در این نامه آمادگی برای حل مسالمت‌آمیز و دموکراتیک مسئله‌گرد را بیان داشت.

۲۲ آگوست ۲۰۱۳

سپاه اشغالگر در روستای «مارغان» از توابع شهرستان سردشت يك عملیات گسترده نظامی را علیه گریلهای ه.ر.ك آغاز کرد که علی‌رغم پایبندی به اصل دفاع‌مشروع از سوی گریلهای، بخاطر حماقت پاسداران به درگیری و هلاکت چندین پاسدار و مزدور انجامید. در این درگیری دو مبارز گریلای اهل سردشت به نام‌های «سپیان غریب (سلیمان زودویی) و چکدار دالاهو (رحمت زودویی)» که برادر بودند قهرمانانه به شهادت رسیدند. در میان کشته‌شدگان سپاه، مزدوری به نام «حکیم خالدی» اهل روستای حسن‌آباد منطقه صوما در اورمیه که در واقعه شهادت گریلهای پژاک «باگر حکاری (نصرت قمل)» و «ولات آدار (ایلهان باجو) اهل وان» و يك میهن‌دوست به نام «ملارسول» اهل روستای سیناوا دست‌داشت، در نبرد سردشت به سزای اعمال پلیدش رسید.

۲۸ سپتامبر ۲۰۱۳

مجلس پژاک طی نامه‌ای مفصل به رهبر اوجالان در ۲۰۱۳/۰۹/۲۸ ضمن تشریح اوضاع کلی «پژاک؛ ی.ژ.ر.ك؛ ه.ر.ك و ك.ج.ر» و ترسیم خطوط بنیادین جو سیاسی ایران و شرق‌گردستان، سطح پیشرفت‌های سازمانی پژاک را به استحضار رهبری رساند. در سرآغاز نامه بیان شده: «بخاطر اینکه نخستین بار است که برای تان نامه‌می‌نویسیم و در خصوص

فعالیت‌های مان مسائلی را به نظر تان می‌رسانیم، هیچانی وافر ما را دربر گرفته. برای اینکه خلقمان در شرق کردستان به آزادی و مبارزه‌مان به پیروزی واصل گردد و لایق شما و خلقمان باشیم تمامی وظایف محوله‌مان را برجای خواهیم آورد.» رهبر اوجالان نیز در آغاز پاسخ خویش بر اهمیت مذاکرات سیاسی مطابق با «مبادی رهیافت ملت دمکراتیک» تاکید کردند. همچنین رفتار نظام ایران با کردها را فرصت طلبانه دانست، بنابراین راهکار اصلی را توصل به هنر صلح تلقی نمودند. رهبر اوجالان در ادامه بر تأسیس سیستم سازماندهی خلق در شرق کردستان و ایران تأکید نمودند.

۲۶ اکتبر ۲۰۱۳

بنا به قرائن و شواهد صریح، به محض اینکه روحانی آرای مردم را جذب نمود، از تمامی شعائر انتخاباتی خود عدول کرد و مقابله با جنبش پژاک و پاکسازی «خط سوم» آن را در اولویت برنامه‌های استراتژیک کوتاه‌مدت و درازمدت خود قرارداد. این امر موجبات تصمیم سریع روحانی برای اعدام «باهوز سنه» (حبیب‌الله گلپری‌پور اهل سنندج) و رضا اسماعیلی (اهل اورمیه) «دو زندانی سیاسی گُرد در روز ۲۶/۱۰/۲۰۱۳» را فراهم آورد.

۴ نوامبر ۲۰۱۳

ایران پس از گذشت هشت روز، در ۲۰۱۳/۱۱/۴ شیرکو معارفی دیگر زندانی سیاسی در زندان سقز را اعدام کرد. دلیل این اعدام‌ها خشم ناشی از شکست بسیار مفتضحانه در عملیتهای سردشت پس از هزیمت زبونانه در جنگ قندیل بود.

اواخر ۲۰۱۳

علی‌رغم فداکاری‌های پژاک در حفظ آتش‌بس، دیگر آتش‌بس از سوی رژیم کاملاً نقض و زیر پا گذاشته شد. شکنجه مردم، افزایش کمی گروه‌های ضدگریلا با همراهی تیم‌های سربازان و مستشاران نظامی ترکیه و ملیتاریزه‌کردن شرق کردستان در ۲۰۱۳ به سطحی خطرناک رسید. اعتراضات شهرهای بانه، مهاباد، بوکان، سنندج و مریوان از سوی رژیم به خشونت کشیده و تعداد زیادی از میهن‌دوستان دستگیر شدند. همچنین زندانیان سیاسی از همه طیف‌ها و ملت‌ها در اکثر زندان‌های ایران در محکومیت صریح اعدام مبارزان گُرد اعتصاب سراسری کردند.

۲۲ ژوئیه ۲۰۱۳

در ۲۲ ژوئیه ۲۰۱۳ تعداد ۴۵ حزب سیاسی و سازمان کردستانی از چهار بخش کردستان

در شهر صلاح‌الدین (پیرمام) در قالب هیأت‌هایی تقریباً هفت‌نفره گردهم‌آمده و طی يك هفته، سلسله نشست‌های تدارکاتی را قبل از برگزاری کنگره ملی برگزار نمودند. ۹ حزب سیاسی شرق گُردستان بویژه پژاک در آن نشست‌ها حضور بهم رساندند. در آن نشست‌ها مقرر گردید که از میان کل احزاب ۲۱ نفر در «کمیته برگزارکننده» جای‌گیرند که پنج تن از آنها عضو کارگروه احزاب شرق گُردستان بودند. تلاش احزاب شرق برای حذف پژاک از کمیته و نهایتاً کنگره به رسوایی سیاسی برای آن احزاب ختم‌گشت لذا بیشتر به ذم او پرداختند. در این نشست مقرر شد که کمیته برگزارکننده متشکل از ۲۱ نفر از چهار بخش گُردستان و گُردهای مقیم اروپا باشد که کمیته مذکور موظف به اتمام تدارکات لازم برای برگزاری کنگره در «دوم شهریورماه» با شرکت ۶۰۰ تن بود. هشت کمیسیون در نشست تصویب شد. عناوین هشت کمیسیون چنین بود: تبلیغات و رسانه‌ها، فرهنگ و زبان، سیاست، اقتصاد، محیط‌زیست، دفاع‌مشروع و جامعه آزاد. پژاک هم به فعالیت‌هایش شتاب‌بخشید و نمایندگان خود را برای عضویت در هر يك از کمیسیون‌ها معرفی نمود. جلسات پیرامون دو مبحث اساسی برگزار گردیدند: نخست، سهم هر بخش گُردستان از تعداد کل ۶۰۰ شرکت‌کننده؛ و دوم، انتخاب ریاست کنگره بود. حزب دمکرات گُردستان عراق خواهان برابری مطلق سهمیه جنوب گُردستان با شمال بود درحالی که این، مقوله‌ای فراحزبی و منوط به کمیت جمعیت هر بخش می‌شد. بخاطر کارشکنی‌های بارزانی و برخی احزاب، کنگره برگزار نشد.

۲ دسامبر ۲۰۱۳

دولت روحانی به سازش با آمریکا در چارچوب برجام دست زد. پژاک در ۲۰۱۳/۱۲/۲ طی بیانیه‌ای رسمی هشدار داد که: «برخوردهای سازشی جمهوری اسلامی ایران در حوزه سیاست خارجی شاید در کوتاه‌مدت بتواند جوی آرام به‌میان‌آورد، اما در درازمدت با بحران‌های گسترده‌تر روبرو خواهد شد که رهایی از آن آسان نخواهد بود. زیرا در مرحله کنونی سازش استراتژیک غیرممکن است.»

اروپا ۲۰۱۳

پلاتفرم زاگرس در سال ۲۰۱۳ با هدف سازماندهی اشخاص روشنفکر، آکادمیسین و پیشبرد مسایل ملی گُرد و گفتمان بر سر مسایل اجتماعی در اروپا تأسیس گشت.

مرحله سوم تکوین

۱۲ فوریه ۲۰۱۴

در ۱۲ فوریه ۲۰۱۴ یکی از کادرهای پژاک به نام «درسیم تولهلدان (رئوف شیخی)» اهل منطقه تیلکو شهرستان سقز در مرکز شهر سنندج و در داخل خودرو حامل، ناجوانمرده مورد هدف تیراندازی مستقیم نیروهای اداره اطلاعات قرارگرفت و به شهادت رسید.

۱۲ می ۲۰۱۴

سیستم «جامعه دمکراتیک و آزاد شرق کردستان (کودار)» تأسیس شد. اساساً مرحله نخست «تکوین حزبی» مقطع زمانی تأسیس پژاک تا سال ۲۰۱۰ را دربرگرفت. این برهه، بصورت دوره نوپایی حزب و ثبات سازمانی با رویارویی خشونت‌بار در تقابل با نظام ایران، گذشت. مرحله دوم از سال ۲۰۱۰ یعنی برگزاری کنفرانس نخست تا ۲۰۱۴ که همانا تأسیس کودار است را دربرمی‌گیرد. پژاک در این مرحله وحدت حزبی و سازمانی را ایجاد کرد. مرحله سوم از زمان تأسیس کودار تا به امروز را دربرمی‌گیرد. پژاک به وظایف جاری خود درقبال «جنگ و انقلاب» در مراحل «اولیه و ثانویه» علی‌رغم نواقص و موانع موجود، عمل کرد اما رسالت «مشارکت دادن دمکراتیک خلق» را تمام‌وکمال بجانیاورده و یا کفایت نکرده بود. اینجاست که وجود «سیستم کودار» ضرورت انکارناپذیر یافت. پژاک در قطعنامه پایانی کنگره چهارم خود در مورخه ۲۰۱۴/۵/۱۲ ضمن تأکید بر عضویت در سیستم کودار، ده ماده را برشمرد که به تحقق کنفدرالیسم و ملت دموکراتیک و آزادی زنان و نجات محیط‌زیست، دفاع مشروع و قانون اساسی دموکراتیک ایران اتحاد ملت کرد و خلق‌های ایران پرداخت.

۲۰۱۴ می

چهارمین کنفرانس «اتحادیه زنان شرق کردستان (ی.ژ.ر.ک)» تحت شعار «با تعمیق در ایدئولوژی آزادی زن، خودمدیریتی دمکراتیک را تحقق بخشیم» در ماه می ۲۰۱۴ برگزار شد. ی.ژ.ر.ک متناسب با سیر تحولات جهانی و خاورمیانه‌ای و باتوجه به اوضاع جامعه زنان، تصمیم گرفت که با تأسیس سیستم «جامعه زنان آزاد شرق کردستان» با نام اختصاری «کژار» وارد عرصه دیالکتیک کنفدرالیسم گردد. کنفرانس چهارم در راستای تحکیم پایه‌های سازمانی ی.ژ.ر.ک بعنوان «سیستم دمکراتیک کژار»، اتحاد روح ملی و وحدت زنان ایرانی-گُرد بر بنیان خط مقاومت شهیدان «شیرین علم‌هولی، برفین، ساریا و اویندار» را شرط اجتناب‌ناپذیر عنوان کرد.

۲۵ می ۲۰۱۴

سال ۲۰۱۴ سال تغییر و تحول ساختاری پژاک و نیروی آن ه.ر.ک در انطباق با سیستم کنفدرالیسم و ملت دمکراتیک بود. نیروی ه.ر.ک در ۲۵/۵/۲۰۱۴ سومین کنفرانس خود را برگزار و جهت عضویت در کودار، نام سازمانی خود را به «یگان‌های مدافع شرق گُردستان (ی.ر.ک)» تغییر داد و «ایالات پنج‌گانه» را در شرق گُردستان در راستای دفاع‌مشروع بسط داد. «نیروهای زنان شرق گُردستان (ه.ژ.ر.ک)» که در سال ۲۰۱۰ تأسیس گردیده‌بود نیز عنوان خود را به «نیروی مدافع زنان (ه.پ.ژ)» تغییر داد و هر دو نیرو در چارچوب سیستم کودار تشکیل ساختاری آن را در بعد دفاع‌مشروع شیرازه بستند اما خودمدیریتی خود را همچنان حفظ می‌نمایند.

۱۴ نوامبر ۲۰۱۴

در جریان مقاومت شنگال یکی از فرماندهان گریلای ه.پ.گ به نام «دلگش بوکان (اسماعیل آزادخواه)» به شهادت رسید. وی پیش از آن، سالها در پژاک به مبارزه پرداخت و در مناطق مکرران دستاوردهای زیادی حاصل نمود.

۲۰۱۴ نوامبر

پس از اعزام نیروهای گریلای ه.پ.گ به خانقین، کلار، کرکوک، مخمور و شنگال، می‌بایست بنا به توافق دوجانبه با حکومت اقلیم، گروه گریلاهای «ی.ر.ک» هم به کرکوک و خانقین اعزام می‌شدند. باوجود فشارهای ایران و ترکیه اما کاروان گریلاهای ی.ر.ک متشکل از حدود ۱۰۰ گریلا بسوی رانیه به حرکت درآمد و در شهرهای سنگسر، ژاراه، قلادزی و رانیه با استقبال جمعیت ۲۰ هزار نفری روبرو شدند. رسانه‌ها و شبکه‌های تلویزیونی جنوب گُردستان هم به پخش زنده آن پرداختند. اقدامات ایران حکومت اقلیم را پشیمان ساخت و گفتگوهای دیپلماتیک با مقامات حکومت اقلیم نتیجه‌داد، لذا پس از تسلیم‌پذیری حکومت اقلیم، کاروان گریلاهای ی.ر.ک که تا شهر «پیرمگرون» رفته‌بود به قندیل بازگشت.

۹ سپتامبر ۲۰۱۴

«یگان‌های مدافع شرق گُردستان (ی.ر.ک)» و «نیروی مدافع زنان (ه.پ.ژ)» در روز سه‌شنبه، ۹ سپتامبر ۲۰۱۴ به‌منظور دفاع از شهروندانی که به کوهستان شنگال پناه‌برده و پس از گذشت قریب یک‌ماه هنوز در وضعیت وخیم بصری‌بردند، واحدهایی از یگان‌های خود را به آن منطقه اعزام کردند.

۷ الی ۱۱ اکتبر ۲۰۱۴

روزهای ۱۵ الی ۱۹ مهر ۱۳۹۳ برابر با ۷ الی ۱۱ اکتبر ۲۰۱۴ تجمعات و راهپیمایی‌هایی در اعتراض به «کشتار» خلق «کوبانی» به دست گروه تبهکار داعش برگزار شد. در اکثر شهرها بویژه سنندج، مهاباد، اورمیه، بوکان، جوانرود، کرمانشاه، بانه، پاره، کامیاران، دهگلان، کنگاور، پیرانشهر، سقز، ایلام و شهرهای تبریز، شیراز، مشهد و تهران صدها هزار نفر در حمایت از کوبانی راهپیمایی کردند. این خیزش، اتحاد ملی گردها را به اوج رساند.

۲۰ نوامبر ۲۰۱۴

فشار بر زندانیان با هدف ارباب و سرکوب، ۲۹ زندانی سیاسی و مدنی گرد در زندان اورمیه را مجبور به اعتصاب غذا از تاریخ ۲۹ آبان ماه ۱۳۹۳ در بند ۱۲ زندان مرکزی نمود. از جمله اهداف زندانیان حمایت از انقلاب خودمدیریتی در کنار خواسته‌هایی چون «تفکیک جرایم، داشتن بند سیاسی مستقل و توقف رفتارهای غیرانسانی علیه زندانیان» بود. رژیم در برابر مقاومت زندانیان تسلیم شد و ناچاراً مطالبات آنها را پذیرفت. زندانیان مبارز هم با اعلام موفقیت آمیز بودن مقاومت اراده‌مندی و موجودیت در ۳۳ امین روز به اعتصاب خود خاتمه دادند.

۳۰ دسامبر ۲۰۱۴

سحرارودی از سوی سران اقلیم جنوب کردستان مورد استقبال قرار گرفت. سفر هیأت «محمد جعفر سحرارودی» از عوامل ترور شهید دکتر قاسملو، همزمان بود با اعتصاب غذای یک زندای سیاسی گرد در ۴۸ امین روز و پایان دادن ۲۹ زندانی سیاسی دیگر به اعتصاب غذای خود در زندان اورمیه در ۳۳ امین روز. پژاک در ۳۰ دسامبر طی بیانیه‌ای رسمی ضمن انتقاد شدید از حکومت اقلیم بویژه حزب دمکرات، سفر آن هیأت ایران همزمان با مقاومت آزادسازی شنگال و کوبانی را خطرناک عنوان کرد.

اواخر ۲۰۱۴

در اواخر سال ۲۰۱۴ و اوایل ۲۰۱۵ حملات نظامی سپاه، حضور نظامی-توپخانه‌ای نیروهای اشغالگر در سراسر شرق کردستان و موج بازداشت‌های فعالان در شهرها به اوج رسید و پژاک آن موج را اشغال مجدد کردستان عنوان و محکوم کرد.

۲۹ مارس ۲۰۱۵

در پی تأسیس کودار در سال ۲۰۱۴ و رسیدن جنبش شرق کردستان به سطح سیستم

دمکراتیک(کنفدرالیسم و ملت دمکراتیک هم‌پایه) «جمعیت جوانان شرق گُردستان(ك.ج.ر)» هم جهت تجدیدساختار و عضویت در کودار، دومین کنفرانس خود را در ۲۹ مارس ۲۰۱۵ برگزار نمود. جمعیت جوانان با اتکای بر خط‌مشی شهید «درسیم تولهلدان» و با شعار «سازمان‌یافتگی جوانان بزرگترین عملیات و آزادیست» در مسیر «تکوین حزبی»، مرحله‌ای نوین از ترقی را شروع کرد. ك.ج.ر جهت کادرسازی، آکادمی «شهید هیمن» را تأسیس نمود.

اروپا مارس ۲۰۱۵

گروهی از فعالان گُرد هورامانی در سال ۲۰۱۵ در اروپا اقدام به تأسیس نهادی بنام «پلاتفرم هورام» نمودند و این نهاد را تحت چتر جامعه دمکراتیک و آزاد شرق کردستان «کودار» اعلام کردند.

۳ می ۲۰۱۵

واقعه مهمی که در آن برهه و در بهار ۲۰۱۵ روی داد، اقدام تجاوزگرانه يك مأمور امنیتی رژیم علیه يك دختر مهابادی بود که منجر به جانباختن وی گشت. «فریناز خسروانی» کارمند هتل «تارا» در تاریخ روز یکشنبه(۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۴ / ۳ می ۲۰۱۵) برای نجات خود از دست مأمور متجاوز رژیم ایران از طبقه چهارم هتل در شهر مهاباد خویش را به پائین پرت کرد و دردم جانباخت. مردم هتل را به آتش کشیده و تظاهرات باشکوهی برپا کردند. نیروهای امنیتی بیش از ۲۵ تن را مجروح و دهها تن را بازداشت و شکنجه کردند. احزاب گُرد و برخی سازمان‌های حقوق‌بشری بین‌المللی بویژه پژاک، کودار و کزار از اعتراضات مردمی مهاباد حمایت کردند.

۲۳ می ۲۰۱۵

در تهران نشستی سه‌گانه در ۲۳ می میان ایران، عراق و سوریه درست يك روز پس از پیمان هولیر میان ارتش‌های عراق و ایران، برگزار شد.

۲۴ می ۲۰۱۵

گروهی از پیشمرگ‌های «حزب دمکرات گُردستان ایران(حدکا)» با تحریک‌های پشت‌پرده ترکیه و حکومت بارزانی، تیمی از گریلاهای پ.ك.ك در منطقه کيله‌شین را تهدید و بالاخره در روز ۲۴ می به مواضع گریلاها یورش بردند. این درحالی بود که در مدت چند ماه قبل از آن، پ.ك.ك به حزب دمکرات کمک شایانی کرد تا از مناطق تحت کنترل او استفاده و به شرق گُردستان تردد کنند. درحالی که پژاک در آن واقعه نه نقش

داشت و نه حضور. شبکه روداو در آن روز دقیقا ۲۸ خبر بی‌پایه و اساس را عجولانه بر ضد نیروی گریلا و با هدف مظلوم‌نمایی برای دمکرات، منتشر نمود. وقتی تصاویر میدانی خبرگزاری فرات درخصوص کمک گریلاها به مجروحین درگیری کوتاه‌مدت کیله‌شین پس از گذشت ۴۸ ساعت از واقعه، پخش شد، تمامی رشته‌های دروغین آن حاکمیت پنبه‌گشت. واقعه کیله‌شین یک ماه پس از امضای پیمان میان ارتش‌های عراق و ایران در هولیر، روی داد.

۴ ژوئن ۲۰۱۵

در روز پنج‌شنبه ۴ ژوئن ۲۰۱۵ برای نخستین بار در پارلمان اروپا در شهر بروکسل، پایتخت بلژیک کنفرانسی تحت عنوان «بحران خاورمیانه، ایران و گردها» از سوی کمیته شرق کردستان «کنگره ملی کردستان (ک.ن.ک)» و پژاک با همکاری «گروهی از دوستان ملت گرد در پارلمان اروپا» و «گروه صلح اروپا و دمکراسی مستقیم» و نیز «گروه کنفدرالی اتحاد چپ‌گرایان و سبزه‌های اروپا» برگزار گردید. این نخستین بار بود چنین کنفرانسی در چارچوب ایران و شرق کردستان و آینده ملت‌های آن برگزار می‌گردید. در کنفرانس، نمایندگان عرب، آذری، بلوچ و احزاب مختلف حضور یافتند. پژاک دمکراسی رادیکال خلق‌ها را مرهم زخم‌ها و آلام عنوان کرد و خواهان به رسمیت شناختن «خودمدیریتی دمکراتیک» برای هریک از خلق‌های ایران شد.

۷ سپتامبر ۲۰۱۵

«یگان‌های شرق کردستان (ی.ر.ک)» اعلام کرد که بر اثر وقوع یک درگیری میان نیروهایشان با اشغالگران سپاه پاسداران ایران در روستای «تودان» واقع در منطقه قطور از توابع اورمیه، ۳ پاسدار کشته و شماری زخمی شده‌اند.

تابستان ۲۰۱۵

گریلاهای نیروی ی.ر.ک به نام‌های «کاوندا آگری (شاهبانو زوربای)، آخین خویندا(پریشان اصغری) و برچم فرات(فاطمه چاغلی)» در جوانرود و «لشکر جودی(بهاء‌الدین جعفری) اهل سلماس» در ثلاث‌باباجانی در درگیری با سپاه پاسداران اشغالگر به شهادت رسیدند.

۱۳ نوامبر ۲۰۲۵

رفیق «سیروان آریولیلخ (کیوان سرابی)» اهل دهگلان و عضو مجلس پژاک همراه

با رفیق «آمد شاهو(کامیل امیدوار)» در منطقه بستا از توابع شهر شرناخ شمال کردستان به شهادت رسیدند.

سال ۲۰۱۵

کتاب‌های «انقلاب اجتماعی و حیات نوین» و «کردار و گفتار انقلابی» از آثار رهبر آپو به فارسی ترجمه و چاپ شد.

اوایل ۲۰۱۶

در اوایل سال ۲۰۱۶ پژاک با برگزاری سلسله کنفرانس‌ها و نشست‌های منطقه‌ای در اسکاندیناوی و کشورهای اروپای مرکزی بویژه کلن و فرانکفورت آلمان، فعالیتی‌های سالانه خود را نقد و بررسی کرد و مواردی را برای فعالیت‌های آینده تصویب کرد.

۴ فوریه ۲۰۱۶

در ۲۰۱۶ پژاک با درپیش‌گرفتن رویکرد سازماندهی خلق از فضای تغییر در خاورمیانه به سود حل مسئله‌گرد استفاده نمود. ترورهای رژیم ایران هم در راستای ناکام‌گذاشتن برنامه‌های سازماندهی خلق انجام گرفت. ترکیه هم در هم‌پیمانی با ایران به حمله هوایی علیه مواضع پژاک اقدام نمود که بر اثر حملات هوایی ترکیه، در روز ۴ فوریه ۲۰۱۶ سه تن از گریلاهای پژاک «بریوان هزار(گلناز علی‌پور)، شیار وان(امره تورکر) و هیژا مد(فرزاد کریمی)» شهید شدند.

۱۳ آوریل ۲۰۱۶

در ۱۳ آوریل ۲۰۱۶ عناصر مزدور رژیم ایران در شهر پنجوین «کمال شیخ‌صادق» (کادر محلی) و «صدیق سالیوا» دو میهن‌دوست ملت‌گرد و پژاک را ترور کردند.

۱۸ آگوست ۲۰۱۶

پژاک اعلامیه‌ای را در اعتراض به اظهارات برخی دست‌اندرکاران حکومت اقلیم کردستان منتشر کرد. در ماه آگوست برخی از کاربدستان حکومت اقلیم طی اظهاراتی خصمانه «احزاب شرق» را «آشوبگر و اخلاک‌گر» اعلام کردند. این بازی وقتی افشاگشت که کاربدستان اقلیم به ایران وعده‌دادند که به تعبیر خود آنها «به هیچیک از احزاب شرقی اجازه نخواهند داد در مناطق مرزی ایران آشوبگری کنند و مخل امنیت و استقرار آن مناطق گردند». پژاک هم طی بیانیه‌ای رسمی در ۱۸ آگوست ضمن واکنش به اظهارات

گردستیزانه هر دو طرف، اظهارات مقامات اقلیم را خدمت به اشغالگران گردستان عنوان و از سکوت احزاب دیگر شرق درقبال آن خصومت‌ها، شدیداً انتقاد کرد.

۴ اکتبر ۲۰۱۶

توطئه و کمین نیروهای رژیم ایران و شهادت ۱۲ رفیق در ثلاث باباجانی. ایران قصدداشت از برنامه‌های مردمی پژاک جلوگیری نماید، لذا در روز ۴ اکتبر ۲۰۱۶ با کمین‌گذاری در ثلاث باباجانی ۱۲ گریلی ی.ر.ک را پس از یک توطئه و مسموم کردن به شهادت رساند. ی.ر.ک هم از شاهی تا ماکو پنج عملیات نظامی را باهدف انتقام شهادت گریلاهای ثلاث به انجام رساند. این عملیات‌ها سپاه را سرچایش نشانند.

۱۵ اکتبر ۲۰۱۶

پنجمین کنگره پژاک با شعار «با تکوین‌حزبی و پیشاهنگی خلق بسوی انقلاب دمکراتیک شرق گردستان و ایران» در روز ۱۵ اکتبر ۲۰۱۶ برگزار گردید. پنجمین کنگره در شرایطی برگزار گردید که وضعیت سیاسی در خاورمیانه و توازنات قدرت منطقه‌ای وارد مرحله‌ای نوین شد که اتخاذ سیاست استراتژیک نوینی را بیش از پیش ضروری می‌گرداند. باتوجه به برنامه سازماندهی خلق از سوی پژاک، هدف اصلی کنگره دوراندیشی درخصوص دوره‌ای بود که با رسیدن نوبت اعمال فشارهای بین‌المللی به ایران بعد از سوریه، هویداگشت. اینها نشان‌داد که پژاک به یک دوران گذار شتابان وارد شده. در این کنگره پژاک، رفقا «سیامند معینی» و «زیلان وژین» بعنوان روسای مشترک حزب در انتخابات مجمع عمومی کنگره برگزیده شدند.

۲۳ اکتبر ۲۰۱۶

دومین کنگره کودار در روز ۲۳ اکتبر در مناطق دفاعی مدیا برگزار گردید. در این کنگره تأکید شد که در چارچوب سیستم کنفدرالیسم دمکراتیک بجای دولت-ملت، سازماندهی جامعه، سازمان‌های مدنی و احزاب مختلف از اهم وظایف استراتژیک کودار و کژار است و پژاک به‌مثابه یک حزب مدرن در این مسیر، پیشاهنگی کرده و مدل خودمدیریتی دمکراتیک را با اتکای بر ذهنیت پذیرش تفاوت‌مندی‌ها و غنای جامعه و حوزه سیاست، همچنان مناسب‌ترین مدل کودار می‌داند. در این کنگره، رفقا «فواد بریتان» و «زیلان تانیا» بعنوان روسای مشترک برگزیده شدند. در دوره قبل رفیق «ریزان جاوید» عضو ریاست مشترک بود.

۲۰ دسامبر ۲۰۱۶

در ۲۰ دسامبر ۲۰۱۶ یکی از مقرهای «حزب دمکرات شرق گُردستان» در کویه مورد حمله انفجاری تروریستی قرارگرفت که به شهادت ۷ پیشمرگ انجامید. پژاک که متوجه عمق خطر به وسعت منطقه بحرانی بود، این حمله را تروریستی دانست و بشدت محکوم نمود. پژاک بر تحول‌خواهی ملت‌ها و جامعه ایران و نیز ظالمانه‌ترشدن رویه ستم ملی نظام علیه گُردها اشراف‌یافت و به نسبت آن واقعیت، استراتژی مرحله‌ای خود را بازتنظیم نمود. ایران رویه مقابله با پژاک را تغییرداد. این تغییر بصورت حمله بیشتر علیه گریلاها از ماکو تا کرماشان ولی عدم حمله برون‌مرزی به «مناطق دفاعی میدیا» بود. ایران پایگاه‌های نظامی متعددی احداث نمود. قتل کولبران را هم به رویه وحشت‌پراکنی و ارباب در کنار ابعاد امنیت اقتصادی آن مبدل‌ساخت. نیروی ی.ر.ک هم از این فرصت استفاده نمود و با غور در راهبرد خود مناطق جدیدی را در داخل به وسعت حوزه فعالیت سازمانی خود افزود و در چهار فصل سال در آن مناطق مستقرگشت.

اروپا ۲۰۱۶

پلاتفرم یارسان (۲۰۱۶) در اروپا بعنوان یکی از پایه‌های فعالیت‌های جامعه مدنی تأسیس گشت.

نوروز ۲۰۱۷

در نوروز ۲۰۱۷ چهارمین کنفرانس ی.ر.ک برگزارگردید. تمامی فعالیت‌های ی.ر.ک و ه.پ.ژ در این سال‌ها رسیدن کادر و مدیریت به شفافیت و تعمق کافی و حقیقی در روند «تکوین‌حزبی» بود ولی کنفرانس با بینشی نقادانه و خودانتقادی آن را ناکافی دانست؛ لذا مفاهیم خطیر «تاکتیک- فرمانده و تجدیدساختار» را بصورت دو اصل اساسی برنامه منسجم، پیشاروی نیروی گریلا قرارداد و در دستورالعمل کنفرانس برای تمامی ایالات گنجانید.

۲۱ آوریل ۲۰۱۷

کودار قبل از انتخابات دوره دوازدهم ریاست‌جمهوری و انتخابات مجلس و شوراهای شهر و روستا، یک نقشه‌راه برای «دمکراتیزه‌نمودن ایران و حل مسئله‌گُرد» تدوین و ارائه نمود. کودار در نقشه‌راه خود در راستای چاره‌یابی دمکراتیک مسایل ایران، تشکیل ۸ کمیسیون در حوزه‌های مختلف را پیشنهادداد: «۱- کمیسیون حقوق: ۲- کمیسیون بازتعریف ساختارهای مدیریتی: ۳- کمیسیون همزیستی عادلانه خلق‌ها: ۴- کمیسیون زنان: ۵-

کمیسیون امنیتی: ۶- کمیسیون اقتصادی: ۷- کمیسیون محیط زیست: ۸- کمیسیون زبان و فرهنگ».

کودار همچنین در خصوص انتخابات هم دکلاسیون منتشر کرد و مواضع انتخاباتی خود را منوط به برنامه کاندیداها ساخت.

۶ ژوئیه ۲۰۱۷

سومین کنگره جوانان شرق (ک.ج.ر) در ۶ ژوئیه ۲۰۱۷ برگزار و در خصوص چاره‌یابی مسایل سیستم مطلوب سازماندهی جوانان گفتگو و تصمیمات حیاتی اخذگردید. البته در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۵ کنفرانس‌های نخست و دوم جوانان شرق برگزار شده بود اما دلیل اینکه کنفرانس سوم خود را «کنگره» عنوان کرد این بود که کنفرانس‌های نخست و دوم را در حد قواره کنگره دانست. شعار کنگره این بود: «با پیشاهنگی جوانان، انقلاب شرق کردستان را به پیروزی برسانیم». متعاقب آن، تیم‌های کادر جوان بصورت جداگانه به ایالات اورمی، مَکریان، مریوان و سنندج اعزام‌گشتند.

۱۶ اکتبر ۲۰۱۷

پس از فرارندم جنوب کردستان، در روز ۱۶ اکتبر ۲۰۱۷ پیشمرگ‌ها از کرکوک خارج شده و ۵۱ درصد خاک جنوب کردستان که در سال ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ آزاد شده از دست رفتند همزمان با فرارندم، سپاه پاسداران تعداد زیادی نیرو را همراه با شمار کثیری از گروه‌های شبه‌نظامی حشدشعبی عراق به مرز مریوان گسیل داشت. نیروهای پژاک و ی.ر.ک هم در سراسر منطقه پنجویں بخاطر حمله احتمالی ایران، به حالت آماده‌باش درآمدند و آماده مقاومت شدند.

۲۱ نوامبر ۲۰۱۷

همزمان با جنگ عفرین زلزله ویرانگر «ازگله» در کرماشان در روز ۲۱ نوامبر ۲۰۱۷ تراژدی دیگری بود که در آن سال روی داد. همگرایی خلق‌گرد در شرق کردستان متأثر از وحدت در مقاومت کوبانی، شنگال، عفرین و کرکوک، تمامی طیف‌ها و فعالین را در یک مسیر قرارداد. فعالیت گروه‌های جوانان و زنان دوستدار پژاک در کرماشان به مدت چند ماه متوالی، نمونه یک نظم سیاسی- اخلاقی در همگرایی میهن‌دوستانه شد.

۲۷ نوامبر ۲۰۱۷

ارتش ترکیه با یک حمله هوایی گسترده علیه کوهستان آسوس با همکاری

ایران و عناصر حکومت اقلیم، مسئله اشغال زمینی قنديل را به‌مثابه تهدیدات جدی تبلیغ کردند. در جریان آن حمله هوایی در ۲۷ نوامبر ۲۰۱۷ سه تن از گریلاهای پژاک «ژیروان روژدار (محسن سیدابراهیمی)، دلیل رشید (احمد حبشه) و سربست دلنیا (هیوا سالارصوفی)» به شهادت رسیدند. پژاک طی بیانیه‌ای در ۲۷ نوامبر نسبت به آن حملات و هم‌پیمانی خطرناک هشدار داد زیرا ایران و ترکیه در چارچوب نشست‌های آستانا همدستی با روسیه برای مقابله با خط‌سوم (جنبش آپوئیستی-گُردها) را در دستور کار داشتند.

۲۰۱۷ نوامبر

«پلاتفرم دمکراتیک جنبش‌ها و خلق‌های ایران» در نوامبر ۲۰۱۷ در اروپا تاسیس شد ولی بطور رسمی موجودیت خود را اعلام نکرد.

۲۸ دسامبر ۲۰۱۷

در روز ۷ دی ۱۳۹۶ (۲۸ دسامبر ۲۰۱۷) قیام دی‌ماه ۱۳۹۶ در ایران و شرق کردستان آغاز شد. اتحاد موضع پژاک-کودار در جریان خیزش دی‌ماه در قالب رفتار استراتژیک مبتنی بر قوه محرکه خیابان و سازماندهی خلق استوارگشت. هسته‌های شهری پژاک-کودار به حرکت درآمدند و سعی کردند سمت‌وسوی دمکراتیک به نوع تظاهرات‌ها ببخشند، اما نامنظم‌بودن و ناهماهنگی میان طیف‌های مختلف سازمانی-ایدئولوژیک دخیل در تظاهرات‌ها و فقدان برنامه منسجم همان سازمان‌ها، در کنار تحریک‌های اغتشاش‌آمیز نیروهای امنیتی رژیم، مدلل به خشونت کشیدن تظاهرات‌ها و فراهم‌سازی بهانه برای سرکوب بی‌رحمانه شد.

۳۰ دسامبر ۲۰۱۷

کمیته پژاک در استکهلم و حومه آن جهت تجدیدسازماندهی، در روز ۳۰/۱۲/۲۰۱۷ جلسه‌ای مهم برگزار و تنظیمات مدیریتی گسترده‌ترشد و در همان جلسه تصمیم به برگزاری یک کنفرانس جهت پیشبرد فعالیت‌ها گرفت زیرا یک جلسه عادی پاسخگو نبود.

۱۱ ژانویه ۲۰۱۸

با آغاز تظاهرات دی‌ماه ۱۳۹۶، تلاش‌های مضاعف پژاک برای برقراری پیوند اتحادگرایانه با اپوزیسیون خلق‌های ایران به ثمر نشست و به موازات آن، «پلاتفرم دمکراتیک جنبش‌ها و خلق‌های ایران» نیز «کنفرانس خلق‌های ایران» در «پارلمان

اروپا(۲۰۱۸/۱/۱۱)» را برگزار نمود و تأسیس خود را رسماً اعلام کرد. پژاک یکی از احزاب بود که در برگزاری آن همکاری نمود و مصادف شد با تظاهرات دی‌ماه ۹۶ در ایران.

۱۳ ژانویه ۲۰۱۸

در ۲۰۱۸/۱/۱۳ نشست سالانه کمیته پژاک در «یوتوبوری» برگزار گردید.

۲۰ ژانویه ۲۰۱۸

در روز ۲۰۱۸/۱/۲۰ نشست شش‌ماهه اروپا با مشارکت اعضای کمیته‌های خلقی پژاک از چند کشور اروپایی برگزار و پروژه‌هایی برای آینده نزدیک ارایه و تصویب گردید.

۲۴ ژانویه ۲۰۱۸

کنگره ملی کوردستان با احساس خطر جدی سعی کرد با برگزاری «همایش مشورت ملی جنوب کُردستان» در ۲۰۱۸/۱/۲۴ علیه هم‌پیمانی آن روز «ترکیه، ایران، عراق و سوریه» که به اشغال کرکوک و عفرین انجامید، وحدت احزاب را با سعه‌صدر ممکن سازد. هیأت پژاک در این همایش مواردی را به باد انتقاد شدید گرفت که موجب تفرقه در جنوب کُردستان و مانع از برگزاری «کنگره ملی کُرد» شده.

۲۸ ژانویه ۲۰۱۸

در روز ۲۰۱۸/۱/۲۸ کمیته پژاک در منطقه «اوربرو» کشور سوئد نشستی را برگزار و کمیته‌ای ۱۳ نفره تشکیل گردید.

۴ فوریه ۲۰۱۸

کمیته پژاک در ۲۰۱۸/۲/۴ در نروژ نشستی را برگزار نمود. این نشست که بر ترویج فعالیت‌های پژاک در آلمان تأثیر بسزا داشت، روال سازمانی را نیرومندتر ساخت.

فوریه ۲۰۱۸

جنگنده‌های ارتش ترکیه برای نخستین بار مواضع نیروهای پژاک در منطقه پنجوین از توابع سلیمانیه جنوب کُردستان را بمباران کردند.

۲۵ فوریه ۲۰۱۸

در این روز کمیته پژاک در هلند تشکیل گردید. البته کمیته استکهلم با عضویت

۲۳ تن نقش يك كميته بنيادين را يافت و على رغم نقصانها و ضعفهاى متديك، اما اثرات مثبت آن بر رشد كمى و كيفى سازمانى هويدا شد.

۱۷ مارس ۲۰۱۸

«کنفرانس مشورت ملی زنان» در روز ۲۰۱۸/۳/۱۷ در اروپا برگزارگردید.

۲۳ می ۲۰۱۸

کنفرانس تشکیلات پژاک در اروپا در ۲۰۱۸/۵/۲۳ برگزار و تمامی فعالیت‌های سازمانی در اروپا را در زمینه‌های استراتژیک، برنامه و تاکتیک دست‌نشان ساخت و باتوجه به آغاز سلسله تظاهرات‌ها در ایران و شرق گُردستان، نیاز به هماهنگی همه‌جانبه با میهن را شرط ضروری پیشرفت دانست.

۸ ژوئیه ۲۰۱۸

پس از قیام دی‌ماه ۱۳۹۶ هریک از اپوزیسیون‌های ایرانی و گُردستانی خارج از کشور سعی کردند نقشه راه خویش را ازایه‌دهند. کودار از جمله «جنبش‌های سیستمی» بود که در کسوت پیشاهنگ خلق در روز ۲۰۱۸/۷/۸ پروژه‌ای را با همکاری پژاک به‌متابَه «سند چشم‌انداز» را در ادامه نقشه‌راه پیشین خود در بهار ۲۰۱۷ منتشرکرد. کودار در پروژه خود بر «قیام دمکراتیک مردمی» بعنوان پدیده اجتماعی نوین در سال ۲۰۱۸ تأکید مبرم‌کرد و محوریت هرگونه تغییر و تحول در ساختار نظام ایران را بر اراده‌مندی خلق و تصمیم‌گیری‌های مستقیم و رادیکال قیام مردمی استوارساخت و نقش خود را پیشاهنگی با سیستم کنفدرالی خود عنوان‌نمود.

۱۱ ژوئیه ۲۰۱۸

در روز ۸ ژوئیه پروژه کودار اعلام‌گردید اما عملیات‌های تحریک‌آمیز سپاه پاسداران در مناطق مریوان و شاهو در کرمانشان افزایش یافت. در روز ۱۱ ژوئیه در مریوان رفیق «رزگار لیلخ(خسرو سیدی)» در کمین سپاه پاسداران به‌شهادت‌رسید.

۱۴ ژوئیه ۲۰۱۸

در روز ۱۴ ژوئیه هم در منطقه شاهو (حومه پاهو) در پی عملیات گسترده سپاه پاسداران و طی يك مقاومت عظیم تیم گریلایی ی.ر.ک که ضرباتی سنگین به سپاه پاسداران اشغالگر وارد آورد، سه رفیق دیگر به نام‌های «محمد پیام علی‌زاده(آرگش

سنه)، محمد شن (نومان فارقین) و یاووز چاکماک (مونزور هلگورد)» به کاروان شهدا پیوستند.

۱۷ ژوئیه ۲۰۱۸

در روز ۱۷ ژوئیه ۲۰۱۸ رفیق «اقبال مرادی» از انقلابیون نستوه و عضو مدیریت «شبکه حقوق بشر گُردستان» با بیش از چهل سال رنج و مبارزه، از سوی عناصر پلیس و جلا د رژیم ایران در حاشیه رودخانه «آلیاوا» در حوالی شهرستان پنجوین ترورشده.

۲۰ ژوئیه ۲۰۱۸

گریلاهای ی.ر.ک در شب ۲۰ ژوئیه به فشارهای ترورهای رژیم ایران از جمله ترور رفیق اقبال مرادی پاسخ دادند. گریلاها شکوه انقلابی خود در برابر استیلا و اشغالگری را در چارچوب اصل مقابله به مثل به نمایش گذاشتند که با نابودی پایگاه سپاه پاسداران موسوم به پایگاه «دَری» در مریوان، سپاه ضربه‌ای مهلک خورد. همچنین یک مزدور عضو اطلاعات سپاه در مریوان به نام «کاوه کهنه‌پوشی» را که در زورگیری از شهروندان و ترور آنها دست‌داشت به سزای عملش رساندند. این پاسخ کوبنده، پایداری و قوام نیروی مبارزاتی خط‌سوم را باردیگر برای افکار عمومی اثبات نمود.

۱۲ آگوست ۲۰۱۸

مجلس پژاک پس از همکاری با کودار در تنظیم و ارائه سند چشم‌انداز برای اقدام دمکراتیک، در ۱۲ آگوست نیز خود پروژهای ده‌ماده‌ای را مختص احزاب سیاسی شرق گُردستان با هدف همگرایی اعلان‌داشت که تأثیرگذاری آن بر اذهان عمومی و روشنفکران فراتر از سند بود. پژاک دو موضوع بنیادین «اتحاد ملی-دمکراتیک» و «آزادی زن» را ستون پروژۀ خویش قرارداد. خواسته‌های پژاک؛ تأسیس کمیسیون مشترک رفع اختلافات بین احزاب گُرد؛ ایجاد مجلس ملی و دمکراتیک و فراحزبی؛ تشکیل نیروی نظامی و ارتش فراحزبی؛ تشکیل یک شورای نظامی؛ تشکیل شورای دیپلماتیک مشترک؛ ایجاد یک رسانه و تلویزیون مشترک؛ ایجاد یک مرکز تحقیقاتی جهت مطالعات استراتژیک گُردستان در اروپا؛ تأسیس مرکزی راهبردی برای سازماندهی فعالیت‌های مشترک؛ برساخت نهاد و سازمان فراحزبی مختص به زنان؛ تشکیل کمیته مشترک زندانیان سیاسی گُرد.

۶ سپتامبر ۲۰۱۸

در این روز در جریان کمین‌گذاری سپاه اشغالگر، گریلای نیروی ه.پ.ژ «جهان

آزاد(خدیدجه حاجی‌زاده)» به شهادت رسید.

۷ سپتامبر ۲۰۱۸

پس از گذشت دو ماه از عملیات نظامی ی.ر.ک علیه پایگاه دری در میوان، رژیم ایران در سپتامبر به حملات گسترده دیگر اما اینبار علیه احزاب سه‌گانه پژاک، دمکرات و کومله دست‌زد. در روز ۲۰۱۸/۹/۷ برابر با ۱۶ شهریور ۱۳۹۷ طی یک توطئه سپاه اشغالگر، چهار تن از مبارزان پژاک به نام‌های «آرگش کارزان (جمال رحمانی - کامیاران)، تولهلدان سنه (رئوف ابراهیمی - سنندج) و دلووان فدا(شریف امینی) و روژهاث بوکان(جعفر محمدی)» در مناطق حومه سنندج مسموم و به شهادت رسانده شدند. درست در همان روز سه زندانی سیاسی گُرد «زانیار مرادی(فرزند شهید اقبال مرادی)، لقمان مرادی و رامین حسین‌پناهی» در زندان رجایی‌شهر کرج اعدام شدند. رژیم ایران همزمان با حمله به پژاک و دمکرات، توپ‌باران مواضع کومله در مرز حاجی‌عمران و اعدام سه زندانی سیاسی، ارتش سوریه را نیز تحت فشار قرارداد که به مبارزان ی.پ.گ در شهر قامشلو حمله‌کنند. ارتش ترکیه هم به مناطق خاکورک بویژه لیلکان یورش‌برد و علی‌رغم شکست‌های پی‌درپی اما با موافقت بارزانی در سراسر نواحی مرزی بویژه شلادزه پایگاه‌های نظامی برای اشغال جنوب گُردستان احداث نمود. به مخمور(تحت نظارت سازمان ملل) و شنگال حمله‌هواپی کرد و حکومت اقلیم هم مراکز سازمانی و دفاتر «جنبش آزادی جامعه گُردستان» را در شهرها بویژه سلیمانیه پلمپ‌نمود و برچید. تمامی این توطئه‌ها و سناریوها به‌منظور تضعیف و نابودی خلق گُرد و دینامیسم سیاسی آن در هر چهار بخش گُردستان تأویل‌گشت.

۹ سپتامبر ۲۰۱۸

پژاک طی بیانیه‌ای رسمی، حمله موشکی به مقر «حزب دمکرات کردستان - ایران» را بشدت محکوم و خواستار اتحاد احزاب شرق گُردستان علیه جمهوری اعدام‌گردید.

۱ ژانویه ۲۰۱۹

در ۱۱ دیماه ۱۳۹۷ برابر با ۱ ژانویه ۲۰۱۹ ده «فعالین محیط‌زیست» و سازمان‌های مدنی از سوی اداره اطلاعات و سپاه رژیم بازداشت و به اتهام «فعالیت سیاسی علیه نظام» بازداشت شدند. اکثر کسانی که در حوزه تدریس زبان گُردی بصورت داوطلبانه اما با مجوز رسمی دولت مشغول خدمت بودند نیز بازداشت و روانه زندان‌ها شدند. پژاک در بیانیه‌ای که روز ۲۳ دی ماه ۱۳۹۷ منتشر کرد هرگونه وابستگی افراد بازداشت

شده در کامیاران و سنندج با خود را ردکرد.

۴ ژانویه ۲۰۱۹

در ۴ ژانویه ۲۰۱۹ مافیای چوب سپاه پاسداران با ایجاد يك شبکه مخفیانه به تاراج گسترده جنگل‌های زاگرس دست‌زد و پژاك نسبت به آن رویه خطرناك هشدارداد.

می ۲۰۱۹

هزاران زندانی سیاسی گُرد در زندان‌های ترکیه به مدت شش ماه در بهار و تابستان با درخواست دیدار وكلا با رهبر اوجالان به اعتصاب‌غذا دست‌زدند. چه‌بسا زندانیان سیاسی پژاك در زندان‌های ایران هم با اعتصاب‌غذای سه‌روزه از مبارزان زندان‌های ترکیه پشتیبانی کردند. نتیجه اعتصاب‌غذای شش‌ماهه که در می (بهار) ۲۰۱۹ پایان‌یافت، در عرصه سیاست دمکراتیک هم دستاوردهایی خلق‌نمود.

بهار ۲۰۱۹

سپاه پاسداران در بهار ۲۰۱۹ در منطقه کوسالان در مریوان عملیاتی نظامی را با همراهی مزدوران محلی آغازکرد که به درگیری شدید در چشمه «احمدآغا» در نزدیکی روستای «ززاو» انجامید. طی آن درگیری، ضمن واردآمدن ضربات مهلك بر نظامیان سپاه، گریلا «سیروان سنه» به شهادت رسید. هدف رژیم از آغاز تحرکات نظامی از همان اوایل بهار، ممانعت از دسترسی آسان نیروی گریلا به بسترهای سازماندهی روستا-شهر بود.

۸ ژوئیه ۲۰۱۹

طی اقدامات مزورانه سپاه پاسداران در روز ۸ ژوئیه، تیم چهارنفره گریلای ی.ر.ك در یکی از محورهای استراتژیک جوانرود با شمار زیادی از نیروهای سپاه اشغال‌گر که عملیات نظامی گسترده را آغاز کرده‌بود، وارد درگیری شدیدی شدند که دو روز متوالی به‌طول‌انجامید. مقاومت تیم گریلا منجر به واردشدن ضربات سخت بر پیکره سپاه و تلفات سنگین به آن شد. هرچهار گریلای فدایی به نام‌های «بوتان شیپران (ارسلان حسنی)، فرهاد زریبار (محمد محمدی)، میمان حزرور (ریبر اودینگیت) و رزگار زرنه‌ای (ادریس شفیع‌زمه)» تا آخرین قطره خون خویش نبردکردند و در ۹ ژوئیه به شهادت رسیدند.

اگوست ۲۰۱۹

شورای هماهنگی «پلاتفرم دمکراتیک جنبش‌ها و خلق‌های ایران» در استکهلم

کمیته‌ای ویژه تشکیل‌داد و در ماه آگوست سال ۲۰۱۹ طی يك نشست رسمی، عنوان خود را به «پلاتفرم دمکراتیک ایران» تغییر داد.

۵ آگوست ۲۰۱۹

در يك کمین و درگیری سپاه و مزدوران در ۵ آگوست ۲۰۱۹ در مریوان، گریلای فدایی «لشکر دلبرین (پیمان جعفری)» اهل سقز به کاروان شهدا پیوست.

۳۱ آگوست ۲۰۱۹

سپاه اشغال‌گر که در سراسر شرق به انجام عملیات‌های خیره‌سرانه دست‌زد، در منطقه کوهستانی «مادخ» واقع در حدفاصل اورمیه- اشنویه به عملیاتی گسترده مبادرت‌ورزید که به درگیری يك روزه در ۳۱ آگوست ۲۰۱۹ منجرگشت و طی آن، ضمن وارد آمدن ضربات مهلك بر پیکره نیروهای دشمن و عقب‌نشینی آنها، گریلای مبارز، «شروان ولات (هیمن عمری)» اهل کامیاران به درجه شهادت نائل‌گردید. این عملیات سپاه در اشنویه به اندازه عملیات جوانرود در همان ماه گسترده بود. عملیاتی مشابه هم در منطقه مشهور به «هوار به‌نه» در ایالت هورامان واقع در کرماشان روی داد و نیروی گریلا توانست با پاسخی دندان‌شکن دشمن را مجبور به عقب‌نشینی نماید.

۱۴ و ۱۵ سپتامبر ۲۰۱۹

«کنگره ملی گُردستان (ک.ن.ک)» در روزهای ۱۴ و ۱۵ سپتامبر ۲۰۱۹ «همایش مشورتی شرق گُردستان» را در شهر استکهلم پایتخت سوئد با حضور نمایندگان احزاب و سازمان‌های سیاسی، کارشناسان، حقوق‌دانان، نمایندگان سازمان‌های مدنی، روشنفکران و شخصیت‌های مستقل با محوریت «مشورت ملی» در خصوص آخرین تحولات و اوضاع شرق گُردستان، برگزار نمود. حضور رفقا «سیامند معینی»، رئیس مشترک پژاک و «مهندس عبدالرحمان حاجی‌احمدی» بعنوان نماینده کودار نشان‌داد که تا چه اندازه برای مسئله وحدت‌ملی اهمیت‌قابلند. محورهای بنیادین از قبیل «شرایط اجتماعی و توده‌های شرق گُردستان؛ وضعیتی اقتصادی و روشنفکری؛ اوضاع زنان؛ حقوق‌بشر؛ اوضاع سیاسی و رهیافت‌های حل دمکراتیک» مورد گفتگوی مفصل قرارگرفتند.

اکتبر ۲۰۱۹

در ماه نخست پائیز سال ۲۰۱۹ در نوار مرزی مریوان و در نزدیکی روستای «وُشگلان» يك درگیری روی داد که بر اثر آن فرمانده تیم سپاه گشته و کمین خنثی‌گردید.

۲۳ اکتبر ۲۰۱۹

کمین‌گذاری‌های پاسداران در سراسر مرزها افزایش‌یافت و این درحالی بود که رژیم از رسانه‌های کردن خبر اکثر عملیات‌ها و آمار تلفات نظامی- جانی خود خودداری کرد. در جریان کمینی در ۲۳ اکتبر ۲۰۱۹ در منطقه «کانی‌سیو» واقع در مرز میوان یک درگیری سنگین روی داد که طی آن تیم نیروی سپاه از میان برداشته شد.

۲ نوامبر ۲۰۱۹

۲ نوامبر سال ۲۰۱۹ بعنوان «روز جهانی روزاوا» اعلان گردیدند و در پنج قاره جهان تظاهرات‌هایی در حمایت از روزاوا و محکومیت ترکیه برپا شد. چه بسا پیشتر ۱ نوامبر ۲۰۱۴ به‌مثابه «روز جهانی کوبانی» اعلام شده بود. در چندین شهر شرق کردستان هم علی‌رغم ممنوعیت‌ها و سرکوبگری‌های رژیم و سپاه پاسداران، اما خلق غیورمان به میادین آمده و به موج جهانی بر ضد ترکیه پیوستند. در جریان حمله ترکیه به سربانی در روزاوا، پژاک نیز در راستای استراتژی «جنگ انقلابی خلق» با تمام وجود از مقاومت شمال سوریه حمایت کرد و پس از پاسداشت فراخوان پژاک از سوی جوانان در شهرهای مختلف، به تعداد زیادی از میهن‌دوستان مبارز یاری‌رساند تا به آسانی خود را به جبهه‌های نبرد در سربانی- گری‌سپی برسانند و به موازات آن خلق را در خیزش خیابانی علیه اشغالگری فاشیسم سفید ترک رهنمون ساخت.

۱۷ نوامبر ۲۰۱۹

انفجار نارضایتی‌ها و قیام ۲۶ آبان‌ماه ۱۳۹۸ (۱۷ نوامبر) در مسیر دی‌ماه ۱۳۹۶ . بیش از ۱۹۰ شهر ایران، ستون‌های نظام جمهوری اسلامی را به لرزه درآورد. شهرهای شرق کردستان بویژه سنندج، میوان، جوانرود و کرمانشاه مبارزه‌ای عظیم نمودند. به‌دلیل اینکه راهپیمایی‌های ۲ نوامبر در شهرهای شرق نتیجه بیداری ناشی از سرازیر شدن جوانان به روزاوا بود و قیام ۲۶ آبان‌ماه را در کنار دیگر عوامل یعنی «تظاهرات‌های عراق- لبنان و نارضایتی‌های خوزستان و لردگان»، تقویت کرده‌بود، نیروهای امنیتی برای انتقام، در کردستان به‌مراتب به کشتار فاشیستی وحشیانه‌تری دست‌زدند. بیش از هزار شهید در قیام آبان‌ماه، اثبات کرد که دیگر ایران با قساوت‌هایش علیه خلق‌ها به وضع سابق باز نخواهد گشت. کودار و پژاک از قیام خلق اعلام پشتیبانی کردند. منابع رسمی دولت بویژه در کرمانشاه صراحتاً اعلان کردند که پژاک در سازماندهی قیام دخالت داشته و تأکید نمودند که باید سرخ‌هایی برای اثبات این مدعای خود بیابند و هسته‌های

۱۱ دسامبر ۲۰۱۹

یکی از نشست‌های خطیر تشکیلات و سازمان‌های پژاک در اروپا، نشست شش‌ماهه دوم سال ۲۰۱۹ بود. نتایج این نشست سه‌روزه (۱۱ الی ۱۳ دسامبر) بصورت قطعنامه پایانی به اطلاع عموم خلق‌مان رسیده‌شد. حضور نمایندگان سازمان‌های پژاک در اسکان‌دیناوی، بریتانیا و اروپای مرکزی، نقطه‌عطفی شد برای ورود به سال نو میلادی، اما با سیر تحولات شتابنده در مسیر مبارزات ملی. در این نشست، ضمن تحلیل شفاف اوضاع سیاسی گُردستان، خاورمیانه و جهان، بر تحقق قطعی «اتحاد ملی» تأکید شد. نشست پژاک در شهر استکهلم سوئد، ۸ بند را به‌مثابه اهداف مهم خود برشمرد که از جمله آنها، اتحاد ملی گُردها، دمکراتیزه کردن ایران و همبستگی با اپوزیسیون دمکراتیک بود.

سال ۲۰۱۹

در ۲۰۱۹ با شروع نوروز و فرارسیدن بهار، مرحله‌ای حساس از همگرایی خلق- گریلا انتظار می‌رفت. پژاک با اعلام نوروز به‌مثابه «نوروز خلق و سازماندهی قیام» وحدت خلق را مبرم دانست. پژاک از بهار ۲۰۱۹ نیروهای بیشتری به مناطق مختلف شرق اعزام نمود. روند سازماندهی خلق با تأثیرگذاری از پایگاه قوی «کوهستان- روستا» بسوی «حوزه شهری» در ۲۰۱۹ هم از سوی نیروی گریلا اجرایی گردید. رژیم ایران جنگ را دامن‌زد ولی گریلا ضربات سنگینی بر پیکره سپاه پاسداران وارد آورد و ۸ تن از گریلاهای یرک به شهادت رسیدند.

۱۰ و ۱۱ مارس ۲۰۲۰

ششمین کنگره پژاک در تاریخ ۱۰ و ۱۱ مارس ۲۰۲۰ با شعار «با تکوین ملت دمکراتیک به سوی اتحاد دمکراتیک خلق‌های ایران» برگزار شد. برگزاری ششمین کنگره پژاک گامی راهبردی در مسیر رشد و اعتلا بسوی افزایش اتوریته سازمانی و دمکراتیک در شرق گُردستان بویژه در رویارویی با نظام جمهوری اسلامی بود. پژاک راه برون‌رفت از بحران‌ها را در بنیاد نهادن سیستم خودمدیریتی خلق‌ها دانست. کنگره ضمن ابراز خودانتقادی نسبت به کمبودها و نارسایی‌های پیش‌آمده در سه سال گذشته، برنامه و چشم‌انداز فعالیتی آینده را بر اساس پارادایم مدرنیته دمکراتیک تدوین نمود. پژاک در راستای تکوین ملت‌دمکراتیک استراتژی خود را بر سه اصل «توسعه سیاست دمکراتیک، پیشبرد اتحاد و انسجام ملی و همبستگی دمکراتیک» با خلق‌های ایران پایه‌گذاری نمود.

بر این منبا و با توجه به تحلیلات صورت پذیرفته کنگره، قطعنامه پایانی را با درج ده ماده اعلان داشت. اعلان کنگره پژاک موجبات نگرانی روزافزون دولت ایران را فراهم آورد که در پی آن، عملیات‌های مکرر سپاه در مناطق کرماشان و سنجند تا مرزهای قندیل همراه با ترکیه افزایش یافت. بویژه عملیات نظامی سپاه در مناطق میروان، دیواندره و چلچمه اثبات نمود که رژیم علی‌رغم فروپاشی اقتصادی و اجتماعی، همچنان به تداوم حوزه سیاسی- نظامی نیمه‌جانس دلخوش کرده تا با لشکرکشی و احداث پایگاه در برابر پژاک عرض اندام کند. رفقا زیلان و ژین و سیامند معینی مجدداً بعنوان رؤسای مشترک انتخاب شدند.

۲ آوریل ۲۰۲۰

سومین کنگره «جامعه زنان آزاد شرق کردستان(کژار)» در ۲ آوریل با شعار «ملت دمکراتیک را با سازماندهی زنان روژه‌لات بنا خواهیم نهاد» برگزار شد. در این کنگره شورای مدیریتی جدید کژار که از ۱۵ تن تشکیل شده است، انتخاب شدند.

۷ می ۲۰۲۰

اعلام سومین کنگره کودار در تاریخ ۷ الی ۹ می ۲۰۲۰ نشان از توانمندی سازمان و نیرومندی «خط سوم» در کردستان و ایران داشت. کنگره تأکید کرد که در شرق کردستان و ایران یگانه راه سیستم کنفدرالیسم دمکراتیک است. کودار به همه ابعاد مبارزاتی حتی محیط زیست اهمیت داد و در کنگره خویش تصمیمات مهمی اتخاذ نمود. در این راستا در بعد محیط زیست با اعلام «۳ شهریور» روز شهادت شریف باجور و یارانش بعنوان «روز محیط زیست»، عزم خود را نشان داد. رفقا گولان فهیم و فواد بریتان بعنوان ریاست مشترک کودار برگزیده شدند.

۲۶ می ۲۰۲۰

جنگنده‌های ارتش ترکیه باردیگر کوهستان آسوس محل استقرار نیروهای ی.ر.ک را مورد هدف قراردادند که بر اثر آن دو رفیق گریلا به نام‌های «ریباز سنه(فراز بهنورد) و زانیار بروسک(فخرالدین علی‌نژاد)» همراه با ۳ میهن‌دوست به شهادت رسیدند.

۲۵ ژوئن ۲۰۲۰

جنگنده‌های اشغالگر ترکیه ماشین حامل گریلاهای پژاک را در منطقه شارباژیر مورد هدف قراردادند که بر اثر آن رفیق «آریوان شورشگر (ریبوار قلی‌زاده)» به شهادت

رسید.

۲۵ ژوئن ۲۰۲۰

در این روز بر اثر یک واقعه رفیق گریلا «شرزان ولات (مظلوم توران)» در منطقه مریوان به شهادت رسید.

۷ آگوست ۲۰۲۰

جنگنده‌های ارتش اشغالگر ترکیه گروهی از گریلاهای «یگان‌های شرق کردستان (ی.ر.ک)» در کوهستان بالوسه واقع در آسوس را مورد حمله قرار دادند که بر اثر آن ۷ گریلا و دو میهن‌دوست به کاروان شهدا پیوستند. اسامی: «اوزگور کردستان (سونگول دیلمان)، بریوان تاقه‌دار (آرزو محمدی)، روژبین گولناز (دوزگین عمر)، شیلان شورش شاهوز (اسرین خلیل)، وژین دوغان کردستان (دیلان محمود)، ایلم جودی (مدینه شیخو) و ریزان کردستان (فرهاد خدرلکی)».

۱۵ سپتامبر ۲۰۲۰

در روز ۱۵ سپتامبر ۲۰۲۰ گروهی از رفقای گریلا در منطقه کوهستانی مهاباد در حین انجام مأموریت انقلابی و فعالیت‌هایشان در کمین نیروهای اشغالگر سپاه پاسداران افتاده و دو رفیق به نام‌های «جنگاور باهوز (هادی امینی)» عضو مجلس پژاک و «آرام آویر (سیروان محمودی)» همراه با یک میهن‌دوست به نام «خدر بایزیدی» به شهادت رسیدند.

۳۰ سپتامبر ۲۰۲۰

در حومه روستای تیلکو واقع در منطقه کوهستانی شاهو در کامیاران یک درگیری سنگین میان گریلاهای ی.ر.ک و سپاه پاسداران اشغالگر روی داد که در جریان آن نبرد رفیق «روژی‌آرام (دانیال دوستی)» به شهادت رسید.

۲۷ ژانویه ۲۰۲۱

رفیق «حمزه روژهلات (ناصر علیزاده)» اهل شهر قطور شرق کردستان بر اثر یک حادثه به شهادت رسید.

۴ فوریه ۲۰۲۱

در جریان یک توطئه، رفقا «زاگرس مانی (مهدی رضایی) و شوگر چیا (آکو فتحی)» در منطقه «چم‌شلیر» از توابع پنجوین اقلیم جنوب کردستان ترور شده و به شهادت

رسیدند.

۲۹ و ۳۰ مارس ۲۰۲۱

رفیق «هورام آویر(حسن محمودی)» که سالها در شرق کردستان به مبارزات گریلایی پرداخته بود، در مقام فرمانده ایالت ماردین شمال کردستان در روز ۳۰ مارس به شهادت رسید. رفیق هورام اهل روستای «بزلانه» واقع در منطقه «ژاوه‌رود» بود.

بهار ۲۰۲۱

از ماه آوریل تا پایان می ۲۰۲۱ سپاه پاسداران اشغالگر در کوهستان شلیر واقع در حدفاصل میان شهرهای مریوان و بانه به عملیات‌ها و لشکرکشی گسترده علیه نیروهای گریلای پژاک دست زده و به احداث پایگاه دست زدند.

۹ ژوئن ۲۰۲۱

در جریان کمین سپاه پاسداران رژیم اشغالگر ایران در روستای «بنه‌خوی» واقع در شهرستان بانه که به درگیری شدید انجامید، رفیق «ریوان زاگرس(هیزل آجون)» به شهادت رسید.

۱۵ ژوئن ۲۰۲۱

۳ گریلای نیروی ی.ر.ک روز ۱۵ ژوئن / ۲۵ خرداد در اطراف روستای «سوره‌تو» واقع در منطقه شاهو در جریان درگیری با مزدوران رژیم اشغالگر ایران به شهادت رسیده‌اند.

۱۹ ژوئن ۲۰۲۱

مرکز رسانه «یگان‌های شرق کردستان(ی.ر.ک)» در اطلاعیه‌ای شهادت ۲ گریلای زن به نام‌های «آدا ایمرالی (مهدی آپیک) و آکین روژاوا (روحا راجی)» در روز ۱۹ ژوئن/ ۲۹ خرداد در شاباژیر بر اثر حملات هوایی ارتش اشغالگر ترکیه را اعلام کرد.

۲۳ ژوئیه ۲۰۲۱

در محله «ژاله» شهر سلیمانی فعال مدنی و مهین‌دوست اهل شرق کردستان به نام «بهروز رحیمی(ربین سنه)» بدست مزدوران و عناصر وابسته به رژیم ایران ترور شد.

۶ آگوست ۲۰۲۱

در جریان یک کمین‌گذاری در کوهستان طرغه شهرستان بوکان رفیق «آریو

زال(ادریس فقهی)» به اسارت سپاه پاسداران اشغالگر درآمد.

۱۹ آگوست ۲۰۲۱

ریناس روز(صلاح‌الدین شهابی) اهل شهر سقز شرق کردستان و «عضو شورای نظامی نیروی ی.پ.گ» در روزاوا بر اثر حمله پهبادی ارتش اشغالگر ترکیه در حدفاصل شهرهای حسکه - قامشلو به شهادت رسید. فرمانده ریناس از سال ۱۹۹۹ میلادی در صفوف نیروی گریلا در چهاربخش کردستان به مبارزه پرداخت و سالها بعنوان فرمانده توانای «نیروی ی.ر.ک در شرق کوردستان» به خلق خود خدمت کرد.

۲۴ آگوست ۲۰۲۱

جنگنده‌های ارتش اشغالگر ترکیه برای دومین بار با استفاده از ۲۰ جنگنده مواضع نیروهای پژاک در مناطق آسوس و پنجوین از توابع استان سلیمانیه جنوب کردستان را بمباران کردند که تلفات جانی دربرداشت.

۶ آگوست ۲۰۲۲

بر اثر حمله پهبادی ترکیه فاشیست با همکاری خائنان در روز ۶ آگوست ۲۰۲۲ در محله حی‌الصناعه شهر قامشلوی روزاوا کردستان، رفیق گرانقدرمان «ریزان جاوید(یوسف ربانی)» به شهادت رسید. رفیق ریزان، عضو شورای رهبری کودار و از رؤسای مشترک سابق کودار بود. وی در کنگره تاسیس پژاک حضور داشت و تا زمان شهادت فدائیانہ رنج‌های بسیاری برای آزادی خلقمان در شرق کردستان کشید.

